

Di's Ndac Che'n Diox Co' Mque' Luc Ye's

Trè' ntlo ndlu' cón che'n di's ndac
che'n Diox co' mque' Luc ye's.

1 Anze'f huax mèn mdoo lezo'
par mque' mèna ye's cón che'n
Jesucrist par mda' mèna cuent cón
che'n thib thib con', con' co' ngòc làth
nu', Tyofl. ²Mque' mèna ye's no mda'
mèna cuent xal ngòcpel'i. Mèna ngòc
mèn co' gunèepe' con' co' ngòc. No
mque tee lyath no mèna mèn co' mque
tee go yalbàn cón che'n di's ndac cón
che'n Diox. ³Daa, ne, noo noo mbral no
cón che'n thib thib con' co' ngòc, axta
co'se' mtlo ngòca. No ndyaquen huen
naca que'en ye's cón che'n xal ngòc
ryethe con'a lool, Tyofl, lùu co' anze'f
ndyu' loon no co' anze'f ndlin cas. ⁴Por
cona, ngue que'en ye's ndxè' lool par
ta'l cuent no par nonl co' huen huen
cón che'n con' co' nac lìcpe' cón che'n
Jesucrist co' mblu'le' mèn lool.

**Thib angl ngue ta' cuent le' thib
mbed co' ryo' lèe Juàñ Bautist gáal.**

⁵Hui' nexa, Tyofl. Co'se' ngòc Herod
rey loo mèn yèezya' co' ngòc mèn
gulàaz mèn jude tiempa, le'xque' le'n
tiempa ngo ban thib mbi' co' ngòc
nguley!. Mbi'a ngro' lèe Zacari. Thidte
mxo'f zin' mbi' yalnguley' con thib ned
mèn co' mnibe' tedib mbi' co' ngòc
nguley' co' ngro' lèe Abi. Le' xalgot
Zacari na, ngro' lèe Elisabet. Ngòc
Elisabet bin che'n thib mbi' co' ngro'
lèe Aarón, ne. ⁶Ngòc Zacari ryop

Elisabet mèn nalì no mèn nambìi loo
Diox. Mdyubdi's Zacari ryop Elisabet
xal mnibe' Diox loo ley co' mxo'f
Moisés loo mèn tiempa. Nec thib mod
no nec tedib mod yende chó mèn ngo
tiempa co' ngác ñii yèe ñii tìi cón
che'n Zacari ryop Elisabet loo chol con'
co' nac cón che'n Diox. ⁷Zacari ryop
Elisabet ne'ndante xin' tac Elisabet
ngòc xa'got rnith. Leque tiempa ngòc
ryop sa'l Zacari xa'gool, ne.

⁸Co'se' mzin huiz co' ngòc tiemp co'
xo'f zin' mèn co' thidte nxo'f zin' no
Zacari yalnguley' par li mèna sirv loo
Diox le'n templ, ⁹xalque' ngòc mod
co' mque no mèn co' mxo'f zin' thib
thib mèn zin' cón che'n yalnguley'
le'n templ, le'xque' tiempa ngro' lèe
Zacari rif par xo'f zin' Zacari le'n templ
che'n Diox par tec Zacari du'r zen
yal' le'n templ. ¹⁰Sya, làth ngue tec
Zacari du'r zen yal' le'n templ, ryete
mèn co' mqueltàa nziri' fuer loo lue'
co'te' ndub templ. Nzi bez mèna Diox.
¹¹Làth xtau'a, mbyú' loo thib angl
che'n Tad Diox loo Zacari. Ndoo angl
ladlì che'n còo' co'te' ntec nguley' du'r
zen yal'. ¹²Co'se' gunèe Zacari ndoo
angl, ne'ñeede Zacari cón li Zacari
tant nzyeb Zacari. ¹³Sya, gunii angla.
Ndxab angl loo Zacari:

—Zacari, ne'zyebtel. Diox mbìnque'
di's co' ngue bezl loo Diox. Nalle' ngue
niin lool: Xa'gotl co' nac Elisabet
tyan thib xgan'l. No tub lèel mbed
Juàñ. ¹⁴Anze'f xyo'f nde' xyo'f ndla'

lezo'l no anze'f tyac tín' lezo'l por cón che'n mbed. Más de cona, anze'f huax mèn tyac lezo' por cón che'n mbed co' tyan xa'gotl. ¹⁵Tac xgan' lùu co' gáala gáca thib mbi' co' anze'f tyu' loo Diox. Ne'gude xgan'l vin. Ne' ne' gu xgan'l nítguy. Ndoore' gáal xgan'l tlo Xpii Natú, ñibe' Xpii Natú' loo xgan'l. ¹⁶Xgan' lùua li le' huax mèn nación Israel lyàa yéc no lyàa lezo' par bere mèn nación Israel, yòo mèn nación Israel loo cón che'n Dioxpe' mèna tedib vez. ¹⁷Xgan' lùu, co' ryo' lèe Juàn, ya lu' ner loo mèn cón che'n Crist ndoore' yi'th lu' Crist loo mèn loo izly!. Que tee te'th Juàn di's loo mèn cón che'n Crist xalque' mque tee te'th Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox loo mèn pólá. No gáp Juàn con' la's nii Juàn no la's ya' Juàn xalque' ngòp Lii con' la's nii Lii no la's ya' Lii pólá. Tataa li Juàn loo mèn par yu' yàl lezo' mèn co' nac gundan loo xin' mèn no par tlo té' th mèn tyubdi's mèn co' nac mèn naad no mèn co' nac mèn nguud loo Diox xalque' mèn co' ndxá. Tataa li Juàn par gáca nab mèna loo cón che'n Diox par tyubdi's mèn loo Crist co'se' yi'th Crist loo mèna.

¹⁸Zacari mnibdi's loo angl. Ndxab Zacari loo angl:

—¿Xá mod gác yilazen ché!, lìcque!, gác con' co' ngue nee U' loon ba!, à? Hui! U' nexa. Daa ngoxle' no xa'got daa ngoxle', ne.

¹⁹Angl mcàb. Ndxab angl loo Zacari: —Daa nac Gabriel co' nzo loo Diox par lin co' ñibe' Diox loon. Diox mnibe' loon par mbal toodiz nonl par tan cuent cón che'n di's co' gunee Diox loon par niin di's ndxè! lool. ²⁰Per nalle' gác thib con' lool. Desde nalle' par delant lùu gác mud. Ne'gáctel tyoodi'sl le'n rye mbe' co' tyoo nac xin' xa'gotl. Con'a gác lool tac ne'ngala'stel di's co' ngue niin lool ndxè!. Gácque' con'a lool axta tyaa huiza no axta zin tiemp co'se' tyan xa'gotl xin' xa'gotl.

²¹Láth ndxàc con'a loo Zacari, mèn nziri' par fuer loo lue' co'te' ndub templ. Nzi bed mèn ryo' Zacari le'n templ. Per ante mbui' mèn no ante gunaa mèn cón ndxàc loo Zacari no cón mxac Zacari susque' nen ndlyen' Zacari le'n templ. ²²Co'se' ngro' Zacari le'n templ, ne'ngácte Zacari tyoodi's no Zacari mèn. Syare', mden' lezo' mèn no mda' mèn cuent le' Zacari mxyo'f loo con' loo le'n templ. Mbli Zacari señ loo mèn le' Zacari ngòc mud.

²³Co'se' ngolo mdyaa huiz co' ngòc huiz co' mxo'f zin' Zacari zin' che'n yalnguley' le'n templ, mdyàa Zacari par liz Zacari. ²⁴Ngolo nguri'th con'a, Elisabet, xa'got Zacari, mquée loole' xin!. No ale ne'ngro'de Elisabet, ne' por chu'th, liz Elisabet le'n ga'y mbe' tac mbli Elisabet xtùuz, ndxab Elisabet le'n lezo' Elisabet: ²⁵Tad Diox mbli con' ndxè! loon nalle' par taandxè! mod ne'tolode xiis no mèn daa.

Thib angl ngue ta' cuent thib mbeto' co' ryo' lèe Jesús gáal.

²⁶Ngolo ndxàc xop mbe' ndoo nac xin' Elisabet, Diox mtel' angl Gabriel par ngua angl le'n thib yèez che'n làaz mèn galile, yèezya' co' lèe Nazaret. ²⁷Ngua too naa angla thib mza' yòn co' ngro' lèe Mari. Mza'a ngòp trat con thib mbi' co' ngro' lèe Chè par selya' mza' con Chè. Chèa nde bin thib mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey pólá. ²⁸Sya, ngòo angl co'te' nzo mza'. Ndxab angl loo mza':

—San, Mari. ¿Máal, ey? Anze'f thib con' ndac li Diox anggàc lool le'n huiz ndxè!. Diox nzo noque' lùu. Anze'f tyac lezo'l, Mari, loo rye mèngot co'se' yilo gác con' ndxè! lool.

²⁹Per co'se' ñée Mari ndyoodi's no angl Mari, ante mbui' Mari no ante gunaa Mari. Ndxab Mari loo lezo' Mari: ¿Chonon tatua' ngue toodi's angl che'n Diox ba' loon, yoo? ¿Cón gác loon nalle'? ³⁰Sya, ndxab angl loo Mari:

—Mari, ne'zyebtel. Ngro' lezo' Diox li Diox anggàc thìb con' ndac lool. Hui' nexa xá nac di's co' ngue niin lool ndxè!: ³¹Lùu quée loo xin'. No tyanl thìb xgan'l. Tub lèel mbed Jesúz. ³²Mbed co' tyan lùua gàc thìb mbi' roo no thìb mbi' xén. Hue' mbed tedib lèe co' lèe Xgan'pe' Diox, co' nee di's, gàcque' mbed xgan'pe' Diox. Noo noo ta' mèn cuent le' mbed, lícque', nac xgan'pe' Diox, Diox co' nac Diox roo no Diox xèn loo ryethe con'. No li Tad Diox gàc mbed rey loo mèn nación Israel xal ngòc David co' ngòc xudgool lùu rey loo mèn nación Israel póla. ³³Ne'lyuxte no ne' ne' lith no tiemp co' ñibe' xgan'l loo mèn nación Israel thidtene yiloa.

³⁴Sya, mnibdi's Mari loo angl. Ndxab Mari loo angl:

—¿Xá mod gàc con' ndxè! loon, ye? Daa tarte que no sa'lén. Más de cona, tarte neen cóm mènbri.

³⁵Angl mcàb. Ndxab angl loo Mari: —Diox làa Xpii Natú' lool. Por cóm che'n Xpii Natú'a, Diox li anggàc con' roo con' xén lool par ndootel hue' xin'l. Por cona, mbed co' tyanl gàc xgan'pe' Diox par xo'f zin' mbed cóm che'n Diox. ³⁶No nalle' nde niin tedib con' lool: Elisabet co' ndxàc mèn gulizil tyan thìb xgan' Elisabet, ne. Mastale' ngoxle' Elisabet no mastale' mbez mèn le' Elisabet nac xa'got rnith, per nalle' ndxàcle' xop mbe' ndoo nac xin'le' Elisabet. ³⁷Ryethe con' co' ndlya's Diox li Diox nzoque' mod li Dioxa xal ndlya's Diox.

³⁸Le' sya, ndxab Mari loo angl:

—Ana Diox. Daa nacle' moz che'n Diox. Li Diox con' loon xal ngue nee U'i loon.

Ngolo ndxab Mari tataa loo angl, ndyàa angl.

**Mari ngua too naa
Elisabet liz Elisabet.**

³⁹Leque le'n huiza, anze'f mguen lezo' Mari. Mxen Mari ned, nda Mari

le'n thìb yèez co' nziri' le'n yiido' par ned làaz mèn jude. ⁴⁰Ngua Mari liz Zacari. Gunii Mari Diox loo Elisabet. Ndxab Mari:

—San, Elisabet. ¿Máal? ¿Cón ngue lil?

⁴¹Co'se' mbìn Elisabet gunii Mari Diox loo Elisabet, ale mbuin mbed le'n xàñ' le'n Elisabet. Sya, ngulàa Xpii Natú' loo Elisabet par tlo Xpii Natú', ñibe' Xpii Natú' loo Elisabet. ⁴²Sya, cabii ndxab Elisabet loo Mari:

—Mari, angngro' lezo' Diox mbli Diox ngòc más con' ndac lool leque loo rye mèngot co' nabán dib athu loo izylo'. No angngro' lezo' Diox gàc más con' ndac loo xgan'l co' gáala.

⁴³Tolo mdoodi's Elisabet. Ndxab Elisabet loo Mari:

—¿Chó nac daa par yi'th too naa xna' Tad daa daa, yoo? Yende cóm ntac daa, ndyaquen. ⁴⁴Tac texal mbìn guniil Diox loon, Mari, ale chàa, mden'en mbuin mbed co' ndoo nac xin'en ndxè' le'n xàñ' le'nén, tant ndyac lezo' mbed, ndyaquen. ⁴⁵Huen ndal, Mari, tac ngola'sl le' Tad Diox lique' co' mcàbgòn Tad Diox lool li Tad Diox lool.

⁴⁶Sya, ndxab Mari loo Elisabet:

Elisabet, dib nzo yéquen no dib nzo lezon mbezen loo Tad Diox: Tad Diox roo Tad Diox xèn nac U, Tad Diox.

⁴⁷Leque daa ngue xo'f nde' ngue xo'f ndla' lezon. No anze'f ndyac lezon loo Diox, Diox co' nac Diox daa co' mtelá' daa loo ryethe con' ryes.

⁴⁸Tad Diox ngoque' cuent le' daa nacque' thìb moz loo Diox mastale' ndyaquen yende cóm ntac daa. No desde nalle' par delant, ryete mèn co' nabán chol tiemp, ñee mèna loon: Huen ndal, Mari, por cóm che'n con' co' ngòc loon.

⁴⁹Diox, co' nac Diox roo Diox xèn mbile' ngòc con' co' hui' mèn no con' co' ñaa mèn loon. Anze'f natú' nac lée Diox.

50 Tlatque' lezo' Diox ñèe Diox mèn, mèn co' zyeb no mèn co' tyóo loo cón che'n Diox le'n rye tiemp.

51 Con' roo no con' xèn nac co' nde teele' ndli Diox loo mèn. No mbli Diox ngòc nado' mèn nate's no mèn naxal'.

52 Mbli Diox par ngòc mèn co' mnibe' loo izlyo' ndxè' mèn be'the loo yalnibe' co' mnibe' mèn loo xtàa mèn. Le' loo mèn prob co' inacte mèn nate's na, mbli Diox ngòc mèn proba mèn roo no mèn xèn loo xtàa mèn.

53 Le' mèn co' mque tee lan', mèn co' msyon co' hua, loo mèna Diox mbli ngòp mèna che'n mèn. Loo mèn ric na, mbli Diox nague's ya' mèna no nague's nii mèna. Yende cón ngòp mèna.

54 Mblyath no Diox mèn nación Israel, mèn co' mxo'f zin' cón che'n Diox. Mblyat lezo' Diox gunèe Diox mèn nación Israel.

55 No ngòcque' mblyath noque' Diox mèn nación Israel xalque' ngòc di's co' mcàbgòn Diox loo mbi' co' ngro' lèe Abraham co' ngòc xudgool na' no loo mèn guliz mbi' thidtene.

56 Ngolo mdoodi's Mari di'sa loo Elisabet, mbyan' Mari liz Elisabet casque' le'n son mbe'. Ngoloa, ndyàa Mari par liz Mari.

Trè' ndlu' xá mod ngòc co'se' ngóol Juàn Bautist.

57 Nde nxon', mdyaa huiz co' mdoo nac xin' Elisabet. Ngóol xin' Elisabet.

58 Co'se' mbìn mèn vecin Elisabet no mèn guliz Elisabet le' Diox mbli con' ndac loo Elisabet, ngua too naa mèna Elisabet no mbed par tyac lezo' mèna con Elisabet. **59** Ngolo xon huiz ngóol xin' Elisabet, mbe' Zacari ryop Elisabet mbed par gác circuncidar mbed xal ngòc costumbr che'n mèn tiempa. Leque tiempa mbly'a's mèn tub lèe mèn

mbed xal lèe Zacari, xud mbed. **60** Per xna' mbed ndxab loo mèna:

—iAa'! Juàn ryo' lèe mbed.

61 Mèna ndxab loo xna' mbed: —¿Chonon indlya'stel ryo' lèe mbed Zacari, à'? Yende chó mèn gulizl nzo co' lèe Juàn, élé?

62 Sya, mbli mèna señ loo Zacari, xud mbed, par ñee mèna chó lèe ndlya's Zacari tyub lèe mbed. **63** Per Zacari co' nac xud mbed mna'b thìb le' ye's loo mèna. Sya, mdub xud mbed di's loo ye's. Co'se' gunèe mèna mdub Zacari lèe mbed loo ye's co' ndlya's Zacari ryo' lèe mbed co' ndxab Zacari loo mèna loo ye's: Juàn ryo' lèe mbed, ante mbui' mèna no ante gunaa mèna por tataa mdub Zacari lèe mbed loo ye's. **64** Leque hora, mbere Zacari, mdoodi's Zacari tedib vez. Ndxab Zacari:

—Anze'f Diox roo no Diox xèn nac Diox. No anze'f ndac tín' nac Diox.

65 Co'se' ngolo nguri'th con' ngòc loo Elisabet no loo Zacari, ryete mèn xtàa no vecin Elisabet co' nzo ban no gax Zacari no Elisabet anze'f mzyeb no ante mbui' mèna no ante gunaa mèna. No mbyath mbyèn con' co' ngòc loo Elisabet no loo Zacari par ned le'n rye yèezya' co' nzirí' le'n yiidyó' co' nac gulàaz che'n mèn jude. **66** Co'se' mbìn rye mèn par neda con' co' ngòc loo Elisabeta, mbli mèna xtùuz no mnibdi's thìb thìb mèna loo thìb xtàa mèna no loo tedib xtàa mèna:

—¿Cón li mbeda? No ¿cón gác mbeda?

Tac, licpe' ba'i, anze'f thìb con' ndac angmбли Tad Diox loo mbeda.

Di's ndxè' ngòc di's co' gunii Zacari loo Diox.

67 Hora mbli Diox mtlo Zacari, mdoodi's Zacari tedib vez. No ngulàa Xpii Natú' che'n Diox loo Zacari. Mtlo Xpii Natú', mnibe' Xpii Natú' loo Zacari par bere Zacari, tyoodi's Zacari di's co'

ndxab Diox angndoo Zacari tyoodi's
Zacari. Ndxab Zacari:

68 Loo Tad Diox co' nac Diox
che'npe' mèn nación Israel ndyazen
gab mèn le' Diox roo no Diox xèn
nac Diox tac Diox mbi'th loo na', na'
co' nac mèn nacionpe' che'n Diox.
Mtelá'le' Diox na' loo con' ryes.

69 Mbli Diox par gáal thib mbi' co'
gàp con' roo no con' xèn la's nii mbi'
no la's ya' mbi' par tí' no làa mbi' na'
loo con' ryes. Gáal mbi'a làth mèn co'
nac bin che'n David co' ngòc rey pólá
co' mxo'f zin' thib zin' co' nac cón
che'n Diox.

70 Tataa mcàbgòn Diox gàca loo
mèn nación Israel xal ndxbab Diox
te' th mèn co' mde' th di's co' ndxbab
Diox cón che'n co' gác loo mèn
nación Israel más pólá.

71 Mbi' co' gáala yi' th yáal par tí'
no làa mbi' na' loo mèn co' nac ngolo
ngola's na' no la's ya' rye mèn co'
ndxòo xyàn lezo' ñèe mèna na'.

72 Ndlyatque' lezo' Tad Diox ñèe
Tad Diox na' xal mcàbgòn Tad Diox
di's loo mèn co' ngòc xudgool na' li
Tad Diox loo na'. Axta huiza no axta
huiz nalze ne'ngyathla'ste Tad Diox
cón che'n conveñ natú' co' mbli Diox
con xudgool na'.

73 Con' ndxè' nac con' co'
mcàbgòn Diox loo xudgool na',
Abraham, li Diox.

74 Le' Diox tí' no làa Diox na' loo
mèn co' nac ngolo ngola's na' par
tataa mod ne'zyebte na' li na' sirv loo
Diox.

75 Tataa li Diox par gác na' mèn
co' thidtene ngro xà' loo cón che'n xab
izlyo' par gác na' che'npe' Diox no par
gác na' mèn nali no mèn nambìi loo
Diox le'n ryethe huiz co' nabán na'.

76 Ngolo gunii Zacari di's ndxè' loo Diox,
mbere Zacari, mtlo Zacari, mdoodi's
no Zacari Juàñ xgan' Zacari co' nac
mbedto' hora. Ndxab Zacari loo Juàñ:

—Le' loo lùu na, xgan', lùu ryo'
lèe mèn co' te' th di's co' gunii Tad
Diox co' nac thidte Diox roo Diox xèn.
Loo Tad Crist lùu ya ner par ya lu'l
loo mèn no li nabl mèn par yòo mèn
loo cón che'n Tad,

77 par tataa mod mèn co' nac mèn
nacionpe' Diox ta' cuent xá mod lyá'
mèna loo con' ryes no par ta' mèna
cuent xá mod tyon' xtol mèna, ndee.

78 Tataa li Diox lool por tant
ndlyat lezo' Diox ñèe Diox mèn no
por anze'f nque' lezo' Diox ñèe Diox
mèn. Lomisque', yi' th yáal thib mbi'
loo izlyo' ndxè'. Mbi'a li par tyub
xnìi yéc mèn no li mbi' par tyub xnìi
lezo' mèn loo cón che'n Diox xal co'se'
ndlyen huiz par tenìi huiz loo izlyo'.

79 Mbi'a li par tyub xnìi yéc mèn
no par tyub xnìi lezo' mèn, mèn co'
nau' yéc nau' loo loo cón che'n Diox.
No li mbi'a par tyub xnìi yéc mèn no
par tyub xnìi lezo' mèn loo cón che'n
Diox, mèn co' nzi tee ban loo co' nac
xin no loo co' nac xnaa che'n con' co'
ncàb nquée yalguth loo mèn. No li
mbi'a par que tee ban na' rye nda na'
no rye ndy'e' th na' làth xtàa na'.
Con' ndxè' ngòc di's co' gunii Zacari no
co' mde' th Zacari loo mbedto' co' ngòc
Juàñ, xgan' Zacari.

80 Le' mbed xgan' Zacari co' nac Juàñ
na, mtlo mbed, ndoo roo mbed ndoo
xèn mbed. No sate más ndyub xnìi yéc
mbed no ndyub xnìi lezo' mbed loo
co' nac xtùuz mbed loo cón che'n Diox.
No ale ngua mbed par ngòo ban mbed
co'te' nagán axta mzin huiz leque mbed
mblu' too mbed loo mèn nación Israel.

**Tré' ndlu' cón che'n xá mod ngóol
Tad Jesús.**
(Mt. 1.18-25)

2 Le'xque' le'n tiemp co'se' ngóol
Juàñ, ngo thib mbi' co' ngòc
gobiern co' mnibe' loo mèn casque' dib
athu loo izlyo' tiempa. Mbi'a ngro' lèe

rey Agust. Mbi'a mdub ñibe' loo mèn nación Israel, ne. Mnibe' mbi'a loo mèn yèezya' che'n rye làaz mèn nación Israel que no mèn nac zin' thib padron yòolau. ²Ner ye's co' ngòc padron mtocua' mèn co'se' ngòc thib mbi' co' ngro' lèe Ciren gobernador loo mèn rye yèezya' co' nac mèn gulàaz siria. ³Mnibe' Cesar Agust le' ryete mèn co' inzo bante co'te' nac làazpe' mèn no co'te' nac lizpe' mèn, mèn co' nzo ban chol lugar co'te' inacte làaz mèn, bii mèn par làaz mèn par gác empadronar mèn, co' nee di's, ya lo mèn lèe mèn loo ye's yòolau co'te' nac làaz mèn. ⁴Cona, por fuerz mbli Chè ngro' Chè ryop Mari le'n yèez Nazaret. Ngua Chè ryop Mari thib yèez co' nac làaz mèn jude par ngua Chè ryop Mari yèez Belén, co'te' ngóol mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey axta pólle'a, par ya lo Chè lèe Chè loo padron yòolau tya tac Chè nde bin David co' ngòc reya pólá. ⁵Sya, ngua Chè ryop Mari yèez Belén par ngua lo Chè lèe Chè ryop Mari loo padron par nacle' di's le' Mari selya' con Chè. No le'pe' ante pen ndoo Mari ndoo nac xin' Mari. ⁶Láth nzo Chè ryop Mari le'n yèez Belén, ale mtlo mden' Mari mquéee yo'f lezo' Mari par gáal xin' Mari. Ale ngóol xin' Mari. ⁷Pues yèez Belena ngóol mbed co' ngòc ner mbed ndlyo xgan' Mari. Ngóol mbed le'n liz ngon co'te' ndoo ngon. Ngolo ngóol mbed, mchix Mari mbed lar' lad mbed. Ngoloa, ngua thix Mari mbed le'n thib bate yaa co'te' ndxuhua ngon yix tac ya yende lugar co'te' cued Chè ryop Mari le'n mesón, tant huax mèn ndoo ned ndye'th.

Trè' ndlu' le' angl mdoodi's no mèn co' ngòc pastor tiempa.

⁸Tiempa, mque no mèn co' ngòc mèn yèeza ranch mèn gaxte ro yèez Belén par huan par nqueno mèna mbacxil' tac mèna ngòc pastor co' thib loote que no

mbacxil' par nquenap mèna mbacxil' ndxáal yá!. ⁹Látha, chàa, ngro' too thib angl che'n Tad Diox loo mèna. No mbyà'x thib xnìi tín' che'n Tad Diox loo mèna. Látha, anze'f mzyeb mèna axta plóthe. ¹⁰Sya, ndxab angl loo mèna:
—Ne'zyebte gu', ey. Daa ndal no di's co' nac di's ndac co' tan cuent loo gu'. Di's ndac ndxè' càb le' rye mèn xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo!. ¹¹Di's ndac co' ngue niin loo gu' ndxè' no co' ngue tan cuent loo gu' ndxè' nac: Nalle'que' ngolo ngóol thib mbed co' tí' no làa gu' loo con' ryes. Ngóolle' mbeda le'n yèez Belén co' ngòc liz no làaz che'n mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey pólá. Mbeda nac Crist co' nac Tad loo ryethe con!. ¹²Di's co' ngue niin loo gu' ndxè' nac di's co' ngue tan cuent loo gu' pá ngóol mbed. Co'se' ñée gu' nax thib mbeto' le'n thib bate yaa co'te' ndxuhua ngon no nabix mbeto'a lar', sya, ta' gu' cuent mbedai.

¹³Leque hora, chàa, mbyú' loo huax angl loo angla no loo mèn co' nquenap mbacxil' ndxáal yá! rancha. Mtlo angla, mbil' ro angla loo Diox. Ndxab angla:

¹⁴Li na' le' lèe Diox gác con' guryath no con' guryèn loo bé! Le' loo izlyo' na, Diox li yu' yàl lezo' mèn loo Diox no cue ban mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn. No tyac lezo' mèn loo con' co' nac co' nee lezo' Diox, mèn co' ndxòo lezo' Diox ñée Diox.

¹⁵Le' sya, co'se' ngolo ndyàa rye angl loo bé' tedib vez, mtlo mèn co' nquenap mbacxil' rancha, mbez mèna loo thib xtàa mèna no loo tedib xtàa mèna:

—Nda na' yèez Belén, tá. Nda tee hui' na' ñeene' cóñ ngòc cóñ che'n co' gunee Tad Diox loo na'a.

¹⁶Mxen mèna ned. Sirs sirs nda mèna par yèez Belén. Látha, chàa, ngua loo mèna. Gunèe mèna Mari no Chè. Gunèe mèna mbed, ne. Nax mbed le'n thib bate yaa co'te' ndxuhua ngon yix.

17 Co'se' gunèe mèn co' ngue no ranch huan co' nquenap mbacxil' ndxáal yál' mbed, mda' mèna cuent loo chol mèn xal mda' angl cuent loo mèna cón che'n mbed. **18** Co'se' ndxòn chol mèn cuent co' mda' mèna cuent, mèn co' nqueno mbacxil' ndxáal yál', ante ngüi' rye mèna no ante ñaa rye mèna. **19** Co'se' mbìn Mari cón che'n dí's co' ndyoodi's mèn co' nqueno mbacxil' ndxáal yál', ante le'n lezo' Mari non Mari dí'sa. Yende chó loo mèn nda! Mari cuenta. Ante mdyóo Mari cón che'n dí'sa no maste. **20** Ngolola na, mxen mèn co' nqueno mbacxil'a ned, ndyàa mèna. No mbez mèna naroo nac Diox no con' roo con' xèn nac co' mbli Diox. No ndxab mèna: Diox quix U', Diox, loo Diox tac ngòcque' con' xalque' mda' angl cuenta loo mèna.

Chè ryop Mari ngua no mbed le'n templ.

21 Ngolo xon huiz ngóol mbed, mbli Chè ryop Mari mandad ngòc circuncidar mbed xal ngòc costumbr che'n mèn tiempa. No sangmdub lèe Chè ryop Mari mbed Jesús co' ngòc lèe co' ndxbangl loo Mari co'se' ndoore' quée loo mbed lezo' Mari.

22 Co'se' ngolo mdyaas sman mbembìi Mari loo yíiz ftan xal ngòc costumbr co' mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mbe' Chè ryop Mari mbed le'n templ co' ndub le'n ciuda Jerusalén par lu' Chè ryop Mari mbed loo nguley' par ngòcque' no mdyaaque' no mdybique' di's co' gunii Diox no co' mnibe' Diox li mèn par lu' mèna le' mbed nac che'npe' Diox. **23** Tataa mbli Chè ryop Mari tac loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn ndub di's co' mnibe' Tad Diox le' ryete mbedbi' co' nerleque' gáal, mbeda gáca che'n Diox, co' nee di's, xo'f zin' mbed cón che'n Diox loo Diox. **24** Mbe' Chè ryop Mari chop mbin par guth nguley' mbina loo Diox xal mnibe' ley co' mxo'f

Moisés loo mèn cón che'n mbed ndlyo, di's co' mbez: Chele' mèn ne'guthte chop ngoo', guth mèn chop palomxtil'.

25 Le'n tiempa ngo ban thib mbi' le'n ciuda Jerusalén co' ngro' lèe Simeón. Mbi'a ngòc thib mbi' ndac. No thidtene indxàc falte mbi' le'n templ par mbez mbi' Diox no par mcò'o mbi' yéc mbi' loo Diox. Mdub quee lezo' mbi' ¿pol zin thib huiz no zin thib ze co'se' tel' Diox Crist co' mcui Diox par tí' no làa Diox mèn nación Israel loo mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n mèn nación Israel por cón che'n Crist? No thidteneque' ñibe' Xpii Natú' che'n Diox loo mbi' co' ngro' lèe Simeón. **26** Xpii Natú' che'n Diox mblo xo'f di's loo Simeón le' Simeón ne'gatthe ndoore' hui' Simeón loo Crist co' tel' Diox, co' yi'th yáal loo izlyo' ndxè!. **27** Simeón ngua le'n templ xal mnibe' Xpii Natú' loo Simeón. Co'se' ngòo no Chè ryop Mari mbed, co' lèe Jesús, le'n templ par gáca loo mbed xal ñibe' di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn, **28** sya, mxen mbi' co' ngro' lèe Simeón mbed. Mde's mbi' mbed. Ndxab mbi' di's co' nac di's natú' no di's roo no di's xèn loo Diox. Ndxab mbi' loo Diox, ne:

29 Tad, nase gáca xal nee lezo' U' loon. La' U' gath daa tac U' mblile' no ngòcle' con' mcàbgòn U' gáca loon, daa co' nac moz U', Tad.

30 Nase gunèelen mbed co' tí' no làa mèn loo con' ye'rsin'.

31 No ngóol mbed ndxè' làth mèn. No mdoo U' mbed ndxè' loo mèn par tí' no làa mbed ryete mèn loo con' ye'rsin'.

32 Mbed ndxè' li par tyub xnìi yéc mèn no par tyub xnìi lezo' mèn loo cón che'n Diox, mèn co' inacte mèn nación Israel. No por cón che'n con' co' li mbed ndxè', xyo'f lèe xyo'f xti's mèn nación Israel.

33 Le' Chè ryop Mari na, ante mbui' no ante gunaa co'se' mbìn Chè ryop

Mari di's co' mbez Simeón cón che'n mbed loo Diox. ³⁴Ngoloa, ndxbab Simeón loo Mari no loo Chè:

—Ndlyazen le' Diox li huen nda gu', ndee gu'.

Sya, ndxbab Simeón loo Mari, xna' Jesús, ne:

—Mari, hui' nexa. Càba loo mèn nación Israel por cón che'n mbed ndxè' huax mèn lyá' loo con' ryes. No huax mèn tolo ryo xá' loo cón che'n Diox, ne, por cón che'n mbed ndxè'. No gàc mbed ndxè' xal thèb señ loo mèn nación Israel. Ale tè'b mèn nación Israel mbed no chobla' mèn nación Israel mbed. ³⁵No por cón che'n mbed, yú' no gàc be' xá ñaa con' ndli thèb thèb mèn xtùuz le'n lezo' mèn. Le' part cón che'n na, Mari, ryete con' co' gàc loo xgan'l ndxè' càb lool xi lezo'l no ten'l thèb yalnè tín' le'n lezo'l xal co'se' nguid mèn cuchi lad xtàa mèn. Thiba con' ndxè'.

³⁶Le' tediba na, le'xque' tiempa ngo thèb xa'gotgool co' ngro lèe An le'n templ. Xa'gota ngòc rsap thèb mbi' co' ngro' lèe Fanuel. Mbi' co' ngro' lèe Fanuela nde bin tedib mbi' co' ngro' lèe Aser. An ngòc thèb xa'gotgool tiempa, ngoxle' An. Per co'se' mselya' An, myen'got yèn'lleque' An mselya' An. Pente mdub An con mbyòo co' mselya' Ana gaz lín' no maste ndoore' gath mbyòo. An be' mxec gunèe An mbed co' lèe Jesús. ³⁷Mxec An, mbyan' thèb An, thap gal nzo thap lín' anon nguth mbyòo co' ngòc sa'l An. Thidteneque' ngòo An le'n templ ze no yá!. Mxo'f zin' An zin' cón che'n Tad Diox. Huax vez xlat An mbez An Diox, ne. ³⁸Le'xque' hora, mzin An le'n templ. Gunèe An mbed co' lèe Jesús. Ngurez An Diox. Ngolo ndxbab An Diox quix U', Diox, loo Diox por cón che'n mbed co' lèe Jesús, mtlo An, mdoodi's An cón che'n mbed co' lèe Jesús loo mèn le'n ciuda Jerusalén, mèn nación Israel co' nzi quee lezo' lyá' mèn loo ryethe con' ryes

la's ya' mèn co' ngòc ngolo ngola's loo mèn nación Israel.

Chè ryop Mari mbere mbyàa no mbed yèez Nazaret.

³⁹Co'se' ngolo mdyaa ryete di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel cón che'n ner myen'bi' bix co' ndxáal, ndyàa Chè ryop Mari con mbed co' lèe Jesús par ned le'n yèeza' che'n làaz mèn galile co'te' ngòc làazpe' Chè no Mari co' ngòc yèez Nazaret tedib vez. ⁴⁰Le' mbed na, sate más ndoo roo mbed, no sate más ndoo xèn mbed, no sate más ale yub mbed ndoo yác mbed. Làth xtau'a, Diox mbli sate más ndxàc con' ndac loo mbed, ne.

Tad Jesús mdoodi's no mèn co' ngòc maistr le'n templ tiempa.

⁴¹Tiempa, xud mbed no xna' mbed mque tee lni pasc atate lín' co' ndxàc ciuda Jerusalén. Co'se' ndxàc lnia, huen huen nte' lezo' mèn nación Israel cón che'n co'se' mtelá' Diox mèn nación Israel la's ya' mèn nación Egipt más tiemp co' nde teele' ndri'th. ⁴²Co'se' mtaa Jesús si' fchop lín', ngua Chè ryop Mari con Jesús lni pasc ciuda Jerusalén xalque' nac costumbr co' ngure no mèn tiempa no co' nguled no mèna tiempa.

⁴³Co'se' ngolo mblyuz huiz lnia, mbii Chè ryop Mari ciuda Jerusalén. Per ne'nda'de Chè ryop Mari cuent le' Jesús mbyan' le'n ciuda Jerusalén. ⁴⁴Mbli Chè ryop Mari xtùuz peser làth rye mèn co' ngua lnia ndye'th Jesús. Pues mdoo Chè ryop Mari ned thèb huiz. Syare', mcua'n Chè ryop Mari Jesús làth rye mèn guliz Chè no Mari no làth rye mèn co' ndlibe' Chè no Mari. ⁴⁵Co'se' ñee Chè ryop Mari ne'yilode syal Jesús làth rye mèna, mbere Chè ryop Mari. Mquée Chè ryop Mari par ciuda Jerusalén tedib vez par cu'a'n Chè ryop Mari Jesús tya.

⁴⁶Axta ngolo son huiz, syare' mbli Chè ryop Mari gan mzyal Jesús.

Ndub Jesús làth mèn co' ngòc maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèna le'n templ. Ndub yòn Jesús di's co' ndyoodi's mèna no le'lé! mnibdi's Jesús di's cón che'n di's co' ndyoodi's mèn loo mèna.⁴⁷ Co'se' ndxòn rye mèn co' nac maistra di's co' ndyoodi's Jesús, ante ngüi' mèna no ante ñaa mèna xá mod susque' ndxác Jesús no xá mod susque' ndxác Jesús ncàb ndac Jesús loo mèna.⁴⁸ Co'se' mzyal Chè ryop Mari Jesús, ndub Jesús le'n templ. Ale mbyu' mbyàl Chè ryop Mari. Ndxab Mari loo Jesús:

—Xgan!, ¿chonon tatau' mblí nol nu', à'? Daa no xndl anze'f mdyóo nu' mál. No ale ngue tee cua'n nu' lùu.

⁴⁹Sya, mcàb Jesús loo Chè no loo Mari. Ndxab Jesús:

—¿Chonon ngue tee cua'n gu' daa, à'? ¿Ché! inonte gu' le' daa naquinque' xo'f zin' zin' loo con' co' nac cón che'n xudpe'en, cà'?

⁵⁰Per ale ndxe'leque', ne'nda'de Chè ryop Mari cuent no indxònate Chè ryop Mari cón nee di's co' ndxab Jesús.

⁵¹Ngoloa, ndye'th no Chè no Mari Jesús par yéez Nazaret. Le' Jesús na, toloque' mdubdi's loo Chè ryop Mari. Le' di's co' ndxab Jesús loo Maria na, ante le'n lezo' Mari nanee Mari cón che'n di'sa. Yende chó loo mèn nda' Mari cuent cón che'n di'sa. Ante Mari ndyóo cón che'n di'sa.⁵²Látha, sate más ndoo roo mbed no ndoo xén mbed. No sate más ndye'th xtùuz mbed yécz mbed. No sate más non mèn no nanee mèn le' mbed nac thib mbed ndac loo Diox no loo mèn por cón che'n con' ndac co' mtlo ndli mbed.

Juàn Bautist mtlo mblu' loo mèn cón che'n di's ndac co'te' nagán.

(Mt. 3.1–12; Mr. 1.1–8; Jn. 1.19–28)

3 Co'se' ngòc lín' lín' si'n, lín'a o tiempa mdub mnibe' thib mbi' co' ngòc rey loo mèn. Mnibe' mbi'a loo mèn casque' dib athu loo izlyo' tiempa.

Mbi'a ngro' lèe Tiber. Leque lín'a ngòc Pons Pilat gobernador loo mèn co' ngòc mèn yéezya' che'n làaz mèn jude. Le' Herod na, ngòc gobernador loo mèn yéezya' che'n làaz mèn galile. Le' Lip hues Herod na, ngòc gobernador loo mèn yéezya' che'n làaz mèn iture. No ngòc Lip gobernador loo mèn yéezya' che'n làaz mèn traconit. Le' Liseni na, ngòc gobernador loo mèn yéezya' che'n làaz mèn abilini.²Leque tiempa, ngòc Anás no Caifás nguley' roo no nguley' xén loo mèn nación Israel. Leque le'n tiempa, Diox mblu' loo Juàn xgan' Zacari co'te' nagán xá mod que tee xo'f zin' Juàn zin' co' nac rsin' Diox loo mèn.³Ngua riid Juàn huax lugar co'te' nziri' mèn gax ro yó'be' Jordán. Mbez Juàn loo mèna:

—Gulàa yéc gu' no gulàa lezo' gu' par tataa mod se' gu' mod co' ndxàp gu' loo Diox par tataa mod gác tyon' xtol gu' no yiloa lin bautizar gu'.⁴Ngòcque' con'a tataa xalque' mque' Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's loo libr co' nac xti's Diox. Sayi ndxab:

Mbyèn thib di's che'n thib mbi' co' mbez yée cabii co'te' nagán co'se' ngo mbi' yalbàn. Mbez mbi': Bli nab gu' gu' par tyubdi's gu' loo Tad Diox gu' tac Tad Diox gu' yi'th ñibe' loo gu'!

⁵Bli gu' par gác loo gu' loo ryethe mod ye'rsin' co' ndxàp gu' xal ndli mèn co'se' nsè mèn thib ftee, no xal ndli lal mèn thib yii no thib den, no xal ntelì mèn thib ned co' nac ned narec, no xal ndli mèn co'se' ndli lal mèn thib ned co' mtelau nít yòo par tataa mod gác nab gu' co'se' yi'th ñibe' Tad Diox gu' loo gu'!

⁶No gáca le' ryete mèn gòn cón che'n xá mod tí' no làa Diox mèn loo con' ryes.

⁷Co'se' ndryo' mèn liz mèn no làaz mèn par nde mèn loo Juàn par li Juàn bautizar mèna, mbez Juàn loo mèna:

—iAa mèn ye'rsin'túb! Susque' nayi' gu' xal mbel' co' lèe huid. ¿Chó mèn ngòc mèn co' mda' cuent loo gu' par yi'th gu' loon par lyá' gu' la's ya' Diox co'se' gàc tiemp tetìi Diox gu', à?

⁸Nabe'ste fque tee ban lì gu' no gòc gu' mèn ndac par lu' gu' gu' loo mèn le' gu', lìcque', mzye' mod co' nac gu' no co' ndxàp gu' loo Diox. No ne'gabte gu' loo xtàa gu': Abraham ngòc xudgool na!. Na nii loo gu': Axta loo chol quèe co' ngüi' gu' ba', Diox ndxácque' par li Diox le' quèe ba' gàc xin' Abraham. No gàcque' quèe ba' xin' Abraham.

⁹Ndxàcla loo gu' nalle'que' nde zin' gaxle' tiemp co'se' tlo gàc tub rez Diox cón che'n gu' par tetìi Diox gu' xal co'se' ntlo mèn, ngue cho' mèn thib xan' yaa xlè co' inda'de xlè ndac. Yaa xlèa cho!. No tec mèn yaa xlèa loo quiì.

¹⁰Sya, mnibdi's mèna loo Juàn. Ndxab mèna:

—¿Cón ndxàal li nu' loo cón che'n Diox nalle', sya?

¹¹Juàn mcàb loo mèna. Ndxab Juàn: —Gu' co' ngue no chop camis, ndxàal ta' gu' thib camis càa mèn co' ingue node nec thib camis par goc mèna. Le' gu' co' ngue no xít gu' no lua' gu' na, ndxàal ta' gu' thib ro xít gu' no lua' gu' par hua prob mèn co' ingue node con' hua mèn.

¹²Làth xtau'a, mbi'th plá mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución loo Juàn par li Juàn bautizar mèna. Mèna mnibdi's loo Juàn. Ndxab mèna:

—Maistr, ¿nu!, à? ¿Con ndxàal li nu'?

¹³Juàn ndxab loo mèna:

—Ne'lídè gu' cobrar masre' loo mèn cón che'n contribución loo co' ñibe' ley loo gu'.

¹⁴Mnibdi's plá solndad loo Juàn, ne. Ndxab solndad:

—¿Nu!, a? ¿Cón ndxàal li nu'?

Juàn mcàb. Ndxab Juàn loo solndada:

—Ne'techede gu' nec thib con' loo nec thib mèn. Ne' ne' quexù' que' fals

gu' mèn loo con' co' tarte li mèn. Blec lezo' gu' loo tmi co' ndli gu' gan thib huiz zin'.

¹⁵Per ryete mèn co' nzi beda, imbe see teede xtùuz mèna no lezo' mèna. Ndli mèna xtùuz cón che'n Juàn: Ne'stolque' Juàn nac Crist. ¹⁶Juàn mcàb loo mèna. Ndxab Juàn:

—Líce' ba'i, daa ndli bautizar gu' con nít. Per axta nare' yi'th thib mbi' co' lipe' par tlo ñibe' Xpii Natúu loo gu'. No tub rez mbi' cón che'n con' ye'rsin' co' ndli gu' par tetìi mbi' gu'. Mbi'a ndxàp más con' roo no con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi' leque daa. Ne' ne' indxàal daa par xaquen bò co' ndub dò' yilid nii mbi' par làan yilid nii mbi'. ¹⁷Nde niin thib con' loo gu': Nde zin' gaxle' huiz no nde zin' gaxle' ze co'se' li Diox loo gu' xal ndli mèn co' nguis nzob triu. Nguis mèn nzob triu no ngo' xà' mèn nzob triu loo yix triu. Ndxeloa, ngosua' mèn nzob triu. Le' yix triu na, tec mèn. Tataa li no Diox mèn. Le' mèn co' ngòc mèn nali no mèn nambìi loo Diox na, Diox hue' mèna loo bé!. Le' mèn co' ngòc mèn naad no mèn nguud loo cón che'n Diox na, Diox ñibe' par ya mèna le'n ye'rbiil co'te' ne'yu'de quìi no bèel thidtene.

¹⁸Taandxè' mod ngo Juàn yalbàn. No tolo mco'x Juàn thib mod no tedib mod co'se' mde'th Juàn no mblo Juàn yalbàn loo mèn cón che'n di's ndac. ¹⁹Más de cona, ale mbyoo Juàn Herod co' ngòc gobernador co' ngòc hues Lip tac Herod mque no Herodi co' ngòc sa'l Lip xal xà'got Herod. Mbyoo Juàn Herod por mbli Herod taamas con' ye'rsin', ne. ²⁰Per lugar de gòn Herod di's no ten' Herod di's co' ndxàb Juàn cón che'n Herod, ale mbli Herod tedib con' ye'rsin'. Mbli Herod mandad ya que' solndad Juàn lezi'f.

Juàn Bautist mbli bautizar Tad Jesús.
(Mt. 3.13–17; Mr. 1.9–11)

²¹Ndoore' que' solndad Juàn Bautist lezi'f, ngòc thib con'. Juàn mbli

bautizar huax mèn. Látha, mbli Juàn bautizar Jesús, ne. Ngolo ngòc bautizar Jesús, ngurez Jesús Diox. Látha, chàa, mxyal' loo bé!. ²²Ngulàa Xpii Natú' loo bé!. Hora, gunaa Xpii Natú'a xal thib palomxtil' co'se' ngulàa Xpii Natú' loo Jesús. Texal ngulàa Xpii Natú' loo Jesús, mbyèn thib di's loo bé' co' mbez:

—Lùu nac xgan' daa co' anze'l lezon no ngudloon. Anze'l ndxòo lezon ñeen cón che'nl, ey.

**Trè' ndlu' cón che'n rye mèn co'
ngòc bin che'n xudgool che'n Tad
Jesús.**

(Mt. 1.1-17)

²³Co'se' mtlo Jesús, mxo'f zin' Jesús zin' co' ngòc rsin' Jesús xal mnibe' Diox loo Jesús par li Jesús, nzo Jesús gal psi' línl. Ngòc Jesús xgan' Chè xal mxyo'f di's co' ngola's mèn cón che'n Chè tiempa. Le' Chè na, ngòc xgan' thib mbi' co' ngro' lèe Elí. ²⁴Le' Elí na, ngòc xgan' Matat. Le' Matat na, ngòc xgan' Leví. Le' Leví na, ngòc xgan' Melqui. Le' Melqui na, ngòc xgan' Jan. Le' Jan na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Chè. ²⁵Le' Chè na, ngòc xgan' Matati. Le' Matati na, ngòc xgan' Amós. Le' Amós na, ngòc xgan' Nahum. Le' Nahum na, ngòc xgan' Esli. Le' Esli na, ngòc xgan' Nagai. ²⁶Le' Nagai na, ngòc xgan' Maat. Le' Maat na, ngòc xgan' Matati. Le' Matati na, ngòc xgan' Semei. Le' Semei na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Chè. Le' Chè na, ngòc xgan' Judá. ²⁷Le' Judá na, ngòc xgan' Joan. Le' Joan na, ngòc xgan' Res. Le' Res na, ngòc xgan' Zorobabel. Le' Zorobabel na, ngòc xgan' Salatiel. Le' Salatiel na, ngòc xgan' Ner. ²⁸Le' Ner na, ngòc xgan' Melqui. Le' Melqui na, ngòc xgan' Adi. Le' Adi na, ngòc xgan' Cosam. Le' Cosam na, ngòc xgan' Elmódam. Le' Elmódam na, ngòc xgan' Er. ²⁹Le' Er na, ngòc xgan' Josué. Le' Josué na, ngòc xgan' Eliezer. Le' Eliezer na, ngòc xgan'

Jorim. Le' Jorim na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Matat. ³⁰Le' Matata na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Leví. Le' Levia na, ngòc xgan' Simeón. Le' Simeón na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Judá. Le' Judaa na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Chè. Le' Chè na, ngòc xgan' Jonán. Le' Jonán na, ngòc xgan' Eliaquim. ³¹Le' Eliaquim na, ngòc xgan' Mele. Le' Mele na, ngòc xgan' Mainán. Le' Mainán na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Matat. Le' Matata na, ngòc xgan' Natán. ³²Le' Natán na, ngòc xgan' David. Le' David na, ngòc xgan' Isaí. Le' Isaí na, ngòc xgan' Obed. Le' Obed na, ngòc xgan' Booz. Le' Booz na, ngòc xgan' Salmón. Le' Salmón na, ngòc xgan' Naasón. ³³Le' Naasón na, ngòc xgan' Aminadab. Le' Abinadab na, ngòc xgan' Aran. Le' Aran na, ngòc xgan' Esrom. Le' Esrom na, ngòc xgan' Far. Le' Far na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Judá. ³⁴Le' Judaa na, ngòc xgan' Cob. Le' Cob na, ngòc xgan' Isaac. Le' Isaac na, ngòc xgan' Abraham. Le' Abraham na, ngòc xgan' Tar. Le' Tar na, ngòc xgan' Nacor. ³⁵Le' Nacor na, ngòc xgan' Serug. Le' Serug na, ngòc xgan' Rag. Le' Rag na, ngòc xgan' Peleg. Le' Peleg na, ngòc xgan' Heber. Le' Heber na, ngòc xgan' Sal. ³⁶Le' Sal na, ngòc xgan' Cainán. Le' Cainán na, ngòc xgan' Arfax. Le' Arfax na, ngòc xgan' Sem. Le' Sem na, ngòc xgan' Noé. Le' Noé na, ngòc xgan' Lamec. ³⁷Le' Lamec na, ngòc xgan' Matusalén. Le' Matusalén na, ngòc xgan' Enoc. Le' Enoc na, ngòc xgan' Jared. Le' Jared na, ngòc xgan' Mahalaleel. Le' Mahalaleel na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Cainán. ³⁸Le' Cainana na, ngòc xgan' Enós. Le' Enós na, ngòc xgan' Set. Le' Set na, ngòc xgan' Adán. Adana ngòc ner mbi' co' nerleque' mtoxcua' Diox. Adana ngòc nerleque' mbi' co' ngòo loo izlyo' co' mblec biz no bin loo izlyo'!

**Mebizya mblobya' Tad Jesús no mbli
Mebizya preb loo Tad Jesús par ñee
Mebizya ñeene' ché' tòn Tad Jesús ro
Mebizya.**

(Mt. 4.11; Mr. 1.12-13)

4 Ngolo mbli Juàn Bautist bautizar Jesús, mbere Jesús, mbii Jesús ro yó'be' Jordán. Làth xtau'a, Xpii Natú' mniibe' loo Jesús, nda Jesús thib lugar co'te' nagán. **2** Ngo Jesús co'te' nagána cho' huiz. Le'n huiza, ngua Mebizya co'te' ngo Jesús par mblobya' Mebizya Jesús. No mbli Mebizya preb loo Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tli Jesús con' co' gab Mebizya loo Jesús. Le'n huiza ne'nghuade Jesús thidtene. Ngolo nguri'th rye huiza, anze'l mblyan' Jesús.

3 Sya, ndxab Mebizya loo Jesús:

—Chele' lìu, lìcque', nac xgan'pe' Diox, bli le' quèe ndxè' gác pan par hual.

4 Jesús mcàb loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndlu': Iante con xít mèn no lua' mèn ban mèn. Ndx'e'leque', mèn ban por có'n che'n ryete dí's co' nac xti's Tad Diox co' mbez Tad Diox loo mèn.

5 Ngoloa, mbe' Mebizya Jesús loo thib yii roo. No mbli Mebizya setilte mbyú' ryete nación co' nziri' dib athu loo izryo' loo Jesús. **6** Sya, ndxab Mebizya loo Jesús:

—Daa ta lugar lool par ñibe'l loo rye nación ba'. No tan lugar lool gác ryethe con' roo no con' xén che'n rye nación ba' che'npe' lìu tac che'npe'en nac rye nación ba' no ndana loo chol mèn co' ndlyazen tana. **7** Chele' lìu tyub xib loon no cò'o'l yécl loon, ryethe con' ba' gác che'nl.

8 Per ale ndxe'leque', mcàb Jesús loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Byàa, Mebizya. Biiche loon. Loo libr co' nac xti's Diox ndlu': Diox ñibe'l loo mèn. No ante loo Dioxpe' tyub xib mèn

no cò'o' mèn yéc mèn loo Dioxpe' no maste. No ante loo Dioxpe' li mèn sirv.

9 Ngoloa, mbe' Mebizya Jesús le'n ciuda Jerusalén. Mtequée Mebizya Jesús yéc templ. Ndxab Mebizya loo Jesús:

—Chele' lìu, lìcque', nac xgan'pe' Diox, leque lìu bla' par gák chel loo yòo. **10** Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Diox ñibe'l loo angl che'n Diox par quenap angl lìu.

11 Le' angl te'f ya' angl par lyàal ya' angl par quenap angl lìu par ne'huí'de niil loo quèe co'te' gák chel.

12 Jesús mcàb loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndlu': Ne'aselidel par lil preb Tad Diox, co' nac Tad Diox lìu, par ñeel ñeene' ché' tli Tad Diox lìu con' ndlya'sl.

13 Co'se' ñee Mebizya ya yende mod li Mebizya gan loo Jesús par li Jesús con' ndlya's Mebizya co'se' mblobya' Mebizya Jesús no co'se' mbli Mebizya preb loo Jesús par ñee Mebizya ché' tli Jesús con' ndlya's Mebizya, mxen Mebizya ned. Ndyàa Mebizya. Mblá' Mebizya Jesús ndxep tiemp.

**Tad Jesús mtlo mxo'f zin' có'n che'n
Tad Jesús le'n yèezya' che'n làaz
mèn galile.**

(Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15)

14 Le' Jesús na, mbere ndyàa par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile. No Xpii Natú' che'n Diox thidteneque' ngo loo Jesús par li Xpii Natú' con' roo no con' xén por có'n che'n Jesús. Por cona, mbyath no mbyèn có'n che'n Jesús le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile. **15** Mque tee lu' Jesús mèn co'te' ndub sinagog mèn ned ngua que tee Jesús. Ryete mèna sate más ndli mxyo'f lèe mxyo'f xti's Jesús. No ndxàc con' guryath no con' guryèn có'n che'n Jesús làth mèna.

Tad Jesús ngo ban le'n yèez Nazaret.

(Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6)

16 Ngoloa, ngro' Jesús par ned làaz mèn galile. Ndyàa Jesús par yèez Nazaret co'te' mbryoo mxyèn Jesús. Co'se' ngòc huiz sabd co' ndli mèn descans tiempa, Jesús ngòo le'n sinagog xalque' ngòc mod che'n Jesús par ndlab Jesús libr co' nac xti's Diox. 17 Le' sya, mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn le'n sinagog, mbi'a mda' libr co' mque' Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's par lab Jesús ye'sa. Mxen Jesús libr. Co'se' mxal' Jesús loo libr, mzyal Jesús di's co' ndub loo libr co' mbez taandxe':

18 Xpii Natú' che'n Tad Diox ngue ñibe' loon. Diox mdoo daa loo mèn par gon yalbàn no tethen cón che'n di's ndac co' nac cón che'n Diox loo mèn prob. No mtel' Diox daa par tegánen lezo' mèn co' nxi tín' lezo!. No mtel' Diox daa par telá'en mèn co' nac xal pres loo cón che'n Mebizya, no par tuben xnii yéc mèn no lezo' mèn loo cón che'n Diox, mèn co' nau' yéc no mèn co' nau' loo loo cón che'n Diox. No mdoo Diox daa par telá'en mèn co' ndxezi'f no mèn co' ndxega's loo ryethe yaltii co' nac cón che'n Mebizya.

19 Mdo Diox daa loo mèn par tethen no gon yalbàn co' nac xti's Diox loo mèn le'n tiemp ndxe' co' nac tiemp ndac co' nac co' guneepe' lezo' Diox par tlo mèn, lyá' mèn loo ryethe con' ryes.

20 Ngolo mblob Jesùs di'sa, mtau' Jesús loo libr. Mda' Jesús libr loo thib mbi' co' nquenap sinagog. Ngoloa, mdub Jesús. Látha, xée ngüi' mèn loo Jesús ñeene' cón gab Jesús loo mèna.

21 Sya, mtlo Jesús, mdoodi's Jesús. Ndxab Jesús loo mèna:

—Nalzepe' ngòcque' no mdyaaque' no mdybque' di's co' ndub loo libr ba' co' ngolo mbìn gu'.

22 Látha, rye mèna huenque' mdoodi's cón che'n Jesús. No ante ngüi' mèna no ante ñaa mèna cón che'n di's co' nabe's ndyoodi's Jesús loo mèna. No ale mnibdi's mèna loo xtàa mèna. Mbez mèna:

—¿Xá nee gu'? ¿Ché' inacte mbi' ba' xgan' Chè, cà?

23 Jesús ndxab loo mèna:

—Na tolo nii loo gu': Lìcpe' ba'i, daa ngobe' gu' ñee loon xal ndxab di's co' mbez: Doctor, leque lìu fteyacl. No ñee gu' loon: Con' co' mbìn nu' cón che'n con' co' mblil loo mèn yèez Capernaum, bli con'a loo mèn gulàazpe'l, ne.

24 Tolo ndxab Jesús loo mèna:

—Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Nec thib mèn gulàaz che'n thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox, ne'ñèe loo ndacte mèn gulàazpe' mèna loo prob mèna.

25 Daa nii tedib con' co' nac lìcpe' loo gu', ne: Huax xa'got viud ngo ban trè' lath mèn nación Israel le'n tiemp co'se' mde'th Lii di's co' ndxab Diox co'se' ngòc tiemp co' ne'nglàade yuu le'n son lín' narol loo mèna. Ngulàa thib huin tín' loo mèna tiempa, ne.

26 Per Diox ne'ntel'te Lii loo nec thib mèngot viud co' ngo ban lath mèna tiempa. Ndxe'leque', Diox mtel' Lii loo thib xa'got viud co' ngo ban le'n thib yèez tithe co' ngro' lèe Sarept co' ngure gaxte ciuda Sidón. 27 Nonque' gu', ne, ngo huax mèn co' mque no thib yíz co' mteya's no co' mteyèe yid lad mèn le'n nación Israel, co' ngòc tiemp co'se' mde'th Elise di's co' ndxab Diox. Per ne'ngyacte nec thib mèna por cón che'n Elise tiempa.

28 Co'se' ngolo mbìn mèn co' ngo le'n sinagog di's co' ndxab Jesús, sya, ryete mèna anze'f ngocloo gunèe Jesús.

29 Ngo too nde'f mèna. No nguree mcàa mèna Jesús. Mblo' mèna Jesús thib lad ro ciuda. Ale mbe' mèna Jesús loo thib yii co'te' nziri' thib yèez. Loo yiia ngue thib quèe rhue. Tya mbe' mèna Jesús

par tūub mèna Jesús par xàñ!. **30** Per co'se' mzin no mèna Jesús ro quèe rhue'a, mbli Jesús ale xèe ngure mèna. Látha, mbli Jesús thib con' loo mèna. Xex xex nguri'th nde'f Jesús xi'th mèna, ndyàa Jesús.

**Trè! ndlu' cón che'n thib mbi!. Le'
thib xpii ye'rsin' ngòoo loo mbi'a.**
(Mr. 1.21-28)

31 Ngoloa, mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned ciuda Capernaum co' nac thib ciuda che'n làaz mèn galile. Tya mblu' Jesús mèn atate huiz sabd co' ngòoc huiz descans tiempsa. **32** Per co'se' ndxòn mèn di's co' ndyoodi's Jesús, mèna ante mbui' no ante gunaa mèna xal ngue lu' Jesús mèn tac ndyoodi's Jesús xalque' ñibe! Diox.

33 Le'xque' huiza, ngo thib mbi' le'n sinagog mèna. Mbi'a mque no thib xpii ye'rsin'. Mbli xpiia par cabii ndxab mbi' loo Jesús:

34 —Blá! U' nu!, Jesús, U' co' nac mèn yéez Nazaret. ¿Chonon ndxòo U' xi'th nu', à? ¿Ché! nde U' par telux U' nu', cà? Daa ndlibe' U', Jesús. Daa naneeque' le! U' nac mbi' natú' che'npe' Diox.

35 Jesús mbyoo xpii ye'rsin'a. Ndxab Jesús loo xpiia:

—iQuex! Ftau' ro'l. Gro' loo mbi' ba!.

Sya, mbli xpiia mquée mbii yéec mbi'. Ale ngulàa mbi' loo yòoo loo ryete mèn co' ngo le'n sinagoga. Ngro xpii ye'rsin'a loo mbi'. Ale yende chó yalquiì ngòoc loo mbi'. **36** Ryete mèna mzyeb co'se' gunèe mèna con' co' ngòoc loo mbi'a. No mbez mèna loo thib xtàa mèna no loo tedib xtàa mèna:

—Susque' ndxác mbi' ba!. Ñibe! mbi' loo chol con'. No axta xpii ye'rsin' che'n meexù' ndxòn di's co' mbez mbi'. No ndryo xpii ye'rsin' che'n meexù' loo mèn ante por di's co' mbez mbi' no maste.

37 No ale ndyoodi's rye mèn yéezya' co' nac che'n làaz mèna ciuda

Capernaum co' nziri' gax loo ciuda Capernaum cón che'n Jesús.

Tad Jesús mteyac xna'zap Mon Pedr.
(Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31)

38 Texal ngro' Jesús le'n sinagog, ngòoo Jesús liz Mon. Le'pe' nax xna'zap Mon loo xlé!. Nalyat ndxab mèn guliza loo Jesús:

—Tad, fteyac U' mbíiz ndxè!

39 Sya, mbii gax Jesús co'te' nax xna'zap Mon. Mteyac Jesús guna!. Leque hora, ngro xlé! guna!. No ngo che guna!. Mbli guna! cas mèna.

Tad Jesús mteyac huax mèn yíiz.
(Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34)

40 Co'se' nde bix huiz huiza, nde no mèn mèn yíiz co' ndyac len chol yíiz loo Jesús par teyac Jesús mèna. Ante mxo'f Jesús ya' Jesús lad rye mèn yíiza, mteyac Jesús mèn yíiza. **41** Láth rye mèn yíiz co' mbi'th no mèn loo Jesús ngòoo mèn co' mque no xpii che'n meexù', ne. Co'se' mblo' Jesús xpii che'n meexù' loo mèna, mbli xpii meexù'a par mbez mèna cabii loo Jesús:

—U' nac xgan'pe' Diox.

Jesús mbyoo xpii meexù'a. Ne'nda'de Jesús lugar tolo ngnii xpiia tac xpii meexù' co' ngo loo mèna nonque' no naneeque' le! Jesús nacque' Crist.

Tad Jesús ngo yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn le'n rye yéezya' che'n làaz mèn galile.

(Mr. 1.35-39)

42 Co'se' ngo nìi izly! tedib huiz co' nde nquea, Jesús ngro' thib lad ro ciuda co'te' yende chó mèn nzo no co'te' neñeede mèn Jesús. Per mèn co' nziri'a mcua'nque' Jesús. Ngua mèna co'te' nzo Jesús. Mcua'n mèna mod par telen' mèna Jesús par ne'biide Jesús loo mèna. **43** Jesús ndxab loo mèna:

—Bla' gu' biin, ey. Tac daa naquinque' ga lo yalbàn loo mèn le'n taamas yèez,

ne, cóñ che'n xá mod ndlya's Diox ñíbe'pe' Diox loo mèn. Tac por cona mtel' Diox daa loo mèn loo izlyo' ndxè'.

44 Cona, toloque' mque tee go Jesús yalbàn loo mèn le'n rye yèezya' co'te' ndub sinagog che'n mèn co' nac mèn yèezya' che'n làaz mèn galile.

Tad Jesús mbli thìb yalguzye' par ngogaa huax mbèel le'n yex che'n Pedr.

(Mt. 4.18–22; Mr. 1.16–20)

5 Thìb vez ngòc thìb con!. Jesús ngo gax ro thìb lagun co' lèe lagun che'n làaz mèn genesaret. Látha, anze'f thìb mènléy' mqueltàa loo Jesús axta mdí' mèna Jesús. Anze'f thìb mèn mbly'a's ngòn díl's ndac che'n Diox. **2** Jesús gunèe ndub chop yòoyaa loo laguna gaxte ro play. No gunèe Jesús yende chó mèn nzo loo yòoyaaa. Tac mèna ngro' loo yòoyaa par tech mèna yex mèna. Mèna ngòc mèn co' ndyen mbèel. **3** Le' sya, ngòo Jesús loo thìb yòoyaa. Yòoyaaa ngòc che'npe' Mon Pedr. Mna'b Jesús loo Mon Pedr teteet Mon Pedr yòoyaa taachu'te más par le'n lagun. Mtlo Jesús, mblu' Jesús mèn axta co'te' ndub yòoyaa loo lagun. Le' mèna na, ngure ro laguna. **4** Co'se' ngolo mdoodi's Jesús loo mèn co' mqueltàa, ndxab Jesús loo Mon Pedr:

—Ya! nda na!, Mon. Ftetee yòoyaa. Nda na' co'te' más na's nzi nít par cobii gu' yex gu' le'n nít par yigaa mbèel le'n yex.

5 Mon Pedr mcàb loo Jesús. Ndxab Mon Pedr:

—Maistr, dib xec yál' mque tee gobii nu' yex le'n nít. Per nec thìb mbèel ne'nglide nu' gan ngagaa. Per ya que ñíbe'le' U' loon, nda lobiin yex le'n nít ñene'e' ché' tagaa mbèel le'n yex.

6 Co'se' mblobii Mon Pedr con myen' xtàa Mon Pedr yex le'n nít, axta mbryed yex tant thìb mbèel ngogaa le'n yex. **7** Sya, mbli Mon Pedr no xtàa Mon

Pedr señ loo taamas mèn co' nac xtàa Mon Pedr co' nzo le'n tedib yòoyaa par yi'th lyath no myen' Mon Pedr. Sya, mtetee myen' yòoyaa myen' loo nít axta co'te' ndub yòoyaa Mon Pedr loo nít. Mblyath no myen' Mon Pedr con xtàa Mon Pedr. Msè myen'a ryop yòoyaa con anab mbèel axta yamerle' dyep yòoyaa le'n nít tant né' yòoyaa con anab mbèel. **8** Co'se' ñíee Mon Pedr ndxàc con'a, mdub xib Mon Pedr loo Jesús. Ndxab Mon Pedr loo Jesús:

—Tad, inzyal daa ngue tee non U' tac daa nac thìb mbi' co' ndxàp xtol no co' ncua'n xquin. Más huen ya ne'tolode que tee non U', ndyaquen.

9 Ante mbui' Mon Pedr con myen' co' ngòc xtàa Mon Pedr no ante gunaa Mon Pedr con myen' co' ngòc xtàa Mon Pedr por tant thìb mbèel co' ngogaa le'n yex. **10** Leque con' co' ngòc loo Pedr ngòc loo Cob no Juàñ co' ngòc xgan' Zebede co' ngòc xtàa Mon Pedr. Per mden' lezo' Jesús con'a. Jesús ndxab loo Mon Pedr:

—Ne'zyebtel, Mon. Desde nalle' par delant, ñíbe'en lool tatua' lil loo mèn par tyal mèn yòo mèn loo cóñ che'n Diox xalque' mblin ngogaa tant mbèel ba' le'n yex.

11 Co'se' mzin no rye mèna yòoyaa ro yòo biz, taate mblá' Mon Pedr no Cob no Juàñ yòoyaa nazál' mbèel yòoyaa. Mblá' Mon Pedr no Cob no Juàñ zin'a, ne. Mdoo nque Pedr no Cob no Juàñ xís Jesús.

Tad Jesús mteyac thìb mbi' co' mque no yíiz co' mteya's no co' mteyèe yid lad mbi'.

(Mt. 8.1–4; Mr. 1.40–45)

12 Láth ngo Jesús le'n thìb yèez, mzin thìb mbi' co' mque no thìb yíiz co' mteya's no co' mteyèe yid lad mbi' loo Jesús. Co'se' gunèe mbi' Jesús, mdub xib mbi' loo Jesús no mcò'o mbi' yéc mbi' loo Jesús. Nalyat mde'f ro mbi' loo Jesús. Mna'b mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

—Tad, chele' U' ndlya's teyac U' daa, U' ndxác nteyac mèn. Fteyac U' daa, Tad.

¹³Sya, ante mxo'f Jesús ya! Jesús lad mbi' no ndxab Jesús loo mbi':

—Ndlyazen le' lùu yac.

Texal ngolo ndxab Jesús di'sa loo mbi', chàa, mbyac mbi'. Mbembii lad mbi'. Mbiiche yíiz co' mteya's no co' mteyèe yid lad mbi'. ¹⁴Sya, mnibe' Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Yende chó loo ta'l cuent cóن che'n con' co' ngolo ngòc lool ba!. Ante huàa lu'l loo nguley' le'n templ. No sangta'l ofrend co' mnibe' Moisés loo mèn ta' mèn co'se' ndxelo ndxac mèn loo yíiz co' mxac lùu ba!. Tataa huàa li par non mèn no ta' mèn cuent le' lùu mbyacle'.

¹⁵Le' cón che'n Jesús na, sate más ndxath ndxén no sate más mqueltàa mèn loo Jesús par gòn mèn di's ndac che'n Diox co' ndyoodi's Jesús no par teyac Jesús mèn loo chol yíiz co' mque no mèn. ¹⁶Per ale ndxe'leque', ngro' Jesús thib lad làth mèna. Ngua rez Jesús Diox tya.

Jesús mteyac thib mbi' co' mtequech mbii.

(Mt. 9.1–8; Mr. 2.1–12)

¹⁷Ngòc thib con' thib huiz láth ngue lu' Jesús mèn liz thib mbi'. Xi'th mèn co' nziri'a nzi ndub ndxep mèn co' ngòc mèn xley' farise. No mdub ndxep mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel. Mèna ngro' le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile, no co' nac rye yèezya' che'n làaz mèn jude, no ngro' mèna ciuda Jerusalén. Látha, ndxàc con' roo no con' xèn che'n Diox la's nii Jesús no la's ya! Jesús par ngue teyac Jesús mèn yíiz. ¹⁸Látha, mzin ndxep mènbi'. Nde no mèna thib mbi' loo thib cami. Mbi' mque no mbii che'n yíiz co' mtequech mèn. Ale mtequech mbii mbi'. Mblyia's mèna ale sangyòo no mèna mbi' le'n

nyòo co'te' nzo Jesús par quix mèna mbi' loo Jesús. ¹⁹Per yende mod yòo no mèna mbi' yíiza loo Jesús le'n nyòo tant thib mènléy' nziri' loo Jesús. Sya, mcua'n mèna mod. Mquée no mèna mbi'a par yéc yòo. Ale mxal' mèna yéc yòo. No mcua'n mèna mod. Mtédó' mèna cami con dó' par làa mèna mbíiz nazál' cami mbíiz par le'n nyòo xi'th mèn loo Jesús. ²⁰Co'se' ñièe Jesús le' mèna ndxela'spe' no, lìcque', ndxàp mèna yalxla's loo Jesús, ante ndxab Jesús loo mbi' yíiza:

—Mbi', xtol lùu no xquin lùu mton'len.

²¹Sya, mèn co' ngòc maistr cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no mèn xley' farise, mtlo mèna, mbli mèna xtùuz le'n lezo' mèna no ndxab mèna le'n lezo' mèna: ¿Chó mbi' ndli mbi' ba' cuent nac mbi'? Ale ndli mbi' ba' cuent nac mbi' Diox. Anze'f nazab nac co' ndli mbi' cuent nac mbi'. Non na' no nanee na' yende chó mèn izlyo' gác ton' xtol mèn no xquin mèn. Angoluxte Diox ndxác nton' xtol mèn no xquin mèn, clé'?

²²Per Jesús nonque' con' co' ngue li mèna xtùuz. Ndxab Jesús loo mèna:

—¿Chonon tatau' ndli gu' xtùuz le'n lezo' gu', à? ¿Xá nee gu'? ²³Ñibdizen thib con' loo gu': ¿Cón nac co' más inagànte par daa par gaben loo mbi' ba'? ¿Ché' más inagànte gaben: Xtol lùu mton'len o ché' más inagànte gaben: Goo che no byàa lizl, cà'? Per ale yende chó mèn mcàb loo Jesús. ²⁴Tolo ndxab Jesús loo mèna:

—Daa ndxab loo mbi' ba' mton'len xtol mbi' par ñee gu' no yila's gu' le' daa, co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', ndxàpen con' la's niin no la's yan loo izlyo' ndxè' par ton'en xtol mèn.

Sya, alanleque' ndxab Jesús loo mbi' yíiz co' mtequech mbii loo rye mèna, loo lùu ngue niin:

—Goo too, fthùuz dáal, byàa lizl.

25 Leque hora, chàa, ngo too nde'f mbi' co' mtequech mbiia loo rye mènléy' co' nziri!. Ale mthùuz mbi' dáa mbi' co' ngo'th mbi!. No ale mxen mbi' ned, ndyàa mbi!. No mbez mbi!:

—Ay, Dio's. Con' roo con' xèn mblí Diox loon, yey. Ale mteyac Diox daa.

26 Ryete mèn co' nziri'a, ante mbui' mèna no ante gunaa mèna. Mbez mèna:

—Con' roo no con' xèn nac co' ndli Diox, cara.

No por gunèe mèna le' mbi'a mbyacle!, anze'l mzyeb mèna no ndxab mèna loo xtàa mèna:

—Nalze, por derech, mbui' na' ngòc thib yalgozye! roo no thib yalgozye! xèn loo na' no loo mbi' co' mbyaca, ¿lé?!

Tad Jesús ndxab loo thib mbi' co' lèe Leví: —Ftoo nque xísen. Ya' nda na', ey.

(Mt. 9.9–13; Mr. 2.13–17)

27 Ngolo ngòc con' co' ngòc loo mbi' co' mtequech mbiia, ngro' Jesús liz mbi' co'te' ngòc con'a. Láth nda riid Jesús par neda, gunèe Jesús mdub thib mbi' co' ngro' lèe Leví. Ndub li mbi' cobrar cón che'n contribución. Ndxab Jesús loo mbi!:

—Ftoo nque xísen. Ya' nda na!.

28 Texal mbìn mbi' di's co' ndxab Jesús, ngo too mbi!. Mblá! mbi' rye con' ngue no mbi' tya. Nda no mbi' Jesús.

29 Ngolo nguri'th plá huiz, mblí Leví mandad ngòc thib yalhua liz Leví par hua no Leví Jesús. Nde nxon', mqultàaa huax mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no taamas mèn liz Leví par thidte hua no mèna Leví con Jesús loo mes. **30** Mèn co' ngòc mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mèna nziri' loo lue! no ro ryo' liz Leví. Nzi la's mèna xal ngue yuhua no Jesús Leví no taamas mèn co' mqultàaa. Sya, mtlo mèna, xexte ngue bez mèna loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab mèna:

—¿Chonon nzi yuhua no gu' mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no con mèn co' ndxàp xtol, à?

31 Per lugar de càb myen' xin' mté'th Jesús loo mèna, ale yub Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—Hui' gu' nexa. Daa tetac thib di's loo gu!. Le' mèn co' huen nzo lezo' no indyac yízte mèn, mèna ndyac inquinte teyac doctor mèna. Per mèn co' ndyac yíz, mèna naquinque' teyac doctor. **32** Daa ne'ngalte par bezen mèn co' ndyac nac mèn ndac. Ndx'e'leque!, daa ndal par bezen mèn co' non le' mèna ndxàp xtol par lyàa yéc mèna no lyàa lezo' mèna no par zye' mod co' ndxàp mèna loo cón che'n Diox.

Mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa, mèna mnibdi's loo Tad Jesús: ¿Chonon imbe xlatte myen' xin' mté'th lùu, à?

(Mt. 9.14–17; Mr. 2.18–22)

33 Sya, mnibdi's mèn farise no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn loo Jesús. Ndxab mèna:

—¿Chonon mèn co' ngòc xin' mté'th Juàn no mèn co' ngòc xin' mté'th mèn xley' farise anze'l ngure xlat no ngòc mèna mèn co' anze'l ngurez Diox. Per ndxe'leque!, myen' xin' mté'th lùu ba' ale ndxuhuaque' no ndxuque', à?

34 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—Nde niin thib con' loo gu!. No ndlyazen càb gu' loon: ¿Ché' nzo mod li gu' thib con' co'se' mselya' thib ned myen' co' mselya' par cue xlat mèn co' nac mèn guliz mbyòo láth nzo yalhua liz mbyòo co' mselya' no láth nzi no mbyòo mèna liz mbyòo, cà? Yende moda, ¿lé? **35** Per zin thib huiz no zin thib ze co'se' ya ne'yo node no ya ne'cue node mbyòo co' mselya' mèn co' nac mèn guliz mbyòo. Axta syare!, gác

huiz co'se' cue xlatque' mèn co' nac
mèn guliz mbyòo co' mselya'!

36 Mtetac Jesús tedib di's loo mèna,
ne. Ndxab Jesús loo mèna:

—Nde niin tedib con' loo gu': Yende
chó xa'got nzo co' cho'xù' thìb vestid
cub par co bdè xa'gota lar' co' nac
vestid cub thìb vestid gox. Chele'
xa'gota tataa li, ale teza'xù' xa'gota
vestid cub, élé'? Más de cona, indxàalte
yòo bdè lar' cub che'n vestid cub
loo vestid gox. **37** Tolo ndxbab Jesús
loo mèna: Yende chó mèn nzo co' co
mezcal co' diz ngro' palenc le'n thìb
garrafón gox co' nalé'le', élé'? Tac chele
mèn co mezcal co' diz ngro' palenc
le'n thìb garrafón gox co' nalé'le', le'
sya, tolo lyé' garrafón goxa no xyo
mezcalia. Ngòc perdid ryop con'a. **38** Por
cona, más huen co mèn mezcal co' diz
ngro' palenc le'n thìb garrafón cub. Sya,
tataa mod nabe'ste quenap mèn ryop
con'a. **39** Más de cona, yende chó mèn
co' ndxu mezcal co' ndxàcle' mbe' ngue
no mèn tyubla's mèna gu mèna mezcal
co' diz ngro' palenc. Tac mbez mèna
loo xtàa mèna: Ale ndyac na' masque'
nix nac mezcal co' ndxàcle' mbe' ngue
no na' leque mezcal co' diz ngro'
palenc, élé'?

Myen' xin' mté'th Jesús mcho' bacdò
che'n nzob triu par nduhua myen'
nzob triua thìb huiz sabd co' ngòc
huiz descans tiempa.

(Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28)

6 Ngòc thib con' thìb huiz sabd co'
ngòc huiz descans tiempa. Nda
riid Jesús co'te' nax thib le' yòo co'te'
mblo mèn bin nzob triu. Láth nda
riid no Jesús myen' xin' mté'th Jesús
le'n ña' triua, mtlo myen' xin' mté'th
Jesús, mcho' myen' bacdò triua. No
mtlo myen', mdobya' myen' bacdò triu
par hua myen' nzob triua. **2** Sya, ndxbab
ndxep mèn xley' farise co' nziri' tya loo
myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Chonon indyubdi'ste gu' xal mnibe'
Moisés loo na' loo ley co' mxo'f Moisés
loo na' par ne'lida gu' zin' huiz descans
co' nac huiz sabd, à'?

3 Per ale le'le' yub Jesús mcàb loo
mèna. Ndxab Jesús:

—¿Ché' tarte lab gu' di's co' ndub loo
libr co' nac xti's Diox co' nda' cuent
no co' ndlu' cón che'n con' co' mbli
David co' ngòc rey pólá thìb vez co'se'
mblyan' David no mblyan' mèn co'
mque tee no Davida, cà'? **4** David ngò
le'n tabernáculo che'n Diox tiempa.
Negadi's mxen David pan co' nzi'f loo
mes co' ngòc pan natú' loo Diox ndoore'.
Nduhua David pana. Mda' David pana
nduhua mèn co' ngo no David le'n
tabernáculo, ne. Per gu' nonque' no
naneeque' gu' le' pana indxàalte hua
chol mèn. Ndxé'leque', ante nguley'
ndxàp permis hua pana xalque' ngòc
mod co' ngòp mèna tiempa. Per ale
ne'ngode Diox cuent le' David mbli con'
ye'rstin' co'se' mbli David con'a.

5 Ndxab Jesús loo mèna, ne:

—Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque'
ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxé', daa
ñibe'pe' loo mèn cón li mèn huiz sabd.

**Tré' ndlu' cón che'n thìb mbi' co'
mque no sa ya' biiz.**

(Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6)

6 Ngòc tedib con' tedib huiz sabd co'
nac huiz descans co' nde nquea. Jesús
ngò le'n sinagog. Mtlo Jesús, mbli'
Jesús mèn. Ngo thib mbi' yíz xi'th mèna,
ne. Mbi'a mque no sa ya' mbi' co' nac
ladli. Ale mbiiz cue' sa ya' mbi'a. **7** Láth
mèna ngòo ndxep mèn co' ngòc maistr
co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés
loo mèna no ndxep mèn xley' farise,
ne. Mèna xèe nzi la's loo Jesús par nee
mèna ñeene' ché' tezac Jesús mbi'a huiz
sabd par tataa mod tyub nii mèna quexù'
que' fals mèna Jesús. **8** Per Jesús nonque'
xtùuz co' ngue li mèna xtùuz. Ndxab
Jesús loo mbi' co' nayíiz ya'a:

—Goo too xi'th mèn ba!.

Sya, ngo too mbi' xi'th mèn co' nziri' tya.

⁹Sya, mbere Jesús. Ndxab Jesús loo mèn co' ngòc maistr no loo mèn xley' farise:

—Ñibdizen thib con' loo gu!. ¿Cón nac con' co!, lícque!, mnibe! Diox loo mèn li mèn huiz sabd co' nac huiz descans? ¿Xá nee gu? ¿Ché! ndxàal li mèn con' ndac o ché! ndxàal li mèn con' ye'rsin!, à? ¿Ché! más ndxàal tí' no làa mèn xtàa mèn loo con' ryes huiz sabd co' nac huiz descans o ché! más ndxàal guth mèn xtàa mèn huiz sabd co' nac huiz descans, à?

¹⁰Sya, mbui' Jesús loo ryete mèn co' nziri' loo Jesús. No ndxab Jesús loo mbi' yíiza:

—Ftega! ya'l, ey.

Mbi' mtega! ya' mbi!. Ale, chàa, mbyac ya' mbi!. Mbyan! ya' mbi! xalque! taasa ya' mbi!. ¹¹Syase, por derech, ngòc loc mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, tant ngro' nayi' mèna gunée mèna Jesús. Mtlo mèna, mbez mèna loo thib xtàa mèn no loo tedib xtàa mèn:

—¿Cón li no na' mbi' ba' par guth na' mbi' ba' thidtene, cara?

Tad Jesús mcui si' fchop myen' co' ngòc myen' xin' mté'thpe! Tad Jesús.

(Mt. 10.1–4; Mr. 3.13–19)

¹²Leque le'n huiza, mxen Jesús ned. Nda Jesús loo thib yii par cuez Jesús Diox. No dib yál! ngurez Jesús Diox yál'a. ¹³Co'se! ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, Jesús mtel' chez mèn co' ngòc xin' mté'th Jesús par mqultàa no mèna Jesús. Mcui Jesús si' fchop myen!. Jesús mblo lèe myen'a mèn co' ndxe' di's che'n Jesús loo mèn dib athu loo izlyo!. ¹⁴Ryete si' fchop myen'a ngòc mèn ndxé!: Mon, co' mdub Jesús tedib lèe co' ngòc lèe Pedr; Ndech, hues Mon; Cob; Juàn; Lip; Bartol; ¹⁵Mate; Max;

Cob, co' ngòc xgan! Alfe; Mon, co' ngòc thib mbi' co' ngòc partid che'n thib ned mèn co' ngro' lèe cananist; ¹⁶Jud, hues Cob; no Jud Iscariot, co' ngòc entregador co' mblu'xù! Jesús loo mèn co' ngòc ngolo's che'n Jesús.

Tad Jesús ngue lu' loo huax mèn no ngue go xo'f Tad Jesús cón che'n Diox loo mèn.

(Mt. 4.23–25)

¹⁷Ngoloa, ngulàa tùub no Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo yiia. Jesús mbyan' loo thib la's co' nziri' xan' yiia con myen' co' ngòc xin' mté'th Jesús. Ngure huax mènléy' tya, ne. Mèna nde le'n rye yèezya! co' nac che'n làaz mèn jude. No nde mèn costeñ co' nde par ned cost Tir no mèn costeñ co' nde par ned cost Sidón. Mèna mbi'th par gòn mèna di's co' ngo Jesús yalbàn no par teyac Jesús mèn co' ndyac chol yíiz. ¹⁸Mblo' Jesús xpii meexù' loo mèn co' mxactii por cón che'n xpii meexù'a, ne. ¹⁹Ryete mèn yíiz mblyaa's ante gàal mèn yíiz Jesús tac mèna ñee mteyac Jesús mèna ante por cón che'n con' co' nzo la's ya! Jesús no co' nzo la's nii Jesús.

**Tré' ndlu' cón che'n chop ned mèn:
Loo thib ned mèn gàc con' ndac. Le'
loo tedib ned mèn na, gàc con' ye'rsin'.**

(Mt. 5.1–12)

²⁰Látha, mbui' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Huen nda gu' co' nac mèn prob tac Diox ñibe'pe' loo gu' nalle!.

²¹Huen nda gu', gu' co' nde che con' loo no gu' co' nzi yath huin nalle! tac yiloa Diox li hua gu' axta plóthe.

Huen nda gu', gu' co' ndxón' nalle!. Per zin thib huiz no zin thib ze li Diox tyac lezo' gu' no xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo' gu'!

²²Huen nda gu' co'se' tlo yòo xyàñ lezo' mèn ñèe mèn gu'; co'se' tè'b mèn

gu' thib lad; co'se' aseli mèn ta' mèn xyàn lezo' gu'; no co'se' ne' ne' indlya's mèn gòn mèn cón che'n gu'. Mèna li cuent le' gu' nac mèn ye'rsin' por cón chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo!. ²³ Cona, ngue niin loo gu': Fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu' axta plóthe no cue gu' guyith guxiis le'n tiemp ndxè' tac Diox angta'lla's huax con' ndac loo gu' loo bé' co' gác che'n gu' co'se' gác huiza. Gu' nonque' no naneeque' gu' tataua'que' mbli xudgool mèna ngòc nguàal con' loo prob mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox pólá, ne.

²⁴Tolo ndxab Jesús:

—Per, ay prob gu' izlyo!, mèn ric. Tac nalle' ngolole' mda' gu' gust lezo' gu' axta plóthe. Nase guneele' cón che'n gu'.

²⁵Ay, prob gu' izlyo!. Ale ndlya's gu' que no gu' ryethe con' lya's gu' axta plóthe. Yiloa, ten' gu' huin axta plóthe, ne.

Ay, prob gu' izlyo!, gu' co' alithe ndyac lezo' no co' alithe nzo'f nde' nzo'f ndla' lezo!. Zin thib huiz no zin thib ze co'se' gón' gu' no xi lezo' gu' axta plóthe.

²⁶Ay, prob gu' izlyo!. Ryete mèn nabe'ste nda' cuent cón che'n gu' nalle!. Pues, tataagué! mbli mèn co' ngòc mèngool tiempa con mèn gutyè' co' ndxab mde'th mèna di's co' ndxab Diox. Per ilicte mde'th mèna di's co' ndxab Diox.

Jesús ngue ñibe' loo mèn que' lezo' mèn ñée mèn hues xtàa mèn co' nac ngolo ngola's loo mèna.

(Mt. 5.38–48; 7.12)

²⁷Gu' co' nzi yòn di's co' ngue niin loo gu', niin con' ndxè' loo gu': Fque' lezo' gu' gunée gu' mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu'. Bli gu' con' ndac loo mèn co' ndxòo xyàn lezo' ñée gu!. ²⁸Nado' di's nado' cuent gunii gu' loo

mèn co' ñii yèe ñii tìi cón che'n gu'!

Gurez gu' Diox por cón che'n mèn co' asendli ngòc nguàal con' loo gu'.

²⁹Chele' chó mèn quis thib lad cuat gu', fta' gu' tedib lad cuat gu' par quis mèna, ne. Chele' chó mèn ndlya's a la fuerz teche mèna chamar gu', bla' gu' teche mèna camis gu', ne. ³⁰Ftechè gu' con' loo mèn co' nde techè con' loo gu'. Le' mèn co' angmbe'xù' cón che'n gu' na, yende chó gabte gu' loo mèna par bere mèna, yilá' mèna co' mteche gu' loo mèna. ³¹Fcu'a'n gu' mod li gu' con' ndac loo mèn co' ndxàc hues xtàa gu' xalque' ndlya's gu' cua'n mèna mod li mèna con' ndac loo gu'.

³²Chele' gu' ante que' lezo' ñée mèn co' nque' lezo' ñée gu', ñché' ndyac gu' ngue li gu' con' ndac co'se' ngue li gu' tataa, cà? Yende xàa. Tac chol mèn co' nac ante mèn ye'rsin', ne, ante nque' lezo' ñée xtàa mèna, mèn co' ndli con' ndac loo mèn ye'rsin'a. Chele' gu' tataa ndli, le' sya, lalque' nac gu' con mèna no lalque' ngue li gu' xal ndli chol mèn ye'rsin', cara. ³³No chele' gu' ante li con' ndac loo mèn co' ndli con' ndac loo gu', ñché' ndyac gu' ngue li gu' con' ndac co'se' ngue li gu' tataa, cà? Yende xàa. Lomisque' ne, chol mèn co' nac mèn ye'rsin' ndli con'a con xtàa mèna.

³⁴Chele' gu' ntechè con' loo mèn ante por cón che'n interes co' ta' mèn càa gu' par li gu' gan por mtechè gu' con' loo mèn, ñché' ndyac gu' no ché' ngue li gu' cuent ngue li gu' con' ndac loo mèn co'se' ngue li gu' tataa, cà? Yende xàa. Lomisque' mod ne, mèn ye'rsin' ntechè con' loo xtàa mèna ante por interes co' càa mèna yiloa no masté. ³⁵Per ndxe'leque', gu' ndxáal que' lezo' ñée gu' mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu' no li gu' con' ndac loo chol mèn. No ftechè gu' con' loo mèn co'se' nquin mèn con!. No ne'cue queede lezo' gu' techè gu' con' por interes co' ta' mèn ndxep con' càa gu' por cón che'n con'

co' mtechè gu' loo mèn. Chele' gu' tataa li, sya, Diox tolo li anggàc más con' ndac loo gu!. Sya, non mèn no ñee mèn le' gu!, lìcque', nac xin'pe' Diox co' ñibe' loo alux con!. Tac Diox, ne, ndlique' huax con' ndac loo mèn co' indxàpte mod par gab mèn Diox quix U!, Diox, loo Diox, no loo mèn co' nac mèn ye'rsin!. ³⁶Gòc gu' mèn co' ndlyat lezo' ñee hues xtàa mèn xalque' ndlyat lezo' xud gu' Diox ñee xud gu' Diox chol mèn.

**Jesús ngue ñibe' loo mèn ne'la'ste
mèn loo xtàa mèn.**

(Mt. 7.1–5)

³⁷Ne'hui'de gu' no ne'ñaade gu' loo mèn par la's gu' loo mèn. Le' sya, tataa mod ne'tub rezte Diox cóñ che'n gu!, ne, por mcua'n gu' xquin gu' tataa co'se' ndla's gu' loo mèn. Ne' ne' cua'n gu' mod quexù' gu' no que' fals gu' chol mèn. Le' sya, Diox ne'quexù'de gu' por mcua'n gu' xquin gu' no xtol gu' co'se' nquexù' gu' no nque' fals gu' mèn. Fteri'th ftecan' gu' chol con' ye'rsin' co' ndli xtàa gu' loo gu' par tataa mod ton' Diox xtol gu', ne. ³⁸Fta' gu' con' ncàa mèn co' naquin con!. Le' sya, Diox, ne, ta' con' naquin gu!. No co'se' ta' Diox con' càa gu'a, Diox ta'i loo gu' xal co'se' nchìx mèn nzob, ndub ndub nzob loo xibè' no loo almud no xal co'se' ndi' mèn nzob le'n bols. No nzib mèn bols par tolo lyàa loo nzob le'n bols. Leque moda, ta' Diox con' càa gu' xalque' mda' gu' con' ncàa mèna.

³⁹Ngoloa, mtetac Jesús thib di's loo myen' xin' mte'th Jesús. Ndxab Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu': ¿Ché'
nzo mod tyen thib mbi' co' nac mbi'
sieu ya' tedib mbi' co' nac mbi' sieu
par tyoo ner mbi' sieua loo xtàa sieu
mbi', cà? ¿Ché' ngobe' gu' ne'yizi'fte no
ne'yiga'ste ryop mèna le'n thib ye'r, cà?
Tazi'fque' ryop mbi' sieua le'n ye'r, clé'?

⁴⁰Nec thib myen' co' nac xin' mte'th
thib maistr ne'ta'de myen'a con xtùuz

co' ndli maistr no xtùuz co' ndli myen'. Per co'se' axta yilo li myen' stud, syare' gàc myen' xal maistr myen'.

⁴¹Nde niin tedib con' loo gu', ne:
¿Xá mod más ngüi' gu' loo thib le'
chu'th yix co' nzo ngudloo hues xtàa
gu' leque hui' gu' loo thib le' yaa vig
co' nac más naroo co' nzo ngudloope'
gu', co' nee di's, ale más ngüi' gu' loo
ndxep con' ye'rsin' co' ndli hues xtàa
gu' no ingüi'de gu' loo gu' loo huax con'
ye'rsin' co' ndlipe' gu', à'? ⁴²No ¿xá
mod ale ndli gu' ryes mbez gu' loo hues
xtàa gu': Hues, led cuante; bla' go'en
thib le' yix chu'th co' nzo ngudlool ba',
no inda'de gu' cuent cóñ che'n yaa vig
co' nac más naroo co' nzo ngudloo gu'
ba!, à'? Aa que ndxác gu' ntembìi gu' ro
gu' no ntembìi gu' xti's gu', ndee gu'.
Ner blo' gu' yaa vig co' más naroo co'
nzo ngudloo gu' ba!. Le' yiloa na, co' gu'
yix co' nzo ngudloo hues xtàa gu' ba!.

**Jesús ngue ta' cuent loo mèn xá mod
nda' mèn cuent cóñ che'n xtàa mèn
por mod co' ndxàp mèn xal ndxàc be'
thib yaa xlè co'se' ngüi' mèn loo xlè
co' nda' yaaa.**

(Mt. 7.17–20; 12.34–35)

⁴³Nde niin tedib con' loo gu', ne:
Yende thib yaa xlè ndac co' ta' thib xlè
ye'rsin!. Ne' ne' yen thib yaa xlè ye'rsin'
co' ta' xlè ndac. ⁴⁴Tac thib thib yaa
xlè ndxàc be' por xlè co' nda' yaa xlè.
Yende mod làa mèn ngudyuug loo thib
yaa yis, clé'? Ne' ne' làa mèn uv loo
yaa yis sars, clé'? ⁴⁵Lomisque' ne, thib
mbi' ndac ndlique' con' ndac tac mbi'
ndxòoque' lezo' li con' ndac co' ndye'th
xtùuz yéc mbi' li mbi'. Per mbi' co' nac
mbi' ye'rsin' ndli con' ye'rsin' tac mbi'
ye'rsin' ndxòoque' lezo' li con' ye'rsin'
co' ndye'th xtùuz yéc mbi' li mbi'. Tac
ryete di's co' ndyoodi's mèn, que naca
di's ndac, que naca di's zab, di'sa nac co'
ndli mèn xtùuz no di'sa nac co' más nda'
gust lezo' mèn par ndyoodi's mèn di'sa.

Jesús ngue ta' cuent cóن che'n chop ned mèn co' nac xal thib liz mèn co' ndub loo thib cimient no tedib liz mèn co' ndub tua'te.

(Mt. 7.24-27)

46 ¿Chonon co'se' mbez gu' daa, mbez gu', Tad, loon no indlide gu' cas di's co' ñibe'en loo gu', à'? **47** Nde niin loo gu': ¿Chó mèn nac xal nac mèn co', lìcque', nqueltàa loon no ndxòn mèn di's co' mbezen no ndli mèn con' co' ñibe'en? **48** Pues mèna nac xal thib mbi' co' mxít te'f thib liz ro thib yó'be!. Nerleque' con' mbli mbi', na's mden' mbi' cimient par tub mbi' liz mbi'. Co'te' mden' mbi' cimient ngòc antub loo quèe. No ngolo mxít te'f mbi' liz mbi', ngulàa thib nít yòo yó'be'a. Ngozil' nít yòoa cho liz mbi' con dib fuerz che'n nít. Per yende cón mxac liz mbi' tac ndub liz mbi' loo cimient co' nac antub loo quèe. **49** Per mèn co' nzi yòn di's co' ngue bezen no indlide mèna cas loo di's co' ngue bezen, mèna nac xal thib mbi' co' mxít te'f thib liz mbi' ro thib yó'be!. No sangmblít te'f mbi' ftoo liz mbi' loo yòo. Ne'ngen'te mbi' cimient co'te' mdub mbi' liz mbi'. Co'se' ngro' nít yòo no nguáp nít yòo yó'be'a, ngozil' nít yòoa liz mbi'. Ale mtexyath nít yòoa liz mbi'. Por derech, mblyux liz mbi' thidtene tac antub loo yòo mdub mbi' liz mbi'.

Jesús mteyac thib moz che'n thib capitán che'n nación co' ñibe' ciuda

Rom.

(Mt. 8.5-13)

7 Co'se' ngolo mdoodi's Jesús loo mèn co' mqueltàa loo Jesús, mxen Jesús ned. Nda Jesús par ciuda Capernaum. **2** Le'n ciuda Capernaum ngo thib mbi' co' ngòc capitán. Mbi'a ngòc mèn gulàaz che'n mèn ciuda Rom. Mque no mbi' thib moz. No nde nxon', anze'f nque' lezo' mbi' gunèe mbi' moz mbi'. Mxac len moz axta yamerle'

mtin liz moz. **3** Co'se' ndxòn capitán le' Jesús nteyac mèn yíiz, mtel' capitán plá mèngool co' nac mèn nación Israel loo Jesús par ya na'b mèna di's loo Jesús par ya teyac Jesús moz capitán.

4 Mèngoola mbii gax loo Jesús. Mtlo mèngoola, nalyat mbez mèngoola loo Jesús. Ndxab mèngoola:

—Tad, ndxàalque' li U' favor ya lyath no U' capitán. **5** Tac capitana anze'f nque' lezo' ñee capitán mèn nación na!. No mnibe' capitán mxít te'f mèn thib sinagog nu' cón che'n capitán.

6 Sya, mxen Jesús ned. Nda no Jesús mèngoola. Co'se' nda zin' gaxle' Jesús con mèngoola liz capitán, capitán mtel' plá amiu capitán par ya sál' amiua Jesús. Ndxab mèn co' ndxàc amiu capitana loo Jesús:

—Tad, indlya'ste capitán li xol capitán U' tac nden' capitán inzyál'te capitán yòo U' liz capitán. **7** Cona, ne'nglide capitán ryes ngui'th yub capitán loo U' par ngui'th cua'n yub capitán U'. Cona, mtel' capitán nu', nde nu!. No gunee capitán di's loo nu' co' ta' nu' cuent loo U'. Taandxè' gunee capitán: Tad Jesús, daa ngue na'b loo U', bli U' favor, ante ñibe' U' le' moz daa yac. Ndxelazquen yac moz daa. **8** Tac leque yub daa nzo xan' yalñibe' co' nac yalñibe' roo no ngue non solndad co' ñibe'en loo. Chele' daa gab loo thib solndad par ya solndad thib mandad, solndad ya. No chele' daa gab loo tedib solndad par yi'th solndad loon, solndad yi'th loon. No chele' daa ñibe' loo moz daa par li moz daa thib zin', moz ya lii.

9 Co'se' mbìn Jesús di's co' ndxab mèna, ante mbui' Jesús no ante gunaa Jesús cón che'n capitana. Mbui' Jesús loo mèn co' nziri' co' nda nque xís Jesús. Ndxab Jesús loo mèna:

—Lìcpe' ba'i, ne' ne' làth rye mèn nación Israel iñèeden nec thib mèn co' anze'f ndxela's no co' ndxàp yalxlal's loo Diox xal capitán ba!

10 Co'se' mbere mèn co' ngòc amiu capitán co' ngua sál' Jesús con mèngoola, ndye'th mèna con mèngoola par liz capitana, ale ñee mèna mbyacle' moz capitán tac Jesús mteyac moza axta co'te' ndoo Jesús ned nda Jesús.

Jesús mblo xban thìb xgan' thìb xa'got viud.

11 Ngolo ngòc con'a loo moz capitana, tedib huiz co' nde nquea, mxen Jesús ned. Nda Jesús par tedib yéez, yéez co' ngro' lée Naín. Nda no Jesús ryete myen' xin' mté'th Jesús. No nda nque rye mèn co' mqueltàa loo Jesús xís Jesús. **12** Co'se' nda zin gax Jesús ro yéez Naín, ñée Jesús ne' mèn thìb thebol. Nda ca's mèn thebola panteón. Thebola ngòc angoluxte mbyòo loo guna' co' nac xna' thebol. Ngòc guna' co' nac xna' thebola thìb viud, ne. Anze'f thìb mèn yéeza mqueltàa con xna' thebol par nda ca's mèna thebol. **13** Co'se' gunèe Tad Jesús guna'a, mbylat lezo' Tad Jesús gunèe Tad Jesús guna'. Ndxab Tad Jesús loo guna':

—Ne'gón'tel, ey.

14 Sya, mbii gax Jesús. Mbuàal Jesús caj che'n thebol. Le' mèn co' ne' thebol na, ngo too. Nguled mèna cuante. Ndxab Jesús loo thebola:

—Mbyòo, na ngue nii lool: Goo che.

15 Le' sya, mbyòo co' ngutha, chàa, ngro xban mbyòo no ngo che mbyòo. No mdub mbyòo. Mtlo mbyòo, mdoodi's mbyòo. Sya, mdix mèna caj loo yòo. Le' Jesús na, mxen ya' mbyòo. Mxít too Jesús mbyòo. Ndxab Jesús loo xna' mbyòo: Xgan'l ndxe', ey. **16** Co'se' gunèe mèn ngolo ngòc con'a, ryete mèna mzyeb. Mtlo mèna, ndxab mèn di's natú' no di's roo di's xèn loo Diox. No mbez mèna:

—iAy, Dio's! Thìb mbi' roo no thìb mbi' xèn nac mbi' co' nde làth na' co' nde'th di's co' ndxab Diox loo na'!

Mbez mèna, ne:

—Yub Diox nde lyath no na', na' co' nac mèn nacionpe' Diox, cara.

17 No mbyath mbyèn cóñ che'n con' mbli Jesús loo mbyòoa loo ryete mèn yéezya', co' nee di's, co' nac rye yéezya' co' nac che'n làaz mèn jude no taamas yéez co' nziri' gaxte loo yéezya' che'n làaz mèn jude.

Juàn Bautist mtel' myen' xin' mté'th Juàn loo Tad Jesús.

(Mt. 11.2-19)

18 Juàn Bautist mbìn con' co' mbli Jesús tac myen' co' ngòc myen' xin' mté'th Juàn Bautist mda' cuent cóñ che'n con' co' nde tee ndli Jesús loo mèn loo Juàn. Sya, mtel' Juàn mèn co' ngua mandad par ngua xi mèna chop myen' xin' mté'th Juàn par tyoodi's no Juàn myen' ro lezi'f co'te' nzo Juàn.

19 Mtel' Juàn ryop myen'a loo Jesús par ñibdi's myen' loo Jesús ñeene' ché', llicque', nac Jesús Crist co' ndxath no co' mxyo'l di's yi'th o ché' ndxàal cued mèn yi'th tedib mbi' co' nacpe' Crist.

20 Sya, ngua ryop myen' co' mtel' Juàna loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Juàn Bautist mtel' nu' par ñibdi's nu' loo U' ñeene' ñché' U' nac Crist co' ndxath yi'th o ché' ndxàal cued nu' yi'th tedib mbi' co' nacpe' Crist, cà?

21 Le'xque' hor co'se' mzin myen'a loo Jesús, Jesús ngue teyac huax mèn yiíz co' mque no chol yilííz ye'rsin!. No ngue go' Jesús xpii meexù' loo mèn. No mdub Jesús xnìi ngudloo huax mèn sieu. **22** Jesús ndxab loo myen':

—Byàa gu!. No fta' gu' cuent loo Juàn ro lezi'f con' co' ngolo gunèe gu' no con' co' ngolo mbìn gu!. Fta' gu' cuent xá mod mduben xnìi ngudloo mèn sieu no ngüi' mèn sieua; xá mod mtoxcuan nii mèn coj par nalì ndyee mèn coj; xá mod mteyaqueñ mèn co' ndxa's no ndxe' yid lad; xá mod ndxòn mèn di's, mèn co' mcue' nza; xá mod ngo xbanen mèn nguth. Le' loo mèn prob na, ndethen no

ngon yalbàn cóñ che'n di's ndac che'n Diox loo mèn. ²³Huen nda mèn co' ne'ten'te gàc ngòc nguàal con' loo mèn por cóñ chenen no maste.

²⁴Co'se' ngolo ndyàa mèn co' mtel' Juàñ Bautist loo Jesús, Jesús mtlo mdoodi's loo taamas mèn cóñ che'n Juàñ. Ndxab Jesús loo mèn:

—Co'se' ngua tee hui' gu' co'te' nagána, ¿cón ngua tee hui' gu' co'te' nagána, à? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thìb xan' yíi co' ngol' mbii, cà? Tyè!, ¿lé'? ²⁵¿Cón ngua tee hui' gu', sya? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thìb mbii' co' noc xab thìb ned lar' huen, cà? Tyè!, ¿lé'? Gu' nonque' no naneeque' gu' le' mèn co' ndxoc thìb ned lar' huen no mèn co' ante nda' gust lezo', mèna más ñiè mèn co'te' nac liz thìb rey, ¿lé'? ²⁶¿Xá nee gu'? ¿Cón ngua tee hui' gu', sya? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thìb mbii' co' nde'th di's co' ndxab Diox, cà? Aa. Lìcp'e' ba'i, gu' ngua tee hui'que' thìb mbii' co' nde'th di's co' ndxab Diox. No ngua tee hui'que' gu' thìb mbii' co' nac más mbii' roo no mbii' xèn leque chol mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox. ²⁷Cón che'n Juàñ co' ngua tee hui' gu'a nac di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Na tel' ner thìb mbii' co' ya te' th ner di's ndac ndxè!. No lu' mbii' cóñ che'n lìu loo mèn par li nab mèn xtùuz mèn no lezo' mèn loo cóñ che'n lìu ndoore!. No gàc con'a loo mèn xal co'se' ntxocua' mèn thìb ned no ndli lal mèn thìb ned.

²⁸Na ngue nii loo gu' nalle!: Yende chó mèn co' nde teele' ndxáal xàñ' nii xna' mèn no xàñ' nii xud mèn tarte gáal thìb mbii' co' nac más mbii' roo no mbii' xèn co' nde'th di's co' ndxab Diox leque Juàñ Bautist. Mastale', axta nalle' par delant mèn co' nac más be'the co' ngue ta' lugar par ñibe'pe' Diox loo mèn, más huen nda mèna loo Diox leque Juàñ Bautist tac Diox co xo'f más con'

co' nac cóñ che'n Diox loo mèna leque con' co' mblo xo'f Diox co' nac cóñ che'n Diox loo Juàñ.

²⁹Co'se' mbìn mèn di's co' ndxab Jesùs cóñ che'n Juàñ, ryete mèn co' mbli Juàñ bautizar no mèn co' ndli cobrar cóñ che'n contribución co' mbli Juàñ bautizara, axta syare' mblila's mèna no mda' mèna cuent le' Diox nac Diox nalì loo ryethe con' co' ndli Diox.

³⁰Per mèn co' ngòc mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel tiempa, mèna ne'ndalte ngli Juàñ bautizar mèna. Mèna mtè'b di's no mxìis no mèna con' co' mbyla's Diox angli Diox loo mèna. ³¹Tad Jesús ndxab loo mèna:

—¿Xá nee gu'? ¿Chó con' tetaqueñ mèn co' nziri' tiemp ndxè!, à? ¿Chó con' nac lalque' xal mèn ndxè!, à? ³²Nde niin thìb con' loo gu': Mèn co' nziri' tiemp ndxè' lalque' nac xal myen' bix co' nguith loo xbi' co'se' mbez yèe myen', no ndxón' myen', no ndxecloo myen' loo xtàa myen!. Mbez myen' loo xtàa myen': Daa mque dii loo flaut no ale ne'ngol' niide gu'. Lomisque', mbil' ro bàanen loo gu' no ne'ngxide lezo' gu' par ngón' gu'. ³³Tataa nac gu' tac co'se' mbii'th que tee Juàñ Bautist làth gu', Juàñ ne'nghuade pan axta plóthe xal ndxuhua chol mèn pan axta plóthe. No ne' ne' ngu Juàñ vin axta plóthe xal ndxu chol mèn vin axta plóthe. Mbez gu' loo xtàa gu' cóñ che'n Juàñ le' Juàñ mque no xpii che'n meexù!. ³⁴Ngoloa, ndalen, daa co' mbal yáal làth gu' xal ndxáal chol mèn. Na ndxuhua. No ndxun. Per ale mbez gu' le' daa ndxuhuacho' pan no ndxucho'en vin. No ale mbez gu' ndxàc amiu daa mèn co' ndli cobrar cóñ che'n contribución no mqueltàan con mèn co' ndxàp xquin no xtol. ³⁵Per yende chó mport nzo lezon cóñ che'n con' co' ndli gu' xtùuz cóñ che'n Juàñ no cóñ chenen tac mèn

co', lìcque', ndxác, mèna nonque' no naneeque' mèna le' con' co' ngue li Diox por cón che'n Juàn no por cón chenen nac con' ndac.

**Tad Jesús ngua too naa Mon,
Mon co' ngòc mèn xley' farise.**

36 Ngolo gunii Jesús di'sa, thib mbi' co' ngòc mèn xley' farise co' ngua nee loo Jesús ya thuhua Jesús sa yèth liz mbi' con mbi', mbe' mbi' Jesús liz mbi'. No mdub no mbi' Jesús loo mes. **37** Látha, mzin thib xa'got ye'rsin' co' ngòp xtol co' nzo ban leque le'n yèzea. Co'se' mbìn xa'gota le' Jesús nda liz mbi' xley' farise par hua no Jesús mbi', ale negadi's ngòdø xa'gota liz mbi' con thib bote aceit perfum co' natoxcua' con quèe marm loo Jesús.

38 Ndxón' xa'gota. Mbii gax xa'gota loo Jesús co'te' mdub Jesús loo mes. Mtlo xa'gota, mtech xa'gota nii Jesús con nít loo xa'gota co' ndxón' xa'gota. Ngoloa, mtecui's xa'gota nii Jesús con yis yéc xa'gota. Sya, msero xa'gota nii Jesús. Ngoloa, mtàa xa'gota aceit perfum co' anze'f nazi' ndlya' nii Jesús. **39** Co'se' ñèe mbi' xley' farise co' ngua nee loo Jesús ya thuhua Jesús liz mbi' con'a, mibili mbi' xtùo. Ndxab mbi' loo lezo' mbi': Chele' mbi' ndxè', lìcque', nac thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox, ngnon mbi' no ngda' mbi' cuent chó nac xa'gota no chó loo xa'got nac xa'got co' ngue gàal mbi'. Pues daa nanee le' xa'got ba' nac thib xa'got ye'rsin' co' ndxàp xtol.

40 Sya, ndxab Jesús loo mbi' xley' farise:

—Mon, ndlyazen niin thib con' lool, cara.

Mbi' mcàb loo Jesús. Ndxab mbi':

—Gunee U'i loon, Maistr.

41 Jesús ndxab loo mbi':

—Ngo chop mbi' co' ngro' te'f loo thib mbi' co' ntechè tmi loo mèn. Thib mbi' ngro' te'f casque' thib mil pes.

Le' tedib mbi' na, ngro' te'f casque' thib ayo pes loo mbi'a. **42** Ryop mbi'a ne'ngácte nguix tmi loo mbi' co' ntechè tmi loo mèn. Mblyat lezo' mbi' gunèe mbi' ryop mbi' co' ngro' te'f tmia. Mton' mbi' yalgute'f co' ngro' te'f ryop mbi'a. Per nalle' lyazen ñeel loon, Mon, de loo ryop mbi' co' ngro' te'fa, ¿chó mbi'a más mque' lezo' mbi' co' mton' yalgute'f che'n ryop mbi'a, à?

43 Mon mcàb loo Jesús. Ndxab Mon:

—Ndyaqueñ le' mbi' co' mtechè tmia más ngulat lezo' gunèe mbi' co' más ngro' te'fa leque tedib mbi'.

Jesús ndxab loo Mon:

—Lìcque' con' neel ba!. Yende cón niin lool.

44 Látha, xèe ngüi' Jesús loo xa'gota. Ndxab Jesús loo Mon:

—¿Ché' ngue hui'l con' ngue li no xa'got ndxè' daa, à! Anon ngòon lizl, ne'nda'del nít loon par ntechén niin. Per ndxe'leque', xa'got ndxè' mtech niin con nít loo xa' co' ndxón' xa'! No mtecui's xa'got ndxè' niin con yis yéc xa'!

45 Ne'ns'erodel cuaten. Per xa'got ndxè' anon ngòo xa', thidteneque' ngue sero xa' niin. **46** Ne'ntàdel aceit yéquen xal nac mod co' ndli mèn. Per xa'got ndxè' mtegad aceit perfum co' anze'f nazi' ndlya' niin. **47** Por cón che'n con' co' ngue li xa'got ndxè' loon, anze'f ndlu' xa'got ndxè' nque' lezo' xa'got ndxè' ñèe xa'got ndxè' daa. Por con' co' ngue li no xa'got ndxè' daa, ngue lu' xa'got ndxè' le' xa' non le' Diox mton'le' ryethe xquin xa' no xtol xa' co' ngòp xa'. Lomiske', ngue niin lool, Mon, le' mèn co' nden' le'n lezo' mèna indxàpte mèna xquin mèna no xtol mèna, no nden' mèna inquinte mèna le' Diox ton' xtol mèna, mèna indlu'de nque' lezo' mèna ñèe mèna xtàa mèna.

48 Le' sya, ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ngot, mton'len xtol lùu, ndee.

49 Le' mèn co' ndxab Mon ya thuhua mèn sa lua' liz Mon na, mèna nzi ndub

no Jesús loo mes, ne. Mtlo mèna, mbez mèna loo xtàa mèna:

—¿Xá nee gu'? ¿Chó mbi' ndli mbi' ba' cuent nac mbi' tac ale mbez mbi' axta xtol mèn no xquin mèn nton' mbi'?

50 Per Jesús ndxab loo xa'gota:

—Lùu mblyá'le' loo ryethe con' ryes tac ngola'sque'l loon. Nabe'ste byàa. Daa mblile' le' lùu nagàl yo lezo' loo cóن che'n Diox, ndee.

**Tré' ndlu' cóن che'n mèngot
co' mblyath no Tad Jesús no
co' mbli mandad loo Tad Jesús
ned mque tee Tad Jesús.**

8 Ngolo ngòc plá huiz ngua thuhua Jesús liz Mon, Jesús ngua que tee huax yèez no huax ranch. Mque tee go Jesús yalbàn cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Mque tee noque' Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús, ne, myen' co' ne' tedib lèe mèn co' ndxe' di's che'n Jesús. **2** Mque tee no no ndxep xa'got Jesús, ne, xa'got co' mteyac Jesús, no taamas xa'got co' mblo' Jesús xpii che'n meexù' loo. Làth rye xa'gota, mque tee Mari co' ne' ryop lèe Mari che'n mèn yèez Madalen. Loo Maria mblo' Jesús gaz xpii meexù' ndoore'. **3** Làth xa'gota mque tee Juan, sa'l Chus co' ngòc mandador che'n rey Herod tiempa, ne. Ngo thib xa'got co' ngro' lèe Susan làth xa'gota, ne. No ngo taamas mèngot co' mblyath no Jesús con con' co' mque note xa'gota.

**Tad Jesús ngue ta' cuent cón che'n
thib mbi' co' ngro' par ngua lo mbi'
bin.**

(Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9)

4 No anze'f thib mèn mqueltàa ned nda Jesús par hui' mèna loo Jesús. Co'se' gunèe Jesús mqueltàa huax mèn loo Jesús, Jesús mcua'n mod mtetac Jesús di's loo mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—Nde niin thib con' loo gu', ey: **5** Thib vez ngro' thib mbi' co' ngo biz bin par co mbi' bin. Per co'se' mtlo mbi', mblo mbi' biz bin, mblo mbi' ndxep biz bin gaxte ro ned. Per mèn co' mbri'th par neda, mèna mblo mdub loo bina. Làth xtau'a, mbi'th mbin bé'. Nduhua mbin biz bina. **6** Le' tedib lugar na, mblo mbi' biz bin loo yòò quèe. Per texal ngulen bina, ale sangmbiiz biz bina tac yende xcop loo yòò quèea. **7** Le' taandxep biz bin co' mblo mbi'a na, ngulàa le'n huan. Per más mbryoo mxyèn huan leque bina. Ale mblyus bina le'n huan. **8** Per taandxep biz bin co' mblo mbi'a ngulàa loo yòò be'l. Co'se' ngolo mbryoo mxyèn bina, mda' bina thib cosech ndac axta plóthe ale axta thib ayo nzob mda' thib thib quèe biz bina.

Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mèn, cabii ndxab Jesús loo mèn co' nziri'a:

—Chele' gu' nden' co' nee di's co' ngue niin loo gu' ndxè', fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'. No gola's gu' di's ndxè'.

**Myen' xin' mté'th Tad Jesús mnibdi's
loo Tad Jesús cón che'n di's co'
mtetac Tad Jesús loo mèn.**

(Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12)

9 Myen' xin' mté'th Jesús mnibdi's loo Jesús. Ndxab myen':

—¿Cón nee di's di's co' mtetac U' loo mèna, à', Tad?

10 Jesús ndxab loo myen':

—Por part cón che'n gu', leque Diox li loo gu' par ta' gu' cuent no ten' gu' cón che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Le'i be' nzo casloo loo alux mèn loo izlyo!. Loo taamas mèn daa ndyoodizque' con di's co' ntetaquen loo mèn. Le' sya, co'se' ndxòn mèn di's co' ngue tetaquen, gàca loo mèn xal loo mèn co', por derech, indxú'de con' loo. No co'se' ndxòn mèn di'sa, gàca loo mèna ne'yaa'dte di'sa le'n lezo' mèna.

**Tad Jesús ngue ta' cuent no ngue go xo'f Tad Jesús loo myen' xin' mté'th
Tad Jesús cóñ che'n di's co' mtetac
Tad Jesús loo mèna.**

(Mt. 13.18–23; Mr. 4.13–20)

11 Con' ndxè' nac co' nee di's di's co' mtetaquena: Biz bin co' mblo mbi'a nee di's nac di's ndac che'n Diox co' ngo mèn yalbàn. **12** Le' biz bin co' ngulàa ro neda nee di's nac mèn co' ndxòn di's ndac che'n Diox. Per co'se' nde Mebizya, ngo' Mebizya di's co' mbìn mèna le'n lezo' mèna no le'n xtùuz mèna par ne'yila'ste mèna cóñ che'n di's ndac no par ne'lyá'de mèna loo con' ryes. **13** Le' biz bin co' ngulàa loo yòo quèea na, nee di's nac mèn co' ndxòn di's ndac che'n Diox. No co'se' ndxòn mèn di'sa, axta gust nda' lezo' mèn ndxòn mèn di's ndaca. Per nac mèna xal thìb xan' ña' co' yende huax lox. Ndxela's mèn cóñ che'n di's ndac ndxepte tiemp. No co'se' ndli xtàa mèna ngòc nguàal con' loo mèna, ndryo xà' lezo' mèna loo con' co' nac di's ndac che'n Diox. **14** Le' biz bin co' ngulàa le'n huana na, nee di's nac mèn co' ndxòn cóñ che'n di's ndac che'n Diox. Per mastale' ndxòn mèn cóñ che'n di's ndaca, toloque' nzi tee ban mèn xal nee lezo' mèn. Más ndli mèna ndxath ndxey' lezo' mèna loo yalgón' co' ndxàp mèna. No más ndxò yéc mèna xá mod tolo ta' mèna gust lezo' mèna. Co'se' ndli mèna con'a, sya, ndxàc mèna xal biz bin co' mblyus le'n huan. Cona nee di's thidteneque' ne'nglide mèna cas cóñ che'n Diox. **15** Le' biz bin co' ngulàa loo yòo be'fa na, nee di's nac mèn co' ndxòn cóñ che'n di's ndac che'n Diox dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn. Mdyubdi's mèna xal mbez di's ndac no toloque ndli nèe mèna mèna loo cóñ che'n di's ndac.

**Trè' ndlu' le' Tad Jesús ngue tetac
cón che'n mèn co' ngo xnìi lampr.
(Mr. 4.21–25)**

16 Mtetac Jesús tedib di's loo mèn. Ndxab Jesús loo mèn:

—Nde niin tedib con' loo gu', ey: Yende chó mèn nzo co' ngo xnìi thìb lampr par tau' mèn loo xnìi con thìb bald o too mèn lampr xàn' thìb lun', ɔlé'? Ndxel'leque', mèna quetal lampr gáp par tenií lampr loo mèn co' ndxò no mèn co' ndryo' le'n nyòo. Lomisque' ne, tataa ndxàal gác cóñ che'n di's ndac par yath yèna loo mèn par tyub xnìi yéc mèn no par tyub xnìi lezo' mèn loo cóñ che'n Diox. **17** Yende nec thìb con' co' nacasloo loo mèn co' ne'ryo xo'fte. No yende nec thìb con' co' xexte ndli mèn co' ne'yathte no co' ne'yú'de loo xnaa.

18 Cona, ngue niin loo gu': Fta' gu' lugar yaa'd di's co' ngue niin loo gu' ndxè' le'n lezo' gu'. Tac mèn co' ndxòn ndac cóñ che'n di's ndac che'n Diox, mèna más tolo gòn ndac cóñ che'n di's yiloa. Per ndxel'leque', mèn co' indyalte par tolo gòn mèna cóñ che'n di's ndac che'n Diox, Diox tau' yéc mèna no tau' Diox lezo' mèna par giàca loo mèna, por derech, yathla's mèna cóñ che'n di's ndac co' mbìn mèna.

**Xna' Tad Jesús no myen' huespe' Tad
Jesús nde nee máa Tad Jesús.**

(Mt. 12.46–50; Mr. 3.31–35)

19 Látha, mzín xna' Jesús no myen' huespe' Jesús co'te' nzo Jesús. Per yende mod bii gax xna' Jesús no myen' huespe' Jesús loo Jesús tant thìb mèn nziri'. **20** Sya, mbli mèna avis loo Jesús. Ndxab mèn:

—Tad, xna' U' no myen' huespe' U' nzi par xís mèn ba!. Ndlya's myen' tyoodi's no myen' U'!

21 Mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—Mèn co' ndxaa'd di's co' nac di's ndac che'n Diox no nté'th mèn xal ndlu' di'sa, mèna nac xal xnan no nac mèna xal huespe'en.

Ante gunii Tad Jesús loo mbii no loo nít co' ndxetoo loo lagun, xèegà nguled mbii no xèegà nguled ndxetoo nít loo lagun.

(Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41)

22 Ngòc thib con! le'n huiza. Thib huiz Jesús ngòo le'n thib yòoyaa con myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen': —Nda na' tedib lad ro lagun ba!

Mtete myen' yòoyaa loo nít. Nda no myen' Jesús. **23** Per láth nda tetee myen' yòoyaa loo lagun, Jesús mxen mcal!. Ale mdàt Jesús. Leque hora negro' thib mbiidó' loo lagun. Mtlo mbii, mxít too mbii nít loo lagun. No ngòo mbii nít le'n yòoyaa. Ale mzyè nít le'n yòoyaa. Casque' ryes ngòc ngue dep yòoyaa le'n nít. **24** Sya, iyende myen' izlyo!!, ngua lo' myen' mcal' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, blo' U' mcal' loo U'. Yòoyaa na' ngue dep le'n nít, yey.

Sya, ngo che Jesús. Gunii Jesús loo mbii no gunii Jesús loo nít co' ndxetoo loo lagun. Texal gunii Jesús di'sa, xèe ngure mbii no xèe ngure nít. **25** Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Máa yalxla's co' ndxap gu' loo Diox no loon, à!, ey? Per myen', ale ndxe'leque', mzyeb tín!. No ale ante mbui' myen' no ante gunaa myen' loo Jesús. No mnibdi's myen' loo thib xtàa myen' no loo tedib xtàa myen'. Mbez myen':

—¿Chó mbi' nac mbi' ba!, yey? Ale ante mnibe' mbi' loo mbii no loo nít, xèe ngure mbii no xèe ngure nít co' ndxetoo ba!.

Trè' ndlu' cóñ che'n thib mbi' che'n làaz mèn gadar, mbi' co' ngo xpii ye'rsin' loo.

(Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20)

26 Ngoloa, mzin Jesús con myen' xin' mté'th Jesús le'n yèezya' co' nac

che'n làaz mèn gadar. Yèezya'a nziri' tedib lad ro laguna. Nziri' yèezya'a loo xnaaleque' loo xyòn che'n làaz mèn galile, ne. **27** Texal mbilàa Jesús con myen' loo yòoyaa, mbii gax thib mbi' yèez Gadar loo Jesús. Ndxàcle' tiemp ngue no mbi' thib mbii co' nzib ndlau mbi!. Mbiia ngòc thib baan xpii meexù' co' ngòo loo mbi!. Co'se' nquée mbii mbi'a, che mbi' nque tee mbi!. Ne! ne' indoolezo' mbi' yo ban mbi' liz mbi!. Ndxel'leque', co'se' nquée mbii mbi', ndxòo mbi' le'n panteón. No ale ndxàt mbi' le'n armit co'te' nac panteón. Tac huax vez nquée mbii che'n xpii meexù'a loo mbi!. Cona, ntedó' mèn ya' mbi' no nii mbi' con caden par ne'ryo'de mbi', ya mbi' pál. Per co'se' nquée mbii che'n xpii meexù'a mbi', ale ncho' mbi' caden con fuerz co' ndxap mbi' co' ndli xpii meexù' loo mbi!. No ndli xpii meexù' nque' mbi' carre par nda mbi' co'te' nagán. **28** Co'se' gunèe mbi' Jesús, xpii meexù'a mbli mdub xib mbi' loo Jesús. No mbli xpii meexù' ngrozèe yii no ngrozèe den mbi!. Ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Chonon ngue go U' xí U' loo cuent cón chenen, Jesús, xgan' Diox, co' ñibe' loo ryethe con!, à!? Ña'ben loo U', ne'tetiide U' arid daa, Tad.

29 Xpii meexù' mbli tataa ndxab mbi' loo Jesús tac Jesús ngue ñibe' loo xpii meexù' par ryo xpi meexù' loo mbi!. **30** Jesús mnibdi's loo mbi!. Ndxab Jesús:

—¿Chó lèel, à?

Per xpii meexù' co' nzo loo mbi' mbli par ndxab mbi':

—Daa lèe Legión.

Tataa mod ndxab mbi' loo Jesús tac thib baan ngòc xpii meexù' co' ngòo loo mbi'a.

31 Sya, thidte ngòc rye xpii meexù'a. Mna'b xpii meexù'a loo Jesús par ne'cobiide Jesús xpii meexù' le'n ye'rbil. **32** Gaxte tyá nzi tee yuhua thib partid nguch cho thib yii. Rye xpii meexù'a mna'b loo Jesús la' Jesús yòo xpii meexù'a loo nguch. Jesús mda' lugar loo xpii meexù' par ngòo xpii

meexù'a loo nguch. ³³Le' sya, ngro' rye xpii meexù'a loo mbi'a. No ngòo rye xpii meexù'a loo partid nguch co' nzi tee yuhua cho yiia. Ale angnziri' nguch, mque' nguch carre. Ale mbyùub nguch, ngulàa nguch le'n lagun. Ryete nguch nguáp nít. Nguth rye nguch.

³⁴Co'se' gunèè mèn co' ngue queno ngucha le' nguch mbyùub le'n lagun, mquée nít yéc nguch, nguáp nguch nít loo lagun, ante mzyeb mèna. Mque' mèna carre. Nguia ta' mèna cuent loo mèn yèez. No ngua ta' mèna cuenta loo mèn co' nzi tee par huan. ³⁵Ngro' mèn yèeza par ya tee hui' mèn con' co' ngòc loo nguch. Co'se' mzin mèn co'te' nzo Jesús, mzyal mèn mbi' co' ngòo xpii meexù' looa. Ngrolle' xpii meexù' loo mbi'. Mdub mbi' loo Jesús. Noc xable' mbi'. No ndxe'sleque' mbi' mdub mbi'. Ale ryete mèna mzyeb gunèè mèna mbi'.

³⁶Mèn co' gunèè xá mod ngro xpii meexù' loo mbi', mèna mda' cuent loo rye mèn co' mbi'tha xá mod mblo' Jesús rye xpii meexù' loo mbi'. ³⁷Sya, rye mèn yèeza' che'n lâaz mèn gadar mtlo mna'b loo Jesús más huen ryo' Jesús ty a tac anze'f mzyeb mèna gunèè mèna con' mbli Jesús loo mbi' co' mque no xpii meexù'a. Sya, ngòo Jesús loo yòoyaa. Mbii Jesús ty a. ³⁸Le' mbi' co' ngro xpii meexù' looa na, nalyat mde'b ro mbi'. Mna'b mbi' loo Jesús ta' Jesús lugar loo mbi' par ya no mbi' Jesús. Per Jesús ne'ndalta. Mnibe' Jesús loo mbi' más huen yan' mbi'. No ndxab Jesús loo mbi':

³⁹—Aa'a. Bere byàa par lizl. No fta' cuent loo mèn ryethe con' mbli no Diox lùu.

Pues mxen mbi' ned. Ndyàa mbi'. No mda' mbi' cuent loo chol mèn dib le'n yèezpe' mbi' cóñ che'n con' co' mbli Jesús loo mbi'.

Trè' ndlu' cóñ che'n thib rsap Jair no cóñ che'n thib xa'got co' mbii gax loo Tad Jesús par ante mbuàal xa'gota ro xab Tad Jesús.

(Mt. 9.18–26; Mr. 5.21–43)

⁴⁰Co'se' mbere Jesús, mzin Jesús tedib lad ro leque laguna, ryete mèn

mdyac lezo' mzin Jesús tedib vez tac ryete mèna nzi bed ye'th Jesús. ⁴¹Látha, mzin thib mbi' co' ngro' lèe Jair co' ngòc jef che'n thib sinagog loo Jesús. Texal mzin mbi' loo Jesús, mdub xib mbi' loo Jesús. Nalyat mde'b ro mbi', mna'b mbi' loo Jesús par ya Jesús liz mbi'. ⁴²Tac mbi' ngue no thidte mza' co' nac rsap mbi'. No pente nzo mza' si' pchop lín' no maste. No nqueltàa nax tìn liz mza'. No texal mxen Jesús ned, nda no Jesús mbi' par ned liz mbi', ndoo nque huax mènléy' xís Jesús axta ndí' mèna Jesús tant huax mèna.

⁴³Làth rye mèna ngo thib xa'got. Xa'gota ndxàcle' si' fchop lín' ndyac len thib yíz co' ngòc yíz ndlyath ren. Ya mbryele' rye con' mque no prob xa'gota. Mtho' xa'gota ryethe con' co' mque no prob xa'gota par ngro' tmi mdix xa'gota loo doctor por remed co' mbli doctor xa'. Per ne' doctor no ne' mèn co' ndli remed crioll ne'nglide gan nteyac mèna xa'gota. ⁴⁴Láth nda Jesús liz Jair con rye mèna, xex xex mbii gax xa'gota loo Jesús par ned xís Jesús. Tac mbli xa'gota xtùuz chele xa' ante gàal ro xab Jesús yac xa'. No tataaque' mbli xa'. Ante mbuàal xa' ro xab Jesús. Chàa, mbyau' loo yíz ndlyath rena.

⁴⁵Sya, mnibid's Jesús loo mèn co' nda no Jesús loo ned. Ndxab Jesús:

—Chó gu' mbuàal daa, à!, ey?

Ryete mèna mcàb. Ndxab mèna:

—Nec thib nu' ne'ngàalte U'.

Pedr mcàb. Ndxab Pedr con myen' xtàa Pedr loo Jesús:

—Maistr, ¿ché' iñeede U' mèn nzi chep U' rye lad no ndí' mèn U' rye lad? No mbez U': ¿Chó gu' mbuàal daa, à!, ey?

⁴⁶Jesús ndxab loo Pedr:

—Nzoque' thib mèn co' mbuàal daa, Pedr. Mèna mbuàal daa dib nzo yéc mèna no dib nzo lezo' mèna par mteyaqueñ mèna. Tac mden'en le'n lezon le' Diox mteyac thib mèn por cóñ

che'n con' roo no con' xèn co' nzo la's niin no co' nzo la's yan.

47 Co'se' ñee xa'gota yende mod ga's xa'gota loo Jesús le' xa'gota nac xa', co' mbuàal ro xab Jesús par yac xa', ante mxi'th xa'. Mbii gax xa' loo Jesús. Mdub xib xa' loo Jesús. Mblo ro xa'gota loo Jesús loo ryete mèna con' mbli xa'gota no xá mod, chàa, mbyac xa'gota loo yíiz ndlyath ren. **48** Jesús ndxab loo xa'gota:

—Rsap, yíiz co' mque nol mteyaclen tac lùu ngola'sque' loon no loo cón chenen. Nabe'ste byàa, ndee. Diox mtu'le' no mtálle' Diox ryethe con' ye'rsin' le'n lezo'l, ndee.

49 Be' ngue toodi's no Jesús xa'gota, mzin thìb xa' guliz Jair co' ngòc jef che'n thib sinagog. Ndxab xa'a loo Jair:

—Lá'a. Ya ne'tolode li xol Maistr. Rsapl ngolole' mtin liz.

50 Co'se' mbìn Jesús di's co' ndxab mbi' guliz Jair loo Jair, Jesús ndxab loo Jair:

—Lá'a, Jair. Ne'zyebtel. Ante gola's loon. Rsapl ryo xban no yac rsapl.

51 Co'se' mzin Jesús liz Jair, Jesús ne'ngla'de ngòo nec thìb mèn con Jesús le'n nyòo. Ante Pedr, no Cob, no Juàn, no xud mza', no xna' mza' ngòo le'n nyòo con Jesús co'te' nzo'f mza' loo mes.

52 Ryete mèn guliz co' nzo le'n nyòo co'te' nzo'f mza' loo mes, nzi yón' no nzi bez yèe yath por mza' co' nguth co' nzo'f loo mes. Per Jesús ndxab loo mèna:

—Ne'gón'te gu', ey. Part cón chenen, mza' ba' ne'ngathte thidtene. Loon nac mza' ba' xal thib mza' co' nax yàt.

53 Per co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jesús, ale mxiìs no mèna Jesús tac mèna nonque' no naneeque' mèna le' mza' nguthque'. **54** Sya, mxen Jesús ya' mza'. Cabii ndxab Jesús loo mza':

—Mza', goo che, ey.

55 Sya, ngro xban mza'. Leque hora, ngo che mza'. Jesús mnibe' loo xna' mza' no loo xud mza'. Ndxab Jesús:

—Fta' gu' con' hua mza', ey.

56 Xud mza' no xna' mza' ante mbui' no ante gunaa loo con' co' mbli Jesús loo mza'.

Ngoloa, mnibe' Jesús loo xud mza' no loo xna' mza'. Ndxab Jesús:

—Yende chó gabte gu' loo mèn cón che'n con' mblin loo mza' ba'.

Tad Jesús mtel' rye si' fchop myen' xin' mté'th Tad Jesús par nda te'th myen' cón che'n di's ndac no cón che'n Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13)

9 Ngoloa, mbli Jesús par thidte mqueltàa ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Mnibe' Jesús loo myen'. No mbli Jesús le' myen' ngòp con' roo con' xèn la's nii myen' no la's ya' myen' par tataa mod ya lo' myen' rye xpii che'n meexù' co' nzo loo mèn no par teyac myen' chol mèn yíiz co' ndyac len chol yíiz. **2** Mtel' Jesús myen' par ya que tee myen' huax yèezya' par te'th myen' no par co myen' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No mtel' Jesús myen' par teyac myen' mèn yíiz. **3** Ndxab Jesús loo myen':

—Yende con' hue' gu' co'se' tyoo gu' ned. Ne'hue'de gu' yaagà gu'. Ne'hue'de gu' morral gu'. Ne'hue'de gu' lua' gu'. Ne'hue'de gu' tmi. Ne'hue'de gu' tedib ned xab gu' co' goc gu'. Ante co' nocte gu' ba' be' gu'.

4 Ndxab Jesús loo myen', ne: Chol liz mèn co'te' yòo gu' par cued gu' tya, cued gu' liz mèna axta zin huiz bii gu' le'n yèeza. **5** No chol yèez co'te' ne'tyalte mèn yòo gu' no cued gu' yèeza plá huiz, ryo' gu' yèeza no zib gu' yòoya's co' ndoo nii gu'. Le' sya, co'se' ngue zib gu' yòoya's co' ndoo nii gu'a o co' ndoo nii pantalón gu', con'a nee di's, yan' con' co' mbli mèn loo gu'a cón che'n Diox co'se' tyub rez cón che'n mèn dib athu loo izlyo' co'se' gác huiz tub rez Diox cón che'n mèn.

6 Ngro' myen!. Mxen myen' ned, nda myen!. Ngua que tee myen' huax yéezya!. Mque tee go myen' yalbàn cóñ che'n di's ndac che'n Diox. No mque tee teyac myen' mèn yíiz rye ned mque tee myen!.

Trè' ndlu' no nda' cuent xá mod nguth Juàñ Bautist.

(Mt. 14.1–12; Mr. 6.14–29)

7 Per mbi' co' lèe Herod co' ngòc gobernador tiempa mbìn cóñ che'n rye con' co' nde teele' mblí Jesús. Per iprob Herod izlyo!. Axta ne' ne' fée Herod chó ro gòn Herod cóñ che'n Jesús. Tac ndxep mèn mbez peser Jesús nac Juàñ Bautist co' ngro xban làth mèn nguth co' ngue tee li con'a. **8** Le' taamas mèn na, mbez: Peser Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox nac xa' co' ngro xo'f loo mèn. Taamas mèn mbez: Peser nzo chó mèngool co' mde'th di's co' ndxab Diox pólá nac mèn co' ngro xban. **9** Per Herod mbez loo mèn:

—iMáa yob yéç gu', na! Con que yub daa mnibe' loo solndad par ngua teche solndad yéç Juàñ con thib spad le'n lezi'f. Per mbi'a, ¿chó mbi' nac mbi' co' nda' mèn cuent loon le' mbi'a anze'f thib con' ngue tee li, sya?

Mcàb mèna:

—Ne no. Ne'neede nu' chó mbi' nac mbi'a, cara.

No anze'f mguen lezo' Herod, mblyá's Herod ñèe Herod Jesús.

Tad Jesús mteyar' ga'y pan no chop mbéel par nduhua ga'y mil mènbi' axta plóthe. Indxòode cuent cóñ che'n mèngot no cóñ che'n myen' bix co' nduhua hora.

(Mt. 14.13–21; Mr. 6.30–44; Jn. 6.1–14)

10 Ndxàc plá huiz ngòc con'a, mbere myen' xin' mté'th Jesús co' ngua te' th di's cóñ che'n Jesús. Ndye' th myen' ned ngua myen!. Mda' myen' cuent loo Jesús con' mblí myen' ned ngua myen!.

Ngolo mda' myen' cuenta loo Jesús, mbe' Jesús myen!. Nda no myen' Jesús thib lad gaxte ro yèez co' lèe Betsaid. **11** Co'se' mbìn mèn le' Jesús nda par neda, mdoo nque mèn xís Jesús. Mdyac lezo' Jesús ngure no mèna Jesús. Mdoodi's Jesús loo mèna cóñ che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No mteyacque' Jesús mèn yíiz.

12 Co'se' nde zèle' izlyo' huiza, ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús co' mtel' Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús, mbii gax myen' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, co'se' yilo tyoodi's U' loo mèn ba', gunii U' Diox loo mèn par bii mèn, no par ya li mèn descans, no par ya cua'n mèn con' hua mèn le'n làth yèez ba', no ya cua'n mèn con' hua mèn liz mèn co'te' nac ranch gaxte. Tac co'te' nziri' na' ndxè' yende cóñ nac par hua mèn trè!

13 Jesús ndxab loo myen':

—Fta' gu' con' par hua mèn ba'!

Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Ingue node nu' huax pan. Pente ngue no nu' ga'y pan no chop mbèel. iPà gàol co' ngue note nu' ndxè' par hua mèn ba'! Thuaque' mèn chele' nu' ya ti' pan par hua rye mèn.

14 Per ne'que' ga'y mil ante mènbi' co' ngure tya. Xà' mengot no xà' myen' bix. Indxòode cuent mèngot no myen' bix co' nduhua. Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Bnibe' gu' loo mèn par tyub mèn. No tyub thib thib tant mèn co' ne' cho' psi' cho' psi' mèn.

15 Tataa mnibe' myen' xin' mté'th Jesús loo mèn par tyub ryete mèna.

16 Sya, mxen Jesús ga'y pana no chop mbèela. Mbui' Jesús loo bé'. Ndxab Jesús loo Diox:

—iAy, Dio's! Diox quix U', Diox, por pan ndxè' no mbèel ndxè'!

Sya, mchì'x Jesús pana no mbèela. Mda' Jesús pana no mbèela loo myen'

xin' mté'th Jesús par li'th myen' pana no mbèela loo mèn co' nziri'a.¹⁷ Nix nduhua ryete mèna axta plóthe. Mzyè lezo' mèna. Ngolo nduhua rye mèna axta plóthe, msè myen' xin' mté'th Jesús si' fchop cardor pan no mbèel co' mbyan' xo'f loo pan no mbèel co' mbyar'.

**Mon Pedr mblo ro loo Tad Jesús le'
Tad Jesús nac leque yub Crist.**

(Mt. 16.13-19; Mr. 8.27-29)

18 Thìb vez co'se' ngue bez Jesús Diox thìb lad, no thidte ngure no myen' xin' mté'th Jesús con Jesús tya, ngolo ngurez Jesús Diox, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús: —¿Ché' nzo cón ndxòn gu' chó mbez mèn nac daa, à?

19 Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Nu' ndxòn le' ndxep mèn mbez le' U' nac Juàn Bautist. Le' taandxep mèn na, mbez le' U' nac Lii. No nzore' taandxep mèn co' mbez le' U' nac xa'gool co' ngo pôla, xa'gool co' mde'th di's co' ndxab Diox. Mbez mèn: Peser U' nac thìb xa'goola co' ngro xban.

20 Sya, mnibdi's Jesús loo myen'. Ndxab Jesús:

—¿Gu!, à? ¿Chó mbez gu' nac daa?

Pedr ndxab loo Jesús:

—U' nac Crist co' Diox mtel' loo izlyo' ndxè', co' nee di's, le' Diox mxol' zin' loo U' par ti' no làa U' mèn loo con' ryes.

Ndxab Jesús loo Pedr:

—Lìcque' nac co' ngolo gunèel ba', Pedr. Yende cón niin lool.

**Tad Jesús ngue ta' cuent loo myen'
xin' mté'th Tad Jesús le' Tad Jesús
gathque'.**

(Mt. 16.20-28; Mr. 8.30—9.1)

21 Sya, Jesús mnibe' yèpe' loo myen' xin' mté'th Jesús yende chó loo gab myen' con'a. **22** Ndxab Jesús loo myen', ne:

—Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, anze'f tyactii daa. Ryete mèngool, no mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxol' Moisés loo mèn nación Israel, mèna tè'b daa thìb lad no cà di's mèna cón chenen. Yiloa, ñibe' mèna le' taamas mèn guth daa. Per co'se' yilo son huiz mbeth mèna daa, daa ryo xban.

23 Ngoloa, ndxab Jesús loo rye mèn tedib vez:

—Chele' chó gu' ndlya's que tee noque' gu' daa ned ngue tee'en, blá'ya' gu' rye con' ndxàp gu' no byathla's gu' con' co' ndxàp gu'. No atate huiz fteche ftexyath gu' xtùuz gu' no lezo' gu' par ñee gu' ñeene' ché' xec gu' tyoo nque gu' xísen co'se' li mèn ngòc nguàal con' loo gu' por cón chenen. **24** Tac mèn co' ante ndoo lezo' ndxath ndxey' no ndxath ndlyux mèn par que no mèn che'npe' mèn loo izlyo' ndxè', loo mèna ne'ta'de Diox lugar ban mèna thidtene loo Diox. Per mèn co' lá'ya' ryethe con' co' nac yalndac che'npe' mèn co' gác mèn li mèn gan loo izlyo' ndxè' por cón chenen, loo mèna ta' Diox lugar yòo ban no mèna Diox thidtene yiloa.

25 Nde niin thìb con' loo gu': ¿Cón li thìb mbi' gan no chó yalndac gác loo thìb mbi' chele' mbi' li gan gác che'npe' mbi' dib athu izlyo', chele' mbi' tataa mod li par càba loo mbi' ryo xà' mbi' loo Diox thidtene yiloa? Yende cón li mbi' gan chele' mbi' li tataa, ¿lé'?

26 Tolo ndxab Jesús loo rye mèn: Chele' chó gu' thyon loo cón chenen no thyon gu' por cón che'n di's ndac co' ngon yalbàn, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa, ne, thyon por cón che'n gu' co'se' gal ñibe'en loo izlyo' xal thìb rey yiloa. Huiza gác con' roo con' xèn che'n xuden Diox loon. No gác con' roo con' xèn loon por cón che'n angl natú!. **27** Licpe' ba'i, daa nii

loo gu': Nzo ndxep gu' co' nzo làth na' ndxè!. Gu' ne'gathte ndoore! hui' gu' co'se' tlo Diox, ñibe'pe' Diox loo mèn loo izlyo! ndxè!.

Tad Jesús mzye' loo loo Pedr, no loo Cob, no loo Juàñ.

(Mt. 17.1–8; Mr. 9.2–8)

28 Co'se' ngolo nguri'th xon huiz mdoodi's Jesús di'sa, ngòc thèb con'. Jesús mxen ned. Nda Jesús loo thèb yii par cuez Jesús Diox tya. Mbe' Jesús Pedr, no Cob, no Juàñ. **29** Làth ngue bez Jesús Diox, mzye' loo loo Jesús. No angndoo Jesús mquée xnìi loo Jesús. Le' xab Jesús na, ante nagus bëelleque' gunaa. **30** Làth xtau'a, mbyú' loo chop xa'bi' co' ndoo toodi's no Jesús loo Jesús. Ryop xa'bi'a ngòc Moisés no Lii. **31** Co'se' mxyo'f loo ryop xa'a loo Jesús, angnziri' xa' mquée xnìi tìn' loo ryop xa'bi'a. No ndxaa'd bèel lad xa'. No mdoodi's no ryop xa'bi'a Jesús cón che'n xá mod gath Jesús le'n ciuda Jerusalén. **32** Nde nxon!, Pedr con taachop myen' co' ngòc xtàa Pedra, ale nde mcal' loo myen' nziri' myen!. Mxen mcal' myen!. Pente mxec myen' mdub naa myen!. Làth ngue toodi's Jesús con Moisés ryop Lii, gunèe myen' mquée xnìi loo Jesús no loo Moisés ryop Lii. **33** Co'se' mbii Moisés ryop Lii, làth nda quée ryop Moisés Lii loo bé' loo Jesús, Pedr ndxab loo Jesús:

—Maistr, anze'f huen naca nzo na' trè. ¿Xá nee U'? Nu' ndlya's toxcua' nu' son ramad par ta'i xcàl. Thìba par càl U'. Tediba par càl Moisés. No tediba par càl Lii.

iProb Pedr izlyo! Leque Pedr ne'ñeede no ne'ta'de Pedr cuent cón ngue toodi's Pedr. **34** Làth be' ngue toodi's no Pedr Jesús, chàa, ngulàa thèb beu loo yiia. Mtau' beu loo myen!. Làtha, anze'f mzyeb Pedr con taachop myen' xtàa Pedr co'se' gunèe myen' nzo myen' le'n beu. **35** Leque hora, mbyèn thèb di's le'n beu co' mbez:

—Mbi' ndxè! nac xgan'pe' daa co' anze'f ngudloon no lezon. Bìn gu' ro mbi'.

36 Co'se' ngolo mbyèn di'sa le'n beu, chàa, nguát beu. Gunèe myen' thidte Jesús ndoo. Per yende chó ngabte myen' loo Jesús. No ne' ne' yen cón ngab myen' cón che'n con' gunèe myen'a loo mèn.

Tad Jesús mblo' thèb xpii ye'rsin' loo thèb mbyòo.

(Mt. 17.14–21; Mr. 9.14–29)

37 Tedib huiz co' nde nque co'se' ngulàa tùub Jesús con yon myen' xin' mté'th Jesús loo yiia, huax mèn ngro' le'n rye yèez co' nziri' gax par ngua sál' mèna Jesús. **38** Làth mèna nzo thèb mbi'. Cabii ndxab mbi' loo Jesús:

—Maistr, bli U' favor hui' U' cón ndyac mbyòò daa ndxè!. Mbyòò thidte nac mbi' loon co' ngue non. **39** Anze'f nquée mbii che'n xpii ye'rsin' mbyòò. Co'se' nquée mbii mbyòò, angndoo mbyòò, mbez yèe mbyòò. No ncuau mbyòò. Ndryo' rsil' fsin' ro mbyòò. Anze'f ntetìi mbiiia mbyòò co'se' nquée mbii che'n xpii ye'rsin' mbyòò. **40** Tolo ndxab mbi' loo Jesús:

—Daa mna'b loo myen' xin' mté'th U' par co' myen' xin' mté'th U' xpii loo mbyòò daa ndxè!. Per ne'ngácte myen' ngo' myen' xpii loo mbyòò.

41 Jesús mbere ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—iAa, myen' co' thidteneque' indxela'ste! ¿Chonon susque' naad gu' no nguud gu', ye? ¿Axta pól naquinque' tolo go non gu' no axta pól naquinque' tolo xequet con gu', à?

Le' loo xud mbyòoa na, ndxab Jesús:

—Huàa xi xgan'l. Yi'th xgan'l ndxè!, tá.

42 Per co'se' mbii gax mbyòò loo Jesús, xpii ye'rsin'a mbli mquée mbii mbyòò. Ngulàa mbyòò loo yòò. No mbli xpii ye'rsin'a mquée mbii yíz enferesi mbyòò loo Jesús. Per ante gunii Jesús

loo xpii ye'rsin'a, ngro xpii loo mbyòò.
Mteyac Jesús mbyòò.

Sya, ndxab Jesús loo xud mbyòò:
—Mbyòò lìu ndxè!. Ngro'le' xpii
ye'rsin' loo mbyòò.

43 Ryete mèn co' nziri' tya, ante mbui'
mèna no ante gunaa mèna cón che'n
con' roo no con' xèn co' mbli Diox loo
mbyòoa.

**Tad Jesús mbere ngue ta' cuent loo
myen' xin' mté'th Tad Jesús xá mod
gathque' Tad Jesús.**

(Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32)

Láth ngüi' mèna no ñaa mèna cón
che'n con' ngue li Jesús loo mbyòoa,
Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th
Jesús:

44 —Bin gu' di's co' nde niin loo gu'
ndxè' co' huenleque'. No ne'yathla'ste
gu' di's ndxè!. Daa co' mbal yáal loo
izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, le' mèn
ta'xù! daa loo mèn co' ndlya's guthxù'
daa.

45 Per myen' xin' mté'th Jesús
ne'nda'de cuent cón nee di's co' ndxab
Jesús loo myen'a. Ale mbyau' xtùuz
myen' par ne'nda'de myen' cuent cón
nee di'sa. No ne'ngòode valor loo myen'
par ngna'b myen' loo Jesús nda' Jesús
cuent loo myen' cón che'n di'sa tac
mzyeb myen'. Thìba con' ndxè!.

**Myen' xin' mté'th Tad Jesús nzi
toodi's. Mbez myen': ¿Chó na' gàc co'
más ñibe' loo xtàa na' yiloa, a'?**

(Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37)

46 Le' tediba na, angnziri' myen'
xin' mté'th Jesús, mbye'th xtùuz yéc
myen'. Mdoodi's myen' loo xtàa myen'
cón che'n chó myen' gàc co' más ñibe'
loo xtàa myen'. **47** Jesús nonque' no
nda'que' Jesús cuent cón che'n xtùuz
myen' co' nzi li myen' xtùuz. Sya, mxen
Jesús thib mbedbi' chu'th. Mdub Jesús
mbedbi' chu'tha loo xab Jesús loo myen'
xin' mté'th Jesús.

48 Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—Chol gu' co' ndli cas loo chol
myen' bix xal mbedbi' chu'th ndxè' xal
nac di's co' mté'thle' gu' loon, le' sya,
ndxàca loo gu' le' gu' ndlique' cas daa,
ne. Chele' gu' ndlique' cas daa, gu'
ngue lique' cas loo xa' co' mtel' daa. Le'
gu' co' gàc más be'the làth gu' na, gu'a
gàc xa' co' más ñibe' làth gu'!

**Tad Jesús ndxab loo Juàn: Mèn co'
indxe cloode ñèe na', mèna nda' lad
che'n na'.**

(Mr. 9.38-40)

49 Le' sya, ndxab Juàn loo Jesús:
—Maistr, nu' gunèe le' thib mbi' ngo'
xpii ye'rsin' loo mèn. Ante mbez mbi'
lèe U!, ndryo xpii ye'rsin'a loo mèn. Per
nu' ne'tolode ngla' ngli mbi'i tac ingue
que tee node mbi' na'.

50 Jesús ndxab loo Juàn:

—La' gu' tolo li mbi'i. Tac mèn co'
inacte ngolo ngola's na', mèna nda' lad
che'n na'.

Tad Jesús mbyoo Cob no Juàn.

51 Co'se' ñee Jesús nde zin' gaxle' tiemp
bii Jesús loo izlyo' ndxè' no yáp Jesús
loo bé' tedib vez, mbli Jesús ryes no ngo
valor loo Jesús. Mxen Jesús ned. Nda
Jesús par ned ciuda Jerusalén. **52** Jesús
mtel' ner myen' par ngua myen' thib
yèez chu'th che'n làaz mèn samari par ya
cua'n myen' lugar co'te' cued Jesús con
myen' xin' mté'th Jesús yál'a. **53** Per mèn
samaritan ne'ndalte nda' mèn lugar par
cued Jesús con myen' xin' mté'th Jesús
le'n yèez Samari yál'a. Tac ñee mèna le'
Jesús sangnde ri'th le'n yèezya' che'n làaz
mèn samari par zin Jesús ciuda Jerusalén.

54 Co'se' ñee Cob no Juàn, co' nac xin'
mté'th Jesús ne'tyalte mèna ta' mèna
lugar par cued no Jesús myen' tya, ndxab
myen' loo Jesús:

—Tad, ¿xá nee U'? ¿Ché' ndlya's U' le'
nu' ñibe' par lyàa quìi bèel loo bé' par

lyux mèn ndxè' xal mbli Lii co' mde'th di's co' ndxbab Diox loo mèn pòla, cà'?

55 Jesús xèe mbui' loo ryop myen!. No mbyoo Jesús myen!. Ndxab Jesús loo myen!:

—Aa que naxèn gu'se! Gu' ne'ta de cuent no ne'nfeede gu' chó loo xpii nzo loo gu!. **56** Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa ne'ngalte par teluxen mèn. Ndxel'leque', daa ndal par telá'en mèn loo con' ryes.

Sya, tolo mdoo myen' ned. Nda myen' con Jesús. Nda no myen' Jesús tedib yéez.

Trè' ndlu' cóñ che'n mèn co' mdyal ndoo nque xís Tad Jesús.

(Mt. 8.19–22)

57 Láth ndoo Jesús ned nda Jesús con myen' xin' mté'th Jesús, ngro' thib mbi' liz mbi' ro ned. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Tad, na, ne, ndlyaz ga non U' pál co'te' ya U'.

58 Jesús mcàb loo mbi!. Ndxab Jesús: —Hui' nexa. Mbe'th ngue no quèe lyo' co'te' nac liz mbe'th. Le' mbin bë' na, ngue no xyòn mbin co'te' ndxàt mbin. Le' daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, ingue noden lizen co'te' gàten par ryo xcuen chu'th laden.

59 Ndxab Jesús loo tedib mbi':

—Ftoo nque xísen. Nda na!.

Per mbi' ndxbab loo Jesús:

—Tad, fta' thib tiemp loon ner ga casen xuden co' ngolo nguth. Yiloa, sya, nda na!.

60 Jesús mcàb loo mbi'a. Ndxab Jesús:

—Hui' nexa. Mèn co' ne'tyalte yila's loo cóñ chenen, mèna nac xal mèn nguth loon. La'a ya ca's mèn guliz lìu thebol xud lìu co' nguth. Per ndxe'leque', lìu ya te'th no col yalbàn cóñ che'n di's ndac loo mèn xá mod ndly'a's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn.

61 Ndxab tedib mbi' loo Jesús, ne:

—Tad, daa too nque xís U', ne. Per fta' U' thib tiemp loon par ga niin Diox loo mèn gulizen.

62 Per ale ndxbab Jesús loo mbi': —Hui' nexa. Daa nde nii thib con' lool: Le' thib mbi' ndyen yaarad no ngue gan' mbi' yòo con ngon. No láth ngue gan' mbi' yòo con ngon, chàa, mbui' mbi' par ned xís mbi' par ñee mbi' ñeene' chó' nali nac surc co' ngue que' mbi'. Látha, chàa, mcan' yaarad thib lad le'n surc. Ya ne'ngro'de nali surc mbi'. Lomiske' mod ne, mèn co' tlo li con' co' ñibe'en loo mèn no yiloa más li mèna cas loo cóñ che'n taamas mèn leque li mèna cas loo cóñ chenen, mèna yende chó juis par ñibe' Diox loo mèna par ya xo'f zin' mèna con' co' ñibe' Diox loo mèna.

Tad Jesús ngue tel' ayon psi' mèn par ya te'th mèn no ya lo mèn yalbàn cóñ che'n di's ndac no cóñ che'n Tad Jesús loo mèn.

10 Ngolo mdoodi's Tad Jesús di'sa loo mèna, Tad Jesús mcui ayon psi' mèn. No mtel' Tad Jesús chop chop mèn par ya ner mèna loo Tad Jesús ryete yéez no ryete lugar co'te' naquin ya Tad Jesús. **2** Ndxab Tad Jesús loo mèna:

—Lícpe' ba'i, anze'f huax mèn nzo co' ndxàal góñ cóñ che'n di's ndac par lyá' mèna loo ryethe con' ryes xal ndláp mèn cosech par ne'tyuhante cosech. Per yende huax mèn co' ya lo yalbàn loo mèna. Cona, ngue niin loo gu!: Gurez gu' Tad Diox. No guuz gu' loo Tad Diox tel' Tad Diox mèn par ya te'th mèn no ya lo mèn yalbàn cóñ che'n di's ndac loo mèna xal co'se'ntel' thib patrón moz par ya láp moz cosech patrón. **3** Huàa gu' loo mèna. Hui' gu' nexa. Na ngue tel' gu' par ya gu' loo mèna co' nac mèn nayi' xal thib mbacxil' co' yub mbii loo mbée par co gu' yalbàn no te'th gu' cóñ che'n di's ndac loo mèn nayi'a. **4** Lomiske' niin loo gu', ne: Ne'hue'de gu' yex lua' gu'. Ne' ne' hue' gu' billeteer gu' co' ngosua'

gu' tmi. Ne'hue'de gu' chop son ned yilid. No maste be' gu' yilid co' ngue tee ni gu' ba'. Ne'lyen'te gu' ned arid par nii gu' Diox loo chol mèn co' ndoo ned. ⁵Co'se' yòo gu' chol liz mèn, ner gunii gu' Diox loo mèn. No gab gu' loo mèn guliza: Nu' ndlya's nagàl yo lezo' gu' loo Diox. ⁶No chele' liz mèn co'te' cued gu'a nac mèn co' nagàl nzo lezo' loo xtàa mèn no nziri' mèna rye nda mèn no rye ndye'th mèn con xtàa mèn co'se' nii gu' Diox co' nac di's ndac loo mèna no huen yan' lezo' mèna con gu', cued gu' liz mèna sya. Nacquele' mèna, inagàlte nzo lezo' mèna con xtàa mèna no inzide rye nda no rye ndye'th mèna làth xtàa mèna co'se' ngue nii gu' Diox loo mèna, sya, ne'tyalte mèna nii mèna Diox loo gu'. Ne'cuedte gu' liz mèna. ⁷Nacquele' mèna huen nzo lezo' ñèe mèna gu' na, cued gu' liz mèna no yan' gu' liz mèna. Hua gu' no gu gu' con' co' cuec mèna loo gu' tac thìb mèn co' ngue li zin' ndxàp derech hua mèn no gu mèn por zin' co' ngue li mèna. Cona, ngue niin loo gu': Ne'que teede gu' liz por liz mèn yèeza. ⁸Co'se' zin gu' chol yèeza no ta' mèna lugar yòo gu' yèeza, hua gu' no gu gu' con' cuec mèna loo gu'. ⁹Fteyac gu' mèn yíz co' nzo yèeza. No fta' gu' cuent loo mèna nde zin' gaxle' co'se' Diox ñibe'pe' loo mèna. ¹⁰Per chele' gu' yòo le'n thìb yèeza co'te' ne'tyalte mèn yèeza ta' mèna lugar par yòo gu' yèeza, gro' gu' par ned no alanleque' gab gu' loo mèna loo xnaa: ¹¹Yende cón lii, cara. Axta yòoya's co' nac che'n liz gu' no co' nac che'n làaz gu' co' mquée nii nu', no co' mquée nii cazon nu', zib nu' loo gu' co' càb loo Diox cón che'n gu' ba' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. No ndlya's nu' le' gu' non no ta' gu' cuent co' huenleque' nde zin' gaxle' huiz co'se' gàc huiz co' ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo gu'. ¹²Cona, ngue niin loo gu': Co'se' gàc huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèn,

huiza gàc más yaltìi loo mèn yèeza leque loo mèn ciuda Sodom.

Trè' ndlu' cón che'n mèn yèez co' ne'ndalte ngòn cón che'n Tad Jesùs.

(Mt. 11.20-24)

¹³Ay, prob gu' izlyo', mèn yèez Corazín. No prob gu' izlyo', mèn yèez Betsaid. Tac chele' loo mèn ciuda Tir no loo mèn ciuda Sidón ngàc yalguzye' co' ngòc loo gu'a, ne' pól mtlo ngalàa yéz mèna no ngalàa lezo' mèna par ngse' mèna mod co' ngòp mèna por xquin mèna no por xtol mèna. No nglu' mèna le' mèna nxi yéz no nxi lezo' mèna. Sya, ngàca loo mèna xal mèn co' ndxoc dib ndoote lar' nagat, co' nee di's, anze'f nxi lezo' mèna. ¹⁴Per nalle', hui' gu' nexa. Más yaltìi gàc loo gu', mèn yèez Corazín no loo gu' mèn yèez Betsaid, co'se' gàc huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèn leque loo mèn ciuda Tir no loo mèn ciuda Sidón. ¹⁵Le' gu' na, mèn yèez Capernaum, ¿ché' ngue li gu' cuent no ché' ndxela's gu' le' gu' yòo loo bé', cà? Yende xàa. Ndxel'leque', gu' lyàa loo quìi no loo bëel co' nac ye'rbiil co'te' yòo mèn, mèn co' Diox co' xà' loo Diox yiloa.

¹⁶Mèn co' gòn di's co' tyoodi's gu', mèna gòn di's co' tyoodizen loo mèn. Le' mèn co' tè'b gu' no mèn co' chep di's gu', mèna tè'b daa no chep di's mèna daa, ne. Lomisque' ne, mèn co' tè'b daa no mèn co' chep di's daa, mèna tè'b xa' co' mtel' daa no chep di's mèna xa' co' mtel' daa.

Trè' ndlu' cón che'n xá mod ngua ayon psi' mèn co' nguaa no xá mod ndye'th mèna.

¹⁷Co'se' ndye'th ryete ayon psi' mèn co' mtel' Jesús loo Jesús, anze'f ndyac lezo' mèna co'se' mbere mèna, ndye'th mèna. Ndxab mèna loo Jesús:

—Tad, axta xpii che'n meexù' mbìn ro nu' co'se' mbez nu' lèe U'!

18 Jesús ndxab loo mèna:

—Aa. Huenque' gunèe gu' ngòc huax con' ned ngua gu'. Per daa masre' con' gunèen. Tac daa gunèe co'se' ngro' Mebizya loo bé', ngulàa Mebizya loo izlyo!. Ngulàa Mebizya loo izlyo' xal thib bél gundi. **19** Daa mnibe' loo gu' no mblin le' gu' ngòp con' roo no con' xèn la's nii gu' no la's ya' gu' par loo tub gu' loo mbel', no loo tub gu' loo mbacxub, no par li gu' gan loo Mebizya co' lya's tetìi gu'. No ne'gàcte nec thib yalquíi loo gu' láth gác con'a loo gu'.

20 Ndxab Jesús loo mèna, ne:

—Ne'tyacte lezo' gu' arid por ndxòn xpíi ye'rsin' ro gu'. Ndxel'leque', ftac lezo' gu' le' lèe gu' ndub loo libr co' ngue no Diox loo bé'.

Tad Jesús anze'f mdyac lezo' loo Diox xal ngua myen' no xal ndye'th myen'.

(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

21 Leque hora, Xpii Natú' mbli le' Jesús anze'f mdyac lezo' no mxyo'f nde' mxyo'f ndla' lezo' Jesús. Ndxab Jesús loo Diox:

—Ngue bezen di's roo no di's xèn no di's natú' loo U', Pay, tac U' ñibe'pe' loo bé' no loo izlyo' no nac bé' no izlyo' che'npe' U'. Más de cona, U' mcasloo cóن che'n di's ndac co' ndlu' xá mod ñibe'pe' U' loo mèn, loo mèn co' nde'f di's ndyac ndxác li huax con' no loo mèn co' nde'f di's ndyac ndxác mèna ndxòn mèna huax con'. Ndxel'leque', ndlu' U' con'a loo mèn co' nac xal myen' bix, co' nee di's, mèn co' ne'gácte no co' nac mèn co' lya's té'th. Tataa mbli U'i, Pay, tac tataa gunee lezo' U' li U'i loo mèn.

22 Ngoloa, ndxab Jesús loo mèna, ne:

—Hui' gu' nexa. Niin con' ndxé' loo gu', ne: Diox xuden thidte vez mda' ryethe con' loon par ñibe'en loo ryethe con'. Yende chó mèn nda' cuent no non mèn chó nac daa, daa co' nac xgan'

Diox. Ndxel'leque', yub Diox co' nac xuden naneei no nona. Lomisque' ne, yende chó mèn non chó nac xuden. Ante daa co' nac xgan' Diox xuden non chó nac xuden. No mèn co' yub daa nda' lugar non chó nac xuden, mèna non no nanee mèna chó nac xuden, ne.

23 Le' sya, mbui' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. No ndxab Jesús ante loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Huen nda mèn, mèn co' ngue hui' con ngudloope' mèn loo con' ndxàc làth gu' co' ndlin. **24** Daa ngue nii loo gu': Huax mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox no huax mèn co' ngòc rey póla, mèna mbly'a's ngüi' loo con' co' ngue hui' gu' nalle!. Per ne'ngüi'de mèna loo con' ndxè!. Mbly'a's mèna ngòn mèna cón che'n con' co' ndxòn gu' nalle!, ne, per ne'ngácte mèn ngòn mèna con' co' ngue yòn gu' nalle!.

Thib mbi' che'n yèez Samari mblu' mod co' ndxàal que' lezo' mèn ñèe mèn mèn co' nac hues xtàa mèn.

25 Sya, ngo too thib mbi' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn làth mèna. Mnibdi's mbi' loo Jesús par ñee mbi' ñeene' cón càb Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Maistr, ¿cón ndxàal lin par góo ban non Diox loo bé' thidtene, à?

26 Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo mbi'a:

—¿Cón mbez di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla, à? ¿Cón nee di's di'sa co'se' ndlbl di'sa, à?

27 Mbi' co' nac maistra mcàb loo Jesús. Ndxab mbi':

—Di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn mbez: Fque' lezo' gu' Tad Diox gu' dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu'. No fque' lezo' gu' gunèe gu' hues xtàa gu' xalque' ngue lezo' gu' ñèe gu' gu'!

28 Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' nac maistra:

—Anze'f huen mcàbl, ndee. Yende cón niin lool. Chele' lùu, licque', ndli con'a, yòo ban no lùu Diox thidtene.

29 Per mbi' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn mden' lezo' le' Jesús mbli par mden' mbi' di's. No mden' mbi' nèe ngulàa di'sa le'n lezo' mbi'. Sya, mblyia's mbi' mdub mbi' razon che'n mbi' cón che'n di's co' mnibdi's Jesús loo mbi'. Por cona, ndxab mbi' loo Jesús:

—Tad, ¿chó mèn nac hues xtàa daa?

30 Mcàb Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Nde niin thib con' lool, mbi':

Thib mbi' nde làa tòub par ned ciuda Jerusalén. Nda mbi' par ned ciuda

Jericó. Per láth nde làa tòub mbi'a, ngro' plá huan' loo mbi'. Mbli huan' huan' che'n mbi' axta xab mbi' co' noc mbi' mbli huan' huan'. Mda' huan' che'n mbi'. Casque' yamerle' nguth huan' mbi'. Ngolo mbli huan' con'a, mxon' huan'. **31** Per le'pe' ngolo xec ngòc con'a, nde làa tòub thib mbi' co' ngòc nguley' leque par neda. Per co'se' gunèe mbi' co' ngòc nguley'a nax prob mbi'a tyá, ale nguri'th mbi' co' ngòc nguley'a thib lad co'te' nax prob mbi'a.

32 Lomiske', nde làa tòub tedib mbi' co' nac mbi' co' nxo'f zin' le'n templ tiempa. Co'se' gunèe mbi' nax mbi'a tyá, ale sangnguri'th mbi'a thib lad co'te' nax prob mbi'a. **33** Per ndxe'leque', thib mbi' co' nac mèn che'n thib yèezya' che'n làaz mèn samari, mbi'a ndyee viaj. Nde riid mbi'a par neda, ne. Co'se' gunèe mbi' samaritan nax prob mbi'a tyá, mblyat lezo' mbi' samaritan gunèe mbi' samaritan prob mbi' co' naxa.

34 Sya, mbii gax mbi' samaritan loo mbi' co' naxa. Mbli mbi' samaritan remed lad mbi' co' mbui'a con aceit no vin. No mchi'x mbi' lar' lad mbi'a. Ngoloa, mxít che mbi' samaritan mbi'a. Mteque' mbi'a mbi' co' mbui'a burr. Mbe' mbi'a mbi' co' mbui' par làth yèez. Mna'b mbi' posad loo mèn yèzea par quenap mèna mbi' co' mbui'a liz mèn yál'a.

35 Co'se' ngonìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mdix mbi' si' fchop pes loo

mèn co' mda' posada. No ndxab mbi' samaritana loo mèna: Fquenap gu' mbi' ndxè!. Chele' mbi' tolo li gast, co'se' beren ndyalen, sya, tolo quixen tmi loo gu' cón che'n gast co' tolo li mbi'.

36 Ngoloa, ndxab Jesús loo mbi' co' nac maistr:

—¿Xá neel, maistr? Loo yon mèna, ¿chó mèn ndyac ngòc hues no xtàa che'n prob mbi' co' mbli huan' huan'a, à?

37 Sya, mcàb maistra. Ndxab maistr loo Jesús:

—Ndyaqueñ mbi' co' más mblyat lezo' gunèe prob mbi' co' mbui'a ngòc hues no xtàa mbi'a.

Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' nac maistr:

—Byàa. No huàa li loo mèn huesl no xtàal xal mbli mbi' samaritana loo mbi' co' mbui'a, ndee.

Tad Jesús ngua too naa Mart ryop Mari liz ryop bél Mart Mari.

38 Le' Jesús na, mxen ned. Nda Jesús. Mzin Jesús thib yèez chu'th. Mzyál' Jesús thib xa'got co' lèe Mart. Mart ndxab loo Jesús:

—Tad, nda na' lizen par cued U' plá huiz lizen.

Sya, ngua Jesús liz Mart ndxep tiemp.

39 Marta mque no thib bél Mart co' ngro' lèe Mari. Mari más mbli mdub Mari loo Jesús par ndxòn Mari di's co' ndyoodi's Jesús. **40** Le' Mart na, más mbix no rsin' Mart. Sya, mbii gax Mart loo Jesús. Ndxab Mart loo Jesús:

—Tad, ¿ché! indyacte U' ilé'de nac co' ngue li Mari, bél daa ba', tac mblá' Mari daa? Ale thidten ngue bix no rsin'en ndxè!. Guuz U' loo Mari lyath no Mari daa.

41 Jesús mcàb loo Mart. Ndxab Jesús:

—Mart, ale más ndyóol gac loo rsin'l co' ngue lil ba'. **42** Per nzo thidte con' co' más naquin cui mèn. Mari mbye'th yéc li Mari co' nac más con' ndac. Le' sya,

con' ndac co' ngue li Mari ndxè', yende chó mèn techei loo Mari. La' taa tub Mari loon.

**Tad Jesús ngue lu' loo myen' xin'
mté'th Tad Jesús xá mod cuez myen'**
Diox.

(Mt. 6.9-15; 7.7-11)

11 Thìb vez Jesús ngue bez Diox
thìb lugar. Co'se' ngolo ngurez
Jesús Diox, thìb myen' xin' mté'th Jesús
ndxab loo Jesús:

—Tad, blu' U' nu' xá mod cuez nu'
Diox xal mblu' Juàn Bautist myen' xin'
mté'th Juàn Bautist.

2 Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th
Jesús:

—Co'se' cuez gu' Diox, taandxè' gurez
gu' Diox:

Diox, U' co' nac xud nu'; U' co'
nzo loo bé'; nu' ndlya's le' U' li le'
ryethe mèn loo izlyo' gab le' natú'
nac lèe U'. Lomisque', ña'b nu' loo U',
bli U' par gác yalnibe' che'n U' loo
izlyo' ndxè'. No gác xal nee lezo' U'
loo izlyo' ndxè' xalque' ndxàc yalnibe'
che'n U' loo bé'.

3 Lomisque' ne, ña'b nu' loo U':
Bli U' par que no nu' con' naquin nu',
que naca con' hua nu', que naca chol
con' naquin nu' thìb huiz no tedib
huiz.

4 Fton' U' xtol nu' no xquin nu' tac
nu', ne, nteri'th ntecan' xquin no xtol
che'n ryete mèn co' ndli con' ye'rsin'
loo nu'. Ne'lá'ya'de U' nu' par cobya'
Mebizya nu' no li Mebizya preb nu'
par ñeene' ché' tli nu' con' ye'rsin'.
Ndxe'leque', ña'b nu' loo U' ftelá' U'
nu' loo chol con' ryes no loo chol con'
ye'rsin'.

5 Ndxab Jesús thìb di's loo myen' xin'
mté'th Jesús, ne:

—Angab na'i, chele' chó gu' ngue
no thìb amiu gu' no yi'th amiu gu' liz
gu' coyor yál' no ñee amiu gu'a loo
gu': Amiu, bli favor, techè son yèth

loon, cara. **6** Tac thìb amiu daa co' nac
mèn tith ngolo xec mzin lizen nalle'.
No nalle' nec thìb sa yèth yende le'n
roob par ta' nu' sa lua' rsè amiu daa.
7 Más de cona, angab na'i, mbi' co' nac
vecin gu'a, mbi' càb loo gu' par le'n
nyòo. Née mbi' loo gu': Ne'lí xotzel daa,
cara. Ndale' yál' nalle'. Ryo' quej ndoo
nau'. Más de cona, myen' bix nzo cuat
nu' loo lun'. Nzi yát myen'. Yende mod
yiche nu' par ta' nu' yèth càal, cara.

8 Per na nii loo gu': Mastale' indlya'ste
xa' co' nac vecin gu'a yiche xa' par ta'
xa' con' naquin gu', per ndxe'leque',
ngo cheque' xa'bi'a con sa'l xa' par mda'
xa' ryethe con' naquin gu' par ne'tolode
li xol gu' xa'. **9** Por cona, ngue niin loo
gu': Co'se' cuez gu' Diox, gurez gu' Diox
taandxè' mod xal ndli mèn co' ña'b con'
loo xtàa mèn. Le' sya, Diox lique' par
que no gu' con' co' ña'b gu'a. No co'se'
cuez gu' Diox, bli gu' loo Diox xal mèn
co' mtuhuan thìb con'. Yiloa, noo noo
ncua'n mèn con'a axta zyal con'a loo
mèna. Le' sya, tataa mod Diox li par
ta' Diox con' co' ngue na'b gu' loo Diox.
No co'se' cuez gu' Diox, bli gu' xal mèn
co' nte's ryo' axtaque' xal' mèn ro ryo'
par yòo gu'. Tataa mod gácque' loo gu'
co' ña'b gu' loo Diox. **10** Tac mèn co'
tolo mbez Diox dib nzo yéc mèn, no dib
nzo lezo' mèn, Diox li cas loo mèna. No
lyath no Diox mèna no xal' Diox ned no
xal' Diox yó' par que no mèna con' co'
tolo ña'b mèna loo Diox.

11 Ngoloa, mnibdi's Jesús thìb di's loo
mèn. Ndxab Jesús:

—Ché' nzo chó gu' co' nac gundan
loo xin' gu' co' nzo trè', angab na'i,
chele' xin' gu'a ña'b sa pan hua xin' gu',
ché' tli gu' ryes ta' gu' thìb quèe hua
xin' gu'a co'se' ña'b xin' gu' pan, cà'? o
¿ché' tli gu' ryes ta' gu' thìb mbel' hua
xin' gu' co'se' ndlya's xin' gu' hua xin'
gu' thìb le' mbèl, cà'? **12** No co'se' ña'b
xin' gu' thìb ngò par hua xin' gu', ¿ché'
tli gu' ryes ta' gu' thìb mbacxub hua

xin' gu', cà'? Yende mod li gu' tataa
loo xin' gu', ilé? ¹³Mastale' nac gu'
gundan nalas no gundan ye'rstin', gu'
ta'que' con' ndac co' ña'b xin' gu' loo
gu', ilé? Chele' gu' tataa nque' lezo'
ñée gu' xin' gu', ale'que' xud gu' Diox
co' nzo loo bé' ne' li par làa xud gu'
Diox Xpii Natú' loo mèn no yo Xpii
Natú' loo mèn no ñibe'pe' Xpii Natú'
loo mèn, mèn co' ña'b loo Diox par li
Diox gáca tataa loo mèna.

**Mèn ngue quexù' ngue que' fals Tad Jesús le' Tad Jesús ndxàp con' la's nii
Tad Jesús no la's ya' Tad Jesús por
cón che'n meexù'.**

(Mt. 12.22-30; Mr. 3.19-27)

¹⁴Ngo thib mbi' co' mque no thib
xpii che'n meexù'. Xpiia mbli ngòc mud
mbi'. Per co'se' mblo' Jesús xpii loo
mbi'a, ngòc mbi' mdoodi's mbi' tedib
vez. Le' mèn co' ngure loo Jesús co'
gunèe mblo' Jesús xpii loo mbi'a na,
ante mbui' mèna no ante gunaa mèna
loo con' mbli Jesús. ¹⁵Per taandxep
mèn co' ngureri' tya, mèna ndxab loo
xtàa mèn:

—Tyè!. Mbi' ba' ngo' xpii che'n meexù'
loo mèn ante por cón che'n Beelzebú co'
nac jef che'n rye xpii meexù'.

¹⁶Le' taamas mèn na, ndxab loo Jesús
ale angli Jesús gáca thib con' roo no thib
con' xèn loo bé' co' gac xal thib señ par
hui' mèn par ñee mèna ñeene' ché' tac
Jesús li Jesús yalguzye' co' gac thib señ
loo mèna. ¹⁷Per Jesús nonque' xtùuz co'
ndli mèna xtùuz le'n lezo' mèna. Ndxab
Jesús loo mèna:

—Nde niin thib con' loo gu': Chele'
thib nación gáca rol mèn co' nzo
naciona no leque mèna bixyath contra
xtàa mèn, sya, leque mèna li par lyux
nación mèna. Lomisque' ne, chele'
chop ned mèn guliz naban thidte yòo
no cuá'n leque mèna xó' loo xtàa mèna,
por lult lyux mèn guliza. ¹⁸Chele' rye
xpii che'n meexù' co' ñibe' Beelzebú

tlo gáca rol, sya, leque xpii meexù'a cue
contra xtàa xpii. ¿Xá mod tolo ñibe'
Beelzebú loo xpiia, sya? Con' ndxè' nac
di's co' ngue niin loo gu' tac gu' mbez
loon le' daa ngo' xpii che'n meexù' loo
mèn por cón che'n Beelzebú co' nac jef
che'n xpii che'n meexù'. ¹⁹Chele' daa
ngo' xpii che'n meexù' loo mèn por
cón che'n Beelzebú, ¿por cón che'n
chó xa' ndli mèn co' nqueltàa no gu'
par co' mèna xpii che'n meexù' loo
mèn, sya? Mèna tub rez cón che'n gu'
par non gu' ilé'de nac co' ngue li gu'
xtùuz. ²⁰Per ndxe'leque', daa ngo' xpii
che'n meexù' loo mèn xalque' nac con'
roo con' xèn che'npe' Diox co' nzo la's
niin no la's yan. No con' co' ndlin loo
mèna ndlu' loo mèna mzinle' tiemp
co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn. Thiba
con' ndxè'.

²¹Le' tediba na, nde niin tedib
con' loo gu': Co'se' nac thib mbi' mbi'
tín', mbi'a ngue no huax scopet liz
mbi'. Ndyen mbi' scopet mbi' par
quenap mbi' liz mbi'. Le' sya, con
scopet co' nzo ya' mbi' co' nquenap
mbi' liz mbi'a, segur nzo ryethe con'
co' ndxàp mbi' liz mbi'. Yende chó
mèn li ryes bii gax loo liz mbi'. ²²Per
chele' tedib mbi' co' nde li huan' liz
mbi'a nac más mbi' tín' leque mbi'a,
le' sya, mbi' co' ndea teche rye scopet
che'n ner mbi' co' ndli cuent anze'f
mbi'a, co' nac leque mbi' co' ndxàp
yalxla's yende chó bii gax loo liz mbi'
por ryete scopet co' mque no mbi'
liz mbi'. Tataa mod li mbi' co' ndea
gan ryete con' co' mque no ner mbi'
liz mbi' axta li'th mbi' ryete con' co'
mbli huan' mbi' liz mbi'a loo xtàa
mbi'.

²³Tolo ndxab Jesús loo mèna:

—Mèn co' inda'de lad chenen, mèna
nac ngolo ngola's loon. Le' mèn co'
indlyath node daa loo zin' co' mxo'f zin'
xuden loon, ndxe'leque', mèna nteza'
zin' co' ngue lin.

Trè' ndlu' cón che'n thib xpii meexù' co' ngro'le' loo thib mbi'. No ngoloa, mbere xpiia, ngòo xpiia loo mbi' tedib vez.

(Mt. 12.43–45)

24 Co'se' ndryo' thib xpii che'n meexù' loo thib mbi' por cón chenen, xpii che'n meexù' ndryo'. Nda que tee xpii co'te' nagán par cua'n xpii che'n meexù' co'te' li xpiia descans. Per co'se' ne'yilode zyal xpiia co'te' li xpii descans, sya, leque xpii gab loo lezo' xpii: Capas daa ale beren, ndyàan loo mbi' co'te' ngòc lizen co'te' ngrolen. **25** Per co'se' mbere xpiia, ndye'th xpiia loo mbi'a, ñèe xpii ndxe'sleque' mbi' ngue tee mbi'. No ante nambii ñaa le'n lezo' mbi' xal thib le'n nyòo co' ante nítleque' ndlyo'f no xal thib liz mèn co' natoxcua' per tarte yòo Xpii Natú' che'n Diox loo mbi'a. **26** Sya, nda xi xpiia taagaz xpii co' nac más xpii ye'rsin' leque ner xpiia par queltàa no xpiia ryete gaz xpiia par thidte ngòc rye xpiia ngòo rye xpiia loo mbi'a. Por lult más nazab ngòca loo mbi' leque ndoore' ryo' ner xpiia loo mbi'.

**Tad Jesús ndxab loo mèn:
Huen nda mèn, mèn co'
ndxòn di's co' mbez Diox.**

27 Be' ndoo toodi's Jesús loo mèna, ngrozèe thib xa'got làth mèna. Ndxab xa'gota loo Jesús:

—Huen nda xa'got co' nac xna' U' co' mdoo nac U', U' co' nac xin' xa'gota. No huen nda xa'gota por nacque' xa' xna' U' tac mda' xa'gota xiiz xa'gota ngòoz U'.

28 Jesús mcàb loo xa'gota. Ndxab Jesús:

—Lìcque' nac di's co' neel ba!. Yende cón niin lool. Per más huen nda mèn co' ndxòn di's no co' ndxaal'di's co' mbez Diox loo mèn par tyubdi's mèna di's co' ñibe' Diox loo mèna par li mèna.

Trè' ndlu' le' mèn ye'rsin' mbez loo Tad Jesús li Tad Jesús thib yalguzye' loo mèna.

(Mt. 12.38–42; Mr. 8.12)

29 Látha, tolo mqueltàa mèn loo Jesús. Le' Jesús na, mtlo mdoodi's loo mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—Mèn co' naban le'n tiemp ndxè' axta arid nazab nac mèna. No ale ña'b mèna loon anglu'en thib con' loo mèn co' gàc xal thib señ loo mèna. Per ya ne'liden nec thib con' loo mèna. Ante tan cuent loo mèna cón che'n con' co' ngòc loo thib mbi' co' ngro' lèe Jonás, mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox loo mèn. Con' co' ngòc loo mbi' co' ngro' lèe Jonás gàc xal thib señ loo mèn co' naban tiemp ndxè'. **30** Texal ngòc thib con' loo mbi' co' ngro' lèe Jonás co' ngòc thib señ co' mbui' mèn no co' gunaa mèn, mèn co' ngòc mèn ciuda Nínive tiempa, tataa gàca loon, ne, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', loo mèn co' naban tiemp ndxè' xal ngòc señ loo mbi' co' ngro' lèe Jonás. **31** Co'se' gàc huiz co' tub rez Diox cón che'n mèn co' naban tiemp ndxè', huiza thib xa'got co' ngòc rein loo thib nación par ned sur, xa'gota ryo' too loo mèn co' naban tiemp ndxè' no quexù' xa'gota mèn co' naban tiemp ndxè' loo Diox.

Tac xa'gota ngro' co'te' ngòc nacionpe' xa', nación co' ngòc tedib lad ro izlyo' par ned sur, par mbi'th yòn xa'gota di's co' anze'f ngòc Salomón. Per nalle' nzo thib mbi' co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque Salomón làth gu'. No ale indlide gu' cas mbi'. **32** No co'se' gàc huiz tub rez Diox cón che'n mèn co' naban tiemp ndxè', mèn co' ngo ban ciuda Nínive ryo' too loo mèn co' naban tiemp ndxè'. No quexù' mèn co' ngo ban ciuda Nínive mèn co' naban tiemp ndxè' loo Diox tac mèn ciuda Nínive ngulàa yéc no ngulàa lezo' no mzye' mod co' ngòp mèn ciuda Nínive co'se' mbìn mèna xti's Diox co'

mde'th Jonás co' ndxab Diox loo mèna.
No nalle' nzo thib mbi' co' nac más mbi'
roo mbi' xèn leque Jonás lath gu' no ale
indlide gu' cas mbi'.

**Tad Jesús ngue bez loo mèn le' ngudloo
mèn nac xal thib lampr loo mèn.**

(Mt. 5.15; 6.22-23)

33 Lomisque' ne, yende chó mèn nzo co'
co xnii thib lampr no yiloa casloo mèn
lampra thib lugar co'te' naga's. No ne' ne'
tau' mèn loo lampra con thib cajón par
yau' loo xnii. Ndxel'leque', quetal mèn
lampr gáp par gápleque' tenii lampr loo
mèn co' ndxòo no loo mèn co' ndryo' le'n
nyòo. **34** Ngudloo mèn ndli ngüi' mèn ned
ndyee mèn. Le' xtùuz mèn na, ndli par
nteche ntexyath mèn lezo' mèn loo con'
huen no loo con' ye'rsin'. Chele' gu' nali
no nambii ndli xtùuz, le' sya, nalìque'
no nambiique' nac yalnaban gu' loo
Diox. No chele' ngudloo gu' ihuente ndli,
indxú' ndacte con' loo gu' ned ndyee
gu'. Lomisque', ndxàca loo gu' nacquele'
nac xtùuz gu' xtùuz ye'rsin' co' ngue li
gu'a, sya, nac gu' mèn ye'rsin' loo Diox.
35 Anderhuen gu'. Nee gu' xá nzi tee gu'.
Tac ne' ngue yàc xnii co' mduble' yéc
gu' no xnii co' mduble' lezo' gu'a loo cón
che'n Diox xal yál'cuau co' ndli ncuau
izlyo', co' nee di's, tlo gu' li gu' xal nac cón
che'n xab izlyo!. **36** Chele' gu' ndli xtùuz
dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' co'
nac xtùuz ndac, sya, ndxàca loo gu' ndyub
xnii yéc gu' no ndyub xnii lezo' gu' loo
cón che'n Diox co' nac con' ndac. Tataa
mod gác loo gu' loo cón che'n Diox xal
thib lampr co' ntenii loo mèn.

**Tad Jesús ngue que yèeque' mèn
xley' farise no mèn co' ngòc maistr
co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f
Moisés loo mèn tiempa.**

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47)

37 Co'se' ngolo tataa mdoodi's Jesús
di'sa loo mèna, thib mbi' xley' farise
ndxab loo Jesús:

—Nda thuhua na' lizen, ey.

Sya, nda no Jesús mbi!. Ngòo Jesús
le'n nyòo. Mdub Jesús loo mes con mbi!.
38 Mbi' xley' farisea ante mbui' no ante
gunaa co'se' gunèe mbi' ne'ntechte
Jesús ya' Jesús par hua Jesús xal nac
costumbr co' mque no mèn loo xley'
mèn tiempa. **39** Per Jesús ndxab loo mbi'
xley' farisea:

—Gu' co' nac mèn xley' farise, más
nxyo'f ndeleque' lezo' gu' par li gu' xal
nac costumbr par tech gu' taz no plat
co' ndli zin' gu' leque la's gu' gu' loo
cón che'n xtùuz co' ndli gu' le'n lezo'
gu!. Tac gu' ndli xtùuz le'n lezo' gu' xá
mod xexte li huan' gu' cón che'n xtàa
gu' no xá mod xexte li gu' chol con'
ye'rsin' loo chol mèn. **40** Susque' naad
gu' no susque' nguud gu' fineen' ?ché'
inonte gu' no ché' inda'de gu' cuent
leque Diox co' mtoxcua' le'n plat, leque
Dioxa mtoxcua' xís plat, ne, cà? Cona
nee di's, Dioxa mbli ngue no gu' yéc
gu' no lezo' gu' par li gu' xtùuz xalque'
mbli Dioxa par que no gu' taamas part
che'n lad gu' par gác lad gu' thib con'
co' li zin' loo gu, ey. **41** Ndxàalque' ta'
gu' gòn dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo'
gu' cón che'n ryethe con' co' ndxàpp'e'
gu!. Le' sya, nali no nambii gác gu' loo
Diox no ne'tyóode gu' cón che'n plat
no taz.

42 Ay, prob gu' izlyo', mèn xley'
farise, tac gu' nzo yen' nzo xique' co'se'
tub rez Diox cón che'n gu!. Tac axta
fthyoxtil', no rud, no taamas huan
nayèe co' ndxàp gu' nda' gu' diezm loo
Diox. Per incual'nte gu' mod xá mod que
tee ban nali gu' loo hues xtàa gu' no
xá mod que' lezo' gu' Dioxa. Ndxàalque'
ta' gu' diezm xal ndli gu' ba!. Per más
naquin li mèn par cua'n mèn mod que
tee nali mèn loo hues mèn no loo xtàa
mèn no que' lezo' mèn Dioxa.

43 Ay, prob gu' izlyo', mèn xley' farise,
tac gu' nzo yen' nzo xique' co'se' tub
rez Diox cón che'n gu!. Gu' asendli par

ndyub gu' loo asient le'n sinagog loo mèn par hui' mèn no par ñaa mèn loo gu' par gab mèn anze'f mèn guryath mèn guryèn nac gu'. No a la fuerz ndly'a's gu' nii mèn Diox loo gu' no gàp mèn mod ñièe mèn gu' ned co'te' zyál' mèn gu' làth taamas mèn.

44 Ay, prob gu' izlyo', mèn xley' farise, tac gu' nzo yen' nzo xique' co'se' tub rez Diox cóñ che'n gu'. Aa que ndxác gu' ntembìi ro gu' no ntembìi xti's gu'. Per daa nii loo gu' le' gu' nac xal bá' mèn nguth co' indxú'de pá nax o pá nziri' bá' le'n panteón. No ale ndloo ndub mèn loo bá' tac indxú'de pá nax bá'. Pues, co' ngue niin loo gu' ndxé' nee di's le' mèn co' ndli cas gu', prob mèna inonte xá nac mod ye'rsin' co' ngue no gu' no co' ndxàp gu' le'n lezo' gu'.

45 Sya, ngro' nxon' thib mbi' co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Mcàb mbi' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Maistr, di's co' ngolo ndxab U' loo mèn ba', ngue góo di's U' cóñ che'n nu', ne. No nazab ndlyàa di's ba' le'n lezo' nu', ndyaquen.

46 Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

—Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, tac nzo yen' nzo xique' gu' co'se' tub rez Diox cóñ che'n gu'. Tac gu' tolo nzib con' co' ñibe' gu' loo mèn li mèn cóñ che'n Diox co' ne'xecte mèn tolo li mèn xal ñibe' gu'. No nec thib mod no nec tedib mod incua'nte gu' mod teche gu' yalnibe' co' mnibe' gu' loo mèn par li mèn.

47 Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Tac gu' ñibe' toxcua' mèn armit che'n prob mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox pôla. No ale leque xudgool gu' co' ngo ban pôla mbethxù' prob mèn co' mde'th di's co' ndxab Dioxa. **48** Con' co' ndli gu'a nee di's

thidte ngòc gu' con xudgool gu' no con co' co' mbli xudgool gu'. Xudgool gu' mbeth mèna. Le' gu' na, mbli mandad par mtocxua' mèn armit che'n mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox co' mbeth xudgool gu'a.

49 Por anze'f ndxác tîn' Diox, cona, ndxab Diox:

Na tel' mèn co' te'th di's co'
gaben loo mèn. Tel'en mèn co' ndxe'
di's cóñ che'n di's ndac loo mèn, ne.
Tub ngu's mèna mèn co' tel'en. No
guth mèna mèn co' tel'en, ne.

50 Co'se' tub rez Diox cóñ che'n rye mèn, gu', ne, nzo yen' nzo xique' gu'. Ale le'le' gu' co' nabán tiemp ndxé', tyactii gu' por cóñ che'n mèn co' mbethxù' xudgool gu' pôla, mèn co' mtlo mde'th di's axta co'se' diz mtlo mblec Diox izlyo!. **51** Diox li rez cóñ che'n ren co' mxyo axta co'se' mbeth mèn co' ngòc xudgool gu' Abel pôla no axta mbeth mèn hues xtàa gu' Zacari le'n templ gaxte loo ciò' le'n tiemp ndxé!. Cona, ngue niin loo gu': Le' Diox tub rezque' cóñ che'n gu' co' nabán tiemp ndxé' par tyactii gu' por mbeth xudgool gu' mèna.

52 Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no gu' mèn xley' farise. Gu' nzo yen' nzo xique' co'se' tub rez Diox cóñ che'n gu'. Gu' mtau' ned mtau' yó' par ne'té'the mèn cóñ che'n Diox. No ne'ngòode gu' loo cóñ che'n Diox. Ne' ne' indla' gu' yòo mèn co' lya's té'th cóñ che'n Diox loo cóñ che'n Diox.

53 Co'se' mbín mèn co' nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no mèn xley' farise tataa ndxab Jesús loo mèna, anze'f ngocloo tîn' mèna gunèe mèna Jesús. Mtlo mèna, mnibdi's mèna huax con' loo Jesús. Ale asemlbi mèna, mnibdi's mèna chol con' loo Jesús par bel'que' tataa mod yitac lezo' Jesús ñièe Jesús mèna, **54** par ñee mèna ñeene' ché' bel'que' tataa mod yigaa Jesús loo mèna loo di's co' gab

Jesús par gác li mèna gan quexù' que'
fals mèna Jesús.

**Tad Jesús ngue lu' loo mèn
cón che'n mèn co' ntembìi ro
no mèn co' ntembìi xti's.**

12 Làth xtau'a, sate más mqueltàa
mèn loo Jesús. Per mil mil mèn
mqueltàa loo Jesús axta mblo mdub
mèn loo xtàa mèn. Le' Jesús na, mtlo
mdoodi's loo mèna tedib vez. Nerleque'
loo myen' xin' mté'th mtlo Jesús,
mdoodi's Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Anderhuen gu', ey. Fquenap gu'
gu' loo mod ye'rsin' co' ndxàp men
xley' farise ba!. Tac mod ye'rsin' co'
ndxàp mèna ntolo nteza' huax mèn loo
cón che'n Diox. Mèn ba' anze'l ndxác
ntembìi ro no ntembìi xti's. ²Fté'th gu'
no fte' lezo' gu' yende nec thib con' co'
nau' loo co' ne'ryo xo'fte. No ne' ne'
yen nec thib con' co' xexte ndxàc co'
ne'yathte no co' ne'yènte. ³Por cona,
chol con' ye'rsin' co' mbez mèn xexte
co'te' yende chó mèn gòn mbez mèn
di'sa, alanleque' yath yèn di'sa loo mèn
loo xnaa. No di's ye'rsin' co' ndyoodi's
mèn xexte le'n nyòo liz mèn, di'sa yath
yèn cabii loo chol mèn.

Trè' ndlu' chó loo ndxáal zyeb mèn.
(Mt. 10.28–31)

⁴Myen', gu' co' ndxàc amiu daa, nde
niin thib con' loo gu': Ne'zyebte gu' ñèe
gu' mèn co' ndxàc guth bél'yòo ladpe'
gu'. Tac co'se' yilo guth mèn bél'yòo
ladpe' gu', ya yende cón tolo li mèna.
⁵Niin loo gu' chó loo ndxáal zyeb
gu'. Bzeb gu' gunèe gu' Diox tac co'se'
ngolo nguth bél'yòo lad mèn, ante Diox
ndxàp con' la's nii Diox no la's ya' Diox
par tetii Diox mèn le'n ye'rbiil, mèn co'
ndxáal yòo ye'rbiil.

⁶¿Ché' tarte ñee gu' ndyo' ga'y mbin
por thib pes, cà'? Mastale' yende
cón ntac mbin, ndyac mèn, per Diox
indxathla'ste cón che'n nec thib mbin.

⁷Hui' gu' nexa. Axta yis yéc gu' co'
ndoo yéc gu' ba' Diox naneeque' plá yis
ndoo yéc gu'. Cona, ngue niin loo gu':
Gu' masque' ntac leque huax mbin bé!.

**Trè' ndlu' cón che'n mèn co' nda'
cuent loo xtàa mèn le' mèna
ndxela'sque' loo Tad Jesús.**
(Mt. 10.32–33; 12.32; 10.19–20)

⁸Chol mèn co' ta' cuent loo xtàa mèn
le' daa nac xgan' Diox co' mtel' Diox
loo izlyo', daa, ne, co' mbal yáal loo
izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa
ta cuent no gaben loo angl che'n Diox
loo Diox le' mèna nac mèn che'npe'en.
⁹Per rye mèn co' cà' di's daa loo xtàa
mèn no ne'ta'de mèn cuent le' daa nac
xgan' Diox loo mèna, cón che'n mèna
daa ta cuent no gaben loo angl loo Diox
le' mèna inacte mèn co' nzo loo cón
che'npe'en.

¹⁰Lomisque' ne, chol mèn co' ñii yèe
ñii tìi cón chenen, daa co' mbal yáal
loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn,
mèna nzoque' mod tyon' xtol. Per mèn
co' ñii yèe ñii tìi cón che'n Xpii Natú',
cón che'n xtol mèn co' mcua'n mèn por
gunii yèe gunii tìi mèna cón che'n Xpii
Natú' ne'tyon'te thidtene.

¹¹Niin tedib con' loo gu': Co'se' hue'
mèn co' ndxecllo ñèe gu' gu' loo mèn
co' nqueltàa sinagog, no co'se' hue' mèn
gu' loo juez, no co'se' hue' mèn gu' loo
mèn nac zin' yòolau, co'se' cue gu' loo
mèna, ne'tyóode gu' xá mod càb gu' loo
mèna o cón gab gu' loo mèna. ¹²Tac
co'se' zin hora, Xpii Natú' lu' loo gu' xá
mod ndxàal càb gu' no xá mod ndxàal
tyoodi's gu' loo mèna.

**Tad Jesús ngue lu' loo mèn
le' yalgon' co' ndxàp mèn ndli
ndxàc con' ryes loo mèn.**

¹³Be' ngue toodi's Jesús loo mèn. Làth
mèna nzo thib mbi' co' ndxab loo Jesús:
—Maistr, guuz loo huesen ta' huesen
herens co' nac chenen càan.

14 Jesús ndxab loo mbi'a:
 —iAa, mbi'! ¿Chó mdoo daa loo gu'
 par gác daa xal thìb juez loo gu' no
 par gác daa xal thìb mbi' co' ndli rol
 xyòn gu' loo gu', à'? Inacte zin'a zin' co'
 ndlin.

15 Ndxab Jesús loo mèna, ne:
 —Anderhuen gu'. Leque gu' hui' xal
 nziri' gu'. Fquenap gu' gu' loo ryethe
 con' co' ndli ndyub yo'f lezo' mèn par
 que no mèn con' co' ndli ndyub yo'f
 lezo' mèn par ne'quel'i'the gu' con' co'
 ndli ndyub yo'f lezo' gu'. Tac mastale'
 ndli gu' xtùuz que no gu' huax con' co'
 ndryo' ndlyen' le'n lezo' gu', inacte con'
 co' ncàb loo yalgon'a co', licque', li le'
 mèn ban no Diox thidtene, ey.

16 Jesús ndxab loo mèna, ne:
 —Nde niin thìb con' loo gu': Ngo
 thìb mbi' ric. Mbi'a anze'f ngòp che'n.
 No anze'f thìb cosech mthop mbi' loo
 rye xyòn mbi' co' mque no mbi'. **17** Per
 thìb huiz xèe mdub mbi'. Mbli mbi'
 xtùuz le'n lezo' mbi'. Ndxab mbi' loo
 lezo' mbi': ¿Cón lin con rye cosech co'
 mthopen ba', yoo? Ingue noden co'te'
 gosuan cosech daa ba!. **18** Mbere mbi'
 rica, mbli mbi' xtùuz le'n lezo' mbi'
 tedib vez. Ndxab mbi': Neequen xá ñaa
 thìb con' nde lin. Na nda sil yòo co'te'
 ngosuan cosech daa ba!. Per leque tua'
 toxcuan tedib yòo co' más naroo leque
 co' silen. Le' sya, tya gosuan ryete
 cosech co' mthopen. No gosuan ryete
 con' ngue non. **19** Le' sya, gaben loo
 lezon: iCara! Nase ngue non huax con'
 co' nzosua' par que no na'i huax lín!.
 Li na' descans, hua na', no gu na' axta
 plóthe. Más de cona, ndxàal ta' na' gust
 lezo' na' ndxep. **20** Per Diox ndxab loo
 mbi' rica: iAa mbi'! Susque' naadl no
 susque' nguudl. Leque yál' ndxè' gathl
 no ryete con' ngue nol ba', échó mèn
 gác che'na yiloa, à'? Axta ne' ne' gác
 ryete cosech ba' cón che'npe'l, ndee.
21 Tataa ndxàc loo chol mèn, mèn co'
 ante ndoo lezo' que no yalgon' loo izlyo'

ndxè' no ndxàc ric mèna axta plóthe.
 No loo cón che'n con' co' anggàc che'n mèn loo
 Diox ale le'le' ndlyàa tìi mèna.

**Diox ñee rsi! ñee rso mèn, mèn co'
 nacque' xin' Diox.**

(Mt. 6.25-34)

22 Ngolo mdoodi's Jesús di'sa loo
 mèn, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th
 Jesús:

—Nde niin thìb con' loo gu', ey:
 Ne'gath lyuxte gu' loo cón che'n
 yalnaban gu' par tyóo gu' cón goc gu'
 yé' huize!. **23** Ndxe'leque', más ntac
 yalnaban mèn leque con' hua mèn. No
 más ntac yalnaban mèn leque xab mèn
 co' goc mèn. **24** Hui' gu' loo rsin' ngáa
 co' ndli ngáa. Ngáa ingode bin. Ne' ne'
 inthop ngáa cosech. Ne' ne' ingosua'
 ngáa nzob. Mastale' indlide ngáa con'a,
 Diox nguàaque' ngáa. Ale'que' gu' co'
 más ntac leque thìb ngáa, pà ne'huàade
 Diox gu', élé'? **25** ¿Chó thìb gu' co' nzo
 làth gu' co' más ndxath ndlyux par gác
 gu' zib gu' loo gu' taarol metr par yol
 gu' taachu'th, à'? Yende chó gu' gác
 lii, élé'? **26** Chele' gu' ne'gácte li thìb
 con' co' nac más chu'th o más be'the,
 échonon susque' más ndxath ndlyux gu'
 par li gu' con' co' más ñaare', sya?

27 Hui' gu' no gunaa gu' xá mod
 ndryoo nxýèn ye' co' mbez mèn lèe
 ye' madalen. Ye'a indlide zin'. Ne'
 ne' inzìi ye' madalen dó' par goc xab
 ye' madalen. Mastale' yende cón ndli
 ye' madalen, per más nabe's ñaa ye'
 madalen leque Salomón co' ngòc rey
 co'se' mdoc Salomón xab Salomón no
 co'se' ante nít nayèe gunaa Salomón
 mdoc xab Salomón. **28** iAa mèn co'
 xhuite ndxela's loon no mèn co' xhuite
 ndxàp yalxlà's loon! Chele' Diox tataa
 mod nxèn' huan co' nzo'f yii no den, no
 yé' huize! mbiizte huana, gác huana
 yaa biiz co' yòo le'n thìb gor, ale'que'
 gu' ne' li Diox par que no gu' ryethe

con' naquin gu!. iAa mèn izlyo!! Axta ne' ne' inda' gu' cuent cón ndxàc loo gu!. ²⁹Por cona, ne'xide lezo' gu!. No ne' ne' tyóo gu' cón hua gu' no cón gu gu' yé! huize!. ³⁰Tac chol mèn co' alithe naban dib athu loo izlyo!, más ndyóo mèna xá mod gáp mèna rye con' naquin mèna. Tac con' co' ncua'n mèn nac con' co' alithe ncua'n mèna. Per gu' ngue no xud gu' co' nonque' no co' naneeque' co'pe' naquin gu!. ³¹Más huen blo yéc gu' ta' gu' lugar ñibe'pe' Diox loo gu' no cua'n gu' mod li gu' con' co' ndxòo lezo' Diox. Chele' gu' tataa li, Diox lyath no gu' que no gu' ryethe con' naquin gu!, ne.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn más huen que no mèn yalgón' loo bé!.

(Mt. 6.19–21)

³²Ne'zyebte gu', myen!, gu' co' nac xal mbacxil' daa. Mastale' nagabte gu' nzo loon, per Diox xud gu' ndyac lezo' yòo gu' loo cón che'n Diox xud gu' par ñibe'pe' Diox loo gu!. ³³Chele' gu' tho' ndxep con' co' ngue no gu' par ryo' tmi loo con'a par ta'lal's gu' tmi loo mèn co' naquin tmi, sya, tataa mod gáca loo gu' yòo lezo' Diox loo cón che'n con' co' ngue li gu!. Sya, Diox tolo li par que no gu' huax con' ndac axta plóthe loo bé' co'te' ne'lyuxte con!, no co'te' ne'yiza'de con!, no co'te' ne'yòode huan' par li huan' huan' yalgón'a, no co'te' ne'gácte mxil yòo mxil par teza' mxil con' co' gáp gu' loo bé!. ³⁴Le' sya, co'te' ndxàple' gu' yalgón'pe' gu', tya más tyub yo'f lezo' gu' no anze'f ngue li gu' purad par yòo gu' tya par hui' gu' loo yalgón'pe' gu' co' ndxàple' gu' tya.

Tad Jesús ngue toodi's loo mèn: Nalas gure gu' no bli nab gu' gu' ndoore' co'se' gác huiz co' galen loo izlyo' tedib vez.

³⁵Tolo ndxab Jesús:

—Bli nab gu' gu' loo cón chenen xal mèn co' altant nziri' loo zin!. No góo gu' xal co'se' ngo mèn xnìi thib lampr par tenìi lampr loo mèn. ³⁶No bli gu' xal ndli moz co' nzi bed coyor zin patrón moz co'se' bere patrón, ye'th patrón co'te' ngua patrón co'te' mselya' thib ned myen!. Sya, co'se' mbere patrón, ndye'th patrón, texal zin patrón altant ndoo moz, xal' moz puert ro ned co'se' te's patrón puert. ³⁷Huen nda moza tac ndub naa moz co'se' mzin patrón. Lícepe' ba'i, na nii loo gu': Yub patrón toxcua' co' hua moz. No yiloa, ñibe' patrón loo moz tyub moz loo mes. Yiloa na, cuec patrón co' hua moz loo mes. ³⁸Mastale' zin patrón gulal yál', o mastale' zin patrón coyor cuar, chele' patrón ñée altantque' ndoo moz no ndub naa moz co'se' zin patrón, anze'f huen nda moza, sya, ñlé? ³⁹Nde niin thib con' loo gu!, myen!, par ta' gu' cuent: Angab na'l', chele' thib mbi' co' ñibe' liz mbi' non mbi'a coyor yi'th huan', mbi' tyub naa no ne'gátté mbi!. Sya, tataa mod li mbi' gan ne'lal'de mbi' xal' huan' liz mbi' par yòo huan' liz mbi', li huan' huan' che'n mbi!. ⁴⁰Cona, ngue niin loo gu': Altant gure gu' loo cón chenen tac zin thib huiz no zin thib ze co'se' yende chó mèn ta' cuent no co'se' indyóode mèn cón gác huiza. Huiza, chàa, galen loo izlyo' ndxè' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'!

Trè' ndlu' cón che'n thib moz co' altant ndyoo loo zin' no cón che'n tedib moz co' ialtante ndyoo loo zin' co' ngue go xo'f zin' moz.

(Mt. 24.45–51)

⁴¹Sya, mnibdi's Pedr loo Jesús. Ndxab Pedr:

—Tad, ¿ché' ante cón che'n nu' co' nac myen' xin' mté'th U' ndyoodi's U' di's co' mtetac U' di's ba' o ché' ngue

toodi's U' di's ba' cóñ che'n ryete mèn co' nzi yòn di'sa, cà?

42-43 Ndxab Tad Jesús loo Pedr:

—¿Chó moz ñibe' patrón gác moz mandador liz patrón, no loo taamas moz liz patrón par ñibe' moza loo taamas moz, no ta' moz con' hua xtàa moz co'se' gáal hor hua moz, à'? Niin loo gu' chó gác moza. Gác moz mandador, moz co' altant ndoo loo zin' patrón no co' ndyubdi's ndac loo patrón. Huen nda moza co'se' ndye'th patrón moz, ngua patrón moz viaj,

44 no ñie patrón moz ndli moz xal mtan' patrón di's loo moz. Lícpé' ba'i, na nii loo gu': Le' patrón moz ñibe' par gác moz mandador loo ryethe con' ngue no patrón liz patrón. **45** Per, angab na'i, chele' moza li xtùuz no gab moz loo lezo' moz le' patrón moz lyen' huax huiz no ne'zingàade patrón moz, sya, tlo moz, tetìi moz taamas xtàa moz. No tetìi moza criad, ne. Más de cona, tlo moz, hua moz, no gu moz, no ale axta tyuuz moz. **46** Làth xtau'a, patrón moz zin thib huiz co' indub bedte moz zin patrón moz. No zin patrón moz thib hor co' indlide moz xtùuz zin patrón moz. Le' sya, patrón moz tyen mached no là patrón moz mached rloo moz axta guth patrón moz moz. Tataa mod li patrón moz loo moz par yòo moz co'te' yòo mèn co' ne'tyalte yila's loon.

47 Le' tedib moz co' nonque' no co' naneeque' xal nac co' ndlya's patrón moz li moz no ne'nglide moza no ne' ne' ndubdi's ndac moza ro patrón moz, patrón moza ta' che'n moza axta plóthe.

48 Per moz co' inonte no co' inda'de cuent xal ñibe' patrón moz no mbli moz con' co' indxàalte li moz, mastale' ndxàal ta' patrón che'n moz, per xhuite ta' patrón che'n moz. Tac mèn co' más mté'th mod che'n patrón par li ndac mèn co' ñibe' patrón, loo mèna más tan' patrón di's par li mèna con' lya's patrón. Le' loo mèn co' ngòp patrón

más confians na, loo mèna tolo chal patrón par li mèna más con' ndac co' lya's patrón li mèna.

Mbez Jesús loo mèn: Por cóñ chenen ndxàc chop ned mèn.

(Mt. 10.34-36)

49 Tolo ndxbab Jesús loo mèna:

—Daa ndal par go xo'fen cóñ che'n mod co' ndxàp mèn loo izlyo!. No por con' ndal lo xo'fen cóñ che'n mèn, con'a li càb loo mèn tlo mèn, tyub quìi tyub bëel lezo' mèn ñie mèn xtàa mèn por cóñ chenen. iNgaca cóñ gáca! Luega tlo gáca loo mèn. iHuen! **50** iCara! Huen huen naneen le' mèn tetìi daa axta gath daa. No naneen nzo yen' nzo xique' daa gáçque' con'a loon. No thib ndlyazen setilte riida loon. **51** ¿Ché' ndli gu' cuent le' daa ndal loo izlyo' par lin le' gu' cue ban rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu', cà'? Yende xàa. Ndxe'lleque', daa ndal par lin zyal di's zyal cuent làth gu'. No axta gác gu' chop ned mèn làth xtàa gu' por cóñ chenen. **52** Tac desde nalle' par delant ga'y mèn co' nabán thib yòo co' nac liz mèn, son mèna tyoo xà' lezo' loo xtàa mèn co' nabán yòoa. Mèna cue yoo con taachop mèn co' nzo leque yòoa por cóñ chenen. **53** Lomisque' mod gáca loo taamas xtàa mèn, ne. Leque gundanbi' yecloo ñie xgan' gundanbi'. No leque xgan' gundanbi' yecloo ñie gundanbi'. No leque gundangot yecloo ñie rsap gundangot. No leque rsap gundangot yecloo ñie gundangot. Le' mèn co' nac xna'zap na, yecloo ñie xal'got co' nac xiix. Le' xal'got co' nac xiix na, yecloo ñie xna'zap por cóñ chenen.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn xá mod ta' mèn cuent cóñ che'n tiemp ndxé'.

(Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13)

54 Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—Co'se' ñie gu' ndxetoo xcuau par ned ndlyen huiz, mbeze gu': Yamerle'

lyàa yùu, cara. No lìcque', ndxàca tataa loo gu', ¿lé'? ⁵⁵No co'se' ñìe gu' ndryo' mbii par ned sur, mbez gu': Anze'f thib bée lyàa. No, lìcque', ndxàca loo gu', ¿lé'? ⁵⁶iAa mèn izlyo'! Aa que ndxác gu' ntembii gu' ro gu' no ntembii gu' xti's gu'. Non gu' xá ñaa co' ndxàc co'se' ngo' gu' cuent cón che'n señ co' ndxú' loo bé' no señ co' ndxàc loo izlyo!. Chele gu' tataa non no nda' gu' cuent cón che'n bé' no izlyo', iChonon ne'gácte gu' ta' gu' cuent cón che'n con' co' ndxàc le'n tiemp ndxè' xal nda' gu' cuent cón che'n señ co' ngüi' gu' no co' ñaa gu', à?

Tad Jesús ngue lu' loo mèn: Fcua'n gu' mod tàl gu' loo di's no loo cuent con mèn co' nac xtàa gu'.

(Mt. 5.25-26)

⁵⁷¿Chonon indlide gu' par leque gu' tub rez cón che'n gu' no par li gu' con' co' nac con' nambii no con' co' nac con' nalì, à? ⁵⁸Chele' chó mèn ta' part cón che'n gu' loo xcal no ya no mèna gu' yòolau par ya be' gu' loo xcal yòolau, más huen cua'n gu' mod xá mod tàl gu' loo di's no loo cuent ned nda gu' par ne'hue'de mèna gu' loo xcal. Tac chele' cón che'n gu' tyub rez loo xcal, xcal ta' gu' loo tenient par ya que' tenient gu' lezi'f. ⁵⁹Na nii loo gu': Ne'ryo'de gu' lezi'f axtaque' quix gu' mult co' quib xcal lad gu!. Sya, ryo' gu' lezi'f.

Tad Jesús ngue yab loo mèn: Naquin lyàa yéc gu' no lyàa lezo' gu' par tyon' xtol gu' no xquin gu' par tataa mod zye' mod co' ndxàp gu'.

13 Leque le'n huiza, ngua plá mèn loo Jesús par ngua ta' mèn cuent loo Jesús xá mod asembli Pilat mandad mbeth solndad ndxep mèn par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile láth ngo mèna le'n templ par mcos solndad ren mèn con ren má' co' mbeth mèna par xo mèn rena loo Diox. ²Jesús ndxab loo mèna:

—¿Ché' ndli gu' xtùuz no ché' ndli gu' cuent le' con' co' ngòc loo mèn par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile ngòc loo mèna por ngòc mèna mèn co' ngòp más xquin no xtol leque taamas mèn co' ngòc mèn gulàaz mèna, cà?

³Yende xàa. Cona, ngue niin loo gu': Chele' gu' ne'lyàade yéc no ne'lyàade lezo' loo con' ye'rsin' co' ndli gu' no chele' gu' ne'zye'de mod co' ndxàp gu', gu', ne, lyux. ⁴¿Ché' ndxela's gu' co'se' nguth ryete si'n pson mèn co' nguth co'se' mbua's ftoo che'n thib yòobé' co' mdub co'te' ngure tanc che'n Siloé co' ngob che loo mèna, mèna más ngòp xquin no xtol leque taamas mèn co' nzo ban ciuda Jerusalén, cà? Yende xàa.

⁵Cona, ngue niin loo gu': Chele' gu' ne'lyàade yéc no ne'lyàade lezo' gu' loo con' ye'rsin' co' ndli gu' no chele' gu' ne'zye'de mod co' ndxàp gu', gu', ne, lyux.

Trè' ndlu' cón che'n di's co' mtetac Tad Jesús cón che'n thib yaa ngudyuug.

⁶Jesús ndxab loo mèna, ne:
—Nde tetaqueñ thib con' loo gu!. Ngo thib mbi' co' ngòc patrón. Mbi'a mque no thib xan' yaa ngudyuug loo xyòn mbi!. Ndxàc plá lín' seguid nda tee hui' mbi' loo yaa ngudyuug ñeene' ché' ndoole' ngudyuug loo yaa. Per co'se' ndyee tee hui' mbi' loo yaaa, nec thib ngudyuug iñèede mbi' ndoo loo yaaa. ⁷Sya, ndxab mbi' loo moz mbi' co' ndli zin' loo yòoa: Hui' nexa, moz. Nde teele' son lín' seguid ndalen loo yaa ngudyuug ba' par ñeen ñeene' ché' ndoole' ngudyuug loo yaa ba!. No co'se' ndalen, iñèeden nec thib ngudyuug loo yaa ba!. Más huen fcho' yaa ba' tac nca'i loo xyónen. ⁸Per moz co' ndli zin' loo yòoa mcàb loo mbi!. Ndxab moz: Tad, la'a tee tooi lín' ndxè!. Nda tele'en yòo xàñ'a no gon be'f xàñ'a. ⁹Ne'stolque' lín' ndxè' ta'i xlè. Per chele'i ne'ta'le xlè, syase, li U' mandad cho'i.

Tataa ndxab Jesús loo mèna par lu' Jesús loo mèna le' Diox ncha'la's tín' loo mèn. Per chele' mèn ne'tyalte lyàa yéc mèn no chele' mèn ne'tyalte lyàa lezo' mèn loo con' ye'rsin' co' ndli mèna no se' mèna mod co' ndxàp mèna loo Diox, telux Diox mèna.

Thìb huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa, mteyac Tad Jesús thib xa'got co' mteleng mbii xís.

¹⁰Ngoloa, ngòc thib con!. Thib huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa, Jesús ngue lu' mèn le'n thib sinagog. ¹¹Làth mèn co' ngo le'n sinagoga, ngo thib xa'got. Xa'gota ndxàcle' si'n pson lín' ngue no thib mbii ye'rsin'. Mbii ye'rsin'a mbli mblyeng xís xa'gota. Le'n rye lín'a, yende mod ndoo lì xís xa'gota thidtene. ¹²Co'se' gunèe Jesús xa'gota, Jesús ngurez xa'gota. Ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ngot, ya ne'tolode que nol mbii ye'rsin' ba' xísl.

¹³Sya, ante mxo'f Jesús ya' Jesús loo xa'gota, leque hora mdoo lì xís xa'gota. Ndxab xa'gota:

—iAy, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U' loon. Mteyac Tad ba' daa.

¹⁴Per mbi' co' ngòc jef che'n sinagog co' ndyoo naa loo mèn le'n sinagoga, anze'f ngocloo mbi' loo Jesús tac mteyac Jesús xa'gota huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa. Sya, ndxab mbi' loo rye mèn co' nziri':

—Xop huiz nac thib sman par li mèn zin!. Más huen yi'th gu' le'n huiz sman par gác remed gu!. Ne'yi'the gu' huiz co' nac huiz descans par gác remed gu!.

¹⁵Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn le'n sinagog:

—iAa que ndxácl ntembìi rol no ntembìi xti'sl con xtàal loon, cara, gu' co' thidte mod ndxàp loo cóñ che'n huiz descans. ¿Ché' nzo chó gu' co' nziri' trè' co' nac arid mènley' ne'xacte

gu' ngon gu' no ne'xacte gu' burr gu' huiz sabd co' nac huiz descans par ya ta' gu' nít gu ngon gu' no burr gu' huiz descans, à? Txac gu' má' gu', élé'?

¹⁶Lomisque', tan cuent loo gu' cóñ che'n xa'got ndxè' co' nac bin Abraham co' ngolo mteyaqueen. Mebizya mtedó' xa'got ndxè' con thib yíz mbii che'n xpii ye'rsin' co' mbli mteleng yíz xa'got ndxè'. No ndxàcle' si'n pson lín' thidtene mteleng mbii xís xa'got ndxè'. No nalle' ndlyazen ñee gu' loon: ¿Ché' ngue li gu' cuent indxàalte xaqueen xa'got ndxè' loo yíz mbii co' ndub xís xa'got ndxè' par yac xa' nalze co' nac huiz sabd co' nac huiz descans, cà?

¹⁷Co'se' ngolo ndxab Jesús di'sa, ryete mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesús mthyón tín!. Per ndxe'leque', taamas mèn co' nziri', anze'f mdyac lezo' mèna co'se' gunèe mèna con' roo con' xèn co' mbli no Jesús xa'gota loo mèna. Thìba con' ndxè'.

Trè' ndlu' cóñ che'n di's co' mtetac Tad Jesús cóñ che'n biz bin mostaz.
(Mt. 13.31–32; Mr. 4.30–32)

¹⁸Le' tediba na, Jesús ndxab loo mèn: —Nde niin thib con' loo gu' cóñ che'n xal nac mod co' ñibe'pe' Diox loo mèn nalle!. ¹⁹Mod co' tlo yar' mèn co' ndyal yòo loo cóñ che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn, le'i nac xal biz bin mostaz co' mblo thib mbi' bin loo xyòn mbi'. No ndryoo nxyèn huan mostaza yamerle' xal thib xan' yaa xcàl. No ale axta mbin bé' ntxocua' xyòn mbin loo huan yaa mostaza.

Trè' ndlu' cóñ che'n di's co' ngue tetac Tad Jesús no co' ngue go xo'f Tad Jesús cóñ che'n dii levadur loo mèn.

(Mt. 13.33)

²⁰Ndxab Jesús loo mèn, ne:
—¿Xá nee gu'? ¿Chó con' tetaquen mod co' ndxàc co'se' tlo ñibe'pe' Diox

loo mèn nalle'? **21** Pues mod co' tlo ngue ñibe' Diox loo mèn nac xal co'se' xèegà xèegà ndxos con' ye'rsin' con con' ndac co' ndlu' cón che'n di's ndac loo mèn dib athu izlyo' xal co'se' ndyen thib xa'got ndxepte dii levadur par ncos xa' son bols harin par tyoo bes co'f par toxcua' xa'gota pan.

Tad Jesús ngue yab loo mèn le' mèn co' ndxòo loo cón che'n Diox nac xal mèn co' ndxòo ro thib puert naya.

(Mt. 7.13-14, 21-23)

22 Ngolo mdoodi's Jesús di'sa, mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned ciuda Jerusalén. Co'se' nda riid Jesús, nguri'th Jesús le'n rye ciuda no le'n rye yèez co'te' mblu' Jesús cón che'n di's ndac loo mèn. **23** Ned nguri'th Jesús ngo thib mbi' co' mnibdi's thib con' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Ché' ndyac U' ndxepte mèn nzo co' lyá' loo ryethe con' ryes, lé'?

Jesús mcàb loo mbi!. Ndxab Jesús loo mbi!:

24—Bli gu' purad yòo gu' loo cón che'n Diox tac loo cón che'n Diox anze'l nagàn nac par yòo mèn. Mod co' yòo mèn loo cón che'n Diox nac xal co'se' ndlya's mèn yòo mèn ro thib puert co' anze'l naya. Anze'l huax mèn nzo co' lya's yòo loo cón che'n Diox per ne'gácte mèna yòo mèna loo cón che'n Diox. **25** Tac ne'stolque' gáca loo gu' ne'tyalgàde gu' yòo gu' loo cón che'n Diox. Sya, gáca loo gu' loo cón chenen xal co'se' mtau' thib mbi' co' nac gundan puert ro ned liz mbi' ndxáal yál!. Yiloa, syare' nde mèn. Ndoo mèn ro ned. No nte's mèn ryo!. Mbez mèn loo mbi!: Tad, fxal! U' puert par yòo nu!. Sya, mbi' co' nac che'n liza càb loo mèna. Gab mbi!: Byàa gu!. Ne'needen pá ned ngro' tee gu' no ne'needen pá ned ngro' yáal gu!. **26** Axta syare', tlo gab gu' loo mbi' co' nac gundana, co' nee di's, daa nac mbi'a: Nu' nduhua no

U!. No ngu no nu' U!. No mblu' U' nu' co'se' mbi'th riid U' làaz nu'!

27 Per mbi' càb loo mèna no ñee mbi' loo mèna: Na guniile' loo gu': Ne'needen pá ned ngro' tee ngro' yáal gu!. Biiche gu' loon, rye gu' co' nziri' ro puert ba', gu' co' ndli con' ye'rsin'!

28 Co'se' gath gu', bii xpíi gu' no alm gu' le'n ye'rbiil. Tya tlo gu' góñ' gu' no hua le gu'!. Tac axta syare' hui' gu' loo Abraham no loo Isaac no loo Cob. No hui' gu' loo ryete mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox pólá co'te' ngue ñibe'

no mèna Diox co'te' ñibe'pe' Diox loo ryethe con'. No axta syare' li la's gu' cón che'n co' ngue niin loo gu' ndxé!. Per ale ndxe'leque', ne'yòode gu' lath mèna thidtene. **29** Co'se' gáca tiempa, yi'th rye mèn co' naban par ned ndlyen huiz, no mèn co' naban par ned mbix huiz, no mèn co' naban par ned nort, no mèn co' naban par ned sur par yòo mèna co'te' ngue ñibe'pe' Diox. Tya gáca loo mèna angta'lla's Diox huax con' ndac loo mèn xal co'se' ndxòo mèn loo thib lni par tyac tñ' lezo' mèna. Tataa gáca loo mèna loo Diox. **30** Tiemp ndxé' nzoque' mèn co' pente mxyal' ned mxyal' yó' loo par ndxòn mèn cón che'n di's ndac xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Mèna sangngola's co'se' mbìn mèna di'sa no ngòoque' mèna loo cón che'n Diox. Per lomisqué!, nzoque' huax mèn co' mxyal' ned mxyal' yó' loo par ndxòn mèna cón che'n di's ndac xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Per mastale' mbìn mèna cón che'n di's ndaca, ne'ndalte mèna ngòo mèna loo cón che'n Diox.

Tad Jesús mbín' co'se' mblí Tad Jesús xtùuz cón che'n mèn ciuda Jerusalén.

(Mt. 23.37-39)

31 Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mèn, leque le'n huiza mzin ndxep mèn xley' farise loo Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:

—Byàa. Gro' trè!. Tac Herod co' nac rey ndlya's guth lùu.

32 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—Byàa gu' no guuz gu' loo Herod co' nac xal mbée co' ngo to!: Hui', Herod. Mbi' co' lèe Jesús gunee loo nu': Nalze no yé! be' go'en xpii ye'rsin' loo mèn. No be' teyaquen mèn yíiz. No axta huize' telon zin' co' ngue xo'f zin'en.

33 Taapláte huiz no maste be' ngue tee xo'f zin'en co' nac huiz co' ngue que tee'pe'en taachu'th. Yiloa, tenen ned. Gan par ned ciuda Jerusalén tac yende mod gath thib xa' co' nde'th di's co' ndxbab Diox thib lad co'te' inacte le'n ciuda Jerusalén.

34 iAa mèn ciuda Jerusalén, gu' co' mbeth mèn co' mbi'th te'th di's co' ndxbab Diox! No mbuaa'd quèe gu' mèn co' mbi'th lo yalbàn co' nac di's ndac che'n Diox loo gu', mèn co' mtel' Diox loo gu!. Ne' pól ndxàc mbyazen thidte queltàan gu' loon xal ndli nguiddol colec co'se' ngue's nguiddol colec nguid yen' xán' xíl' nguiddol colec per thidtene ne'ndalte gu' ngàca tataa loo gu!, ey. **35** Per nalle', hui' gu' nexa. Na nii loo gu', mèn ciuda Jerusalén, le' Diox mblá'ya'le' gu'. Más de cona, gu' ya ne'berede hui' loon axta co'se' zin huiz no zin ze co'se' gab mèn: Anzel' ndyac tín' lezo' mbi' co' nde por lèe che'n Tad Diox.

Jesús mteyac thib mbi' co' mque no yíiz quiì.

14 Ngòc thib con' loo Jesús thib huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa. Jesús ngua thuhua no thib mbi' co' ngòc jef che'n mèn xley' farise liz mbi'. Le' taamas mèn xley' farise co' nziri'a na, xèe nzi la's loo Jesús. **2** Ngo thib mbi' co' mxac yíiz quìi lath mèna loo Jesús, ne. **3** Sya, mnibdi's Jesús loo mèn co' ngòc maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no loo mèn xley' farise. Ndxab Jesús:

—¿Xá nee gu'? ¿Ché! ndxàal teyaquen thib mbíiz huiz co' nac huiz descans o ché! indxàalte lina, cà'?

4 Per mèna xèe ngure. Yende chó ngabte mèna. Sya, mxen Jesús ya' mbi'a. Mteyac Jesús mbi'a. Ndxab Jesús loo mbi':

—Byàa par lizl, ndee.

5 Ngoloa, ndxbab Jesús loo mèn xley' farise:

—Yende chó gu' co' nziri' trè! co' ne'co'de thib burr gu' o thib laa ngon gu' le'n thib tó' huiz sabd chele' thib burr gu' o ngon gu' ngòb che le'n tó' huiz sabd co' nac huiz descans, ðlé'?

6 Mèna yende cón ngác ncàb loo Jesús. Thiba con' ndxè!

**Tad Jesús ngue tetac cón che'n Tad Jesús no ngue go xo'f Tad Jesús
loo mèn xal co'se' ndxàc convid
mèn par ya mèn loo thib yalhua
co'te' mselya' thib ned myen'.**

7 Le' tediba na, xèe ngüi! Jesús xal ndxàc mèn co' nda fandang co'te' mselya' thib ned myen!. Mdub mèn loo asient co'te' más tyu' mèn no tye's mèn loo xtàa mèn loo mes. Jesús mco'x di's ndxè' loo mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

8 —Nde niin thib con' loo gu': Co'se' chol mèn yi'th nee loo gu' par ya gu' fandang co'te' selya' thib ned myen' par ya thuhua gu', ne'tyubte gu' loo asient co'te' ndyub mèn co' más ndli cuent nac mèn roo no mèn xèn tac, ne'stolque', yi'th mèn co' más nzo'f lèe nzo'f xti's leque gu!. **9** Le' sya, mèn co' mbli convid ryop ned mèna, ñee mèna loo gu': Fta! asient co' ndubl ba' tyub mèn ndxè' loo mes. Sya, mèna xít too gu' loo asient loo mes. Sya, que nzo ne'lñee lezo' gu', yitoo gu' loo asient loo mes par tyub mèna co'te' yitoo gu!. Le' gu' na, nalyat nde'f ro ya tub gu' loo asient co' nziri' axta squin le'n nyòo. ¿Xá lyàai le'n lezo' gu' li mèna tataa loo gu', sya? **10** Ndxel'leque', co'se' li mèn

convid gu' par ya thuhua gu' sa lua' gu' co'te' mselya' thib ned myen', na nii loo gu': Más huen tyub gu' loo asient co' nziri' axta squin le'n nyòo par ñee mèn, co' ngua li convid gu'a loo gu', tyub gu' loo asient co'te' ndxàal más tyu' gu': Amiu, ftub co'te' más ndyu' mèn ba!. Le'sya, tataa mod más tyu' gu' loo mèn co' ndub loo mes. ¹¹Tac mèn co' asendli ndye's, thyon mèna loo Diox. Le' mèn co' ndxàp mod no indlu'de mèna ndye's mèna, Diox li loo mèna le' mèna gàc mèn roo no mèn xèn loo Diox.

¹²Ndxab Jesús loo mbi' co' mbli convid Jesús, ne:

—Co'se' lil thib yalhua, que naca xhui, que naca rsè, ne'lidel convid mèn co' nac amiu lùu, ne' ne' lil convid mèn co' nac mèn huespel', ne' mèn co' nac mèn gulizl, ne' mèn ric co' nac vecinl. Tac mèna lique' convidl cadque' co'se' li mèna yalhua. Chele' lùu ante ndli tataa, sya, ante nda'l gust lezo'l no ndyacal ndxàc con' ndac lool. Per loo Diox ne'yòode cuent cón che'n con' ndlil.

¹³Ndxel'equ', co'se' lil thib yalhua, bli convid mèn prob, no mèn yíz, no mèn renc, no mèn sieu. ¹⁴Huen ndal chele' lùu li tataa loo mèna tac mèna ne'gácte quix por con' mda'l nduhua mèna. Le' part cón che'n na, Diox li anggàc con' ndac lool co'se' gàc huiz co'se' ryo xban mèn co' nac mèn nalì no mèn nambìi loo Diox.

**Trè' ndlu' cón che'n thib yalhua
co' ndlu' xá mod ndlya's Diox
yòo mèn loo cón che'n Diox
par ñibe'pe' Diox loo mèn.**

¹⁵Co'se' mbìn thib mbi' co' nzo làth mèn co' mdub loo mes tataa ndxab Jesús, mbi' ndxab loo Jesús:

—Ndyac lezo' mèn co' hua no U' làth mèn co'te' ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁶Jesús ndxab loo mbi'a:

—Thib mbi' mbli convid huax mèn par yi'th mèna loo thib yalhua co' li nab

mbi'. ¹⁷Co'se' ngóol hor hua mèna, mbi' mtel' moz mbi' par ngua li moz avis loo mèna par yi'th mèna loo yalhua. Ndxab moz loo mèna: Bli gu' purad par ya thuhua gu' loo yalhua tac con' co' hua gu' ngòc nable!. ¹⁸Per ryete mèn co' ngòc convida, thidte mcàb mèna loo moz co' ngua li avis loo mèn. Ner mbi' co' ngòc avis looa, mbi'a ndxab loo moz co' ngua li avisa: Na ngolo mxi thib le' xyònén, no nalle' daa nda tee hui' xá nax xyònén. iCara! Guuz loo patronl nee patronl xá mod li patronl par ba!. Na ne'gade loo yalhua. ¹⁹Le' tedib mbi' na, ndxab: Na ngolo mxi ga'y ned ngon. No nalle' nda lin preb má' xàn' yaarad par ñeen ñeene' xá ryo' má!. iCara! Guuz loo patronl nee patronl xá mod li patronl par ba!. Na ne'gade loo yalhua. ²⁰Le' tedib mbi' na, ndxab loo moz: iCara! Na ngolo mselya' con thib mza!. No conate ndli yende mod gan loo yalhua. Guuz loo patronl nee patronl xá mod li patronl par ba!. Le' daa ne'gade loo yalhua. ²¹Co'se' mbere moz, ndyàa moz par liz patrón, mda' moz cuent xá mod ngòca loo moz loo patrón. Co'se' mbìn patrón di's co' ndxab moz cón che'n mèna, anze'f ngocloo tín' patrón moz con mèna. Sya, ndxab patrón loo moz: Goror huàa cua'n mèn co'te' nac ned yòo no co'te' nac rye ned co' nsyo le'n yèez par ya xil mèn prob, no mèn yíz, no mèn renc, no mèn sieu, yi'th mèna loo yalhua. ²²Ngoloa, co'se' ndye'th moz, ndxab moz loo patrón moz: Daa mblile' xal mnibe' U' loon. No tatabe' nalath co'te' tyubre' mèn par yi'th mèn loo yalhua. ²³Patrón mbere ndxab loo moz tedib vez: Bere, huàa tee hui' co'te' nac ned yòo no rye co'te' nsyo ned. Por fuerz guuz loo rye mèn co' zyál'l par yi'th mèna, hua mèna no par yi'th mèna, gu mèna. Tac ndlyazen zyé lizen con rye mèna. ²⁴Tolo ndxab patrón loo moz: Na nii lool: Nec thib mèn co' nerleque' mblin convid

ne'taden lugar loo mèna yòò mèna le'n nyòò lizen par yòò mèna loo yalhua.

**Trè' ndlu' cóñ che'n con' ryes
co' tyactii mèn, mèn co'
yòóque' loo cóñ che'n Crist.**

²⁵Ngoloa, anze'f thìb mèn mdoo nque xís Jesús. No mbere Jesús ned xís Jesús. Mbez Jesús loo mèna:

²⁶—Chele' chó gu' nde nque xisen, no más ndli gu' cas xud gu', no xna' gu', no xa'got gu', no xin' gu', no hues gu', no fta'n gu', no ndxàc chop lezo' gu' chonon mblá' gu' yalcon' gu' no ryethe con' co' nda' gust lezo' loo izlyo' ndxè' leque más ngue li gu' cas cóñ chenen, yende mod gác gu' myen' xin' mté'th daa. ²⁷No gu' co' ne'xecte gác ngòc nguàal con' loo gu' por cóñ chenen, gu'a yende mod gác myen' xin' mté'th daa. ²⁸Jesús tolo ndxab loo mèna:

—Nde niin tedib con' loo gu', ne: Angab na'i, chele' chol gu' co' nziri' trè' ndlya's toxcuá' gu' thìb liz gu' con vari no con ciment co' gác chop son pis, ner ndyub gu' par co xnee gu' plál li gu' gast no par ñee gu' ñeene' ché' taal tmi co' mqueltàa gu' par telo gu' zin'a, élé? ²⁹Per ndxe'leque', chele' gu' msèle' cimient co'te' tyub liz gu' no ne'lide gu' gan telo gu' liz gu'a, le' sya, ryete mèn co' hui' tataa nac zin' co' ngue li gu'a, tlo mèna xiis no mèna gu'. ³⁰No gab mèna: iAy, prob mbi' ba' izlyo'! Mbi' ba' ngue xít te'f thìb liz mbi' co' nac chop o son pis no ale ne'nglide mbi' gan ntelo nxít te'f mbi' liz mbi' ba'.

³¹Tolo ndxab Jesús loo mèna: Nde niin tedib con' loo gu', ne: Chele' thìb rey nzo lezo' li rey thìb xó' con tedib rey, ¿ché' ngue li gu' cuent ne'tyubte reya ner par co xnee reya ñeene' ché' tli si' mil solndad che'n reya gan loo gal mil solndad che'n tedib rey co' nac ngolo ngola's co' nde li xó' loo solndad reya, cà'? ³²No chele' ner reya mblo xnee ne'lide ner reya gan loo xó', no

tatabe' tithe nzo tedib reya, le' sya, ner reya tel' di's loo tedib rey par tâl ner reya loo di's no loo cuent par tataa mod tu' tâl rey ndxè' loo di's no loo cuent. ³³Cona, ngue niin loo gu': Chele' chol gu' más ndli cas loo cóñ che'n gu' leque li gu' cas loo cóñ chenen, gu'a yende mod gác licpe' xin' mté'th daa.

**Tad Jesús ngue tetac loo mèn cóñ
che'n ted co' nguri'th xla' co' ya
inteziide co' ndxuhua mèn.**

(Mt. 5.13; Mr. 9.50)

³⁴Nde niin tedib con' loo gu', ne: Anze'f huen nac ted. No axta arid nquin mèn ted. Per chele' ted nac ted nala, ¿xá mod gác nazii teda no xá mod tezii ted con' ndxuhua mèn, sya? Yende mod gáca tataa tac ted nac ted, élé? ³⁵Ne'lide sirv ted par gác ted yòò. Ne' ne' li sirv ted par gác ted be'f. Alithe cobii mèn ted. Gu' co' ndxxaa'd di's ndxè', bìn gu' di's ndxè' no fta' gu' cuent co' huenleque' cóñ nee di's di's ndxè'.

**Tad Jesús ngue tetac cóñ che'n mèn
co' alith nziri' loo izlyo' xal thìb
mbacxil' co' mdyuhuan.**

(Mt. 18.10-14)

15 Láth be' ngue toodi's no Jesús mèna, rye mèn co' ndli cobrar tmi cóñ che'n contribución no rye mèn co' ngòp xquin no co' ngòp xtol mbii gax loo Jesús par gòn mèna di's co' ndyoodi's Jesús. ²No co'se' ñée mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa xal mqueltàa mèn loo Jesús, xée ndla's mèna loo Jesús. No xexte mbez mèna loo xtàa mèna:

—Hui' gu' nexa. Mbi' ba' nqueltàa no mèn co' ndxàp xquin no co' ndxàp xtol. No axta ndxuhua no mbi' mèn ba'. Nazab ngue li mbi' ba', élé?

³Jesús ndxab loo mèna:

⁴—Nde niin thìb con' loo gu': De loo rye gu' co' nziri' trè', angab na'i,

¿ché' nzo thìb gu' co' ngue no thìb ayo mbacxil' no láth ngue tee queno gu' mbacxil'a, xexte mdyuhuan thìb mbacxil' ngro' mbacxil' làth partid, ché' ne'yòode valor loo gu' par lá' gu' rye partid mbacxil', co' nac thap gal nzo si'n thap mbacxil' ante mbacxil' ned huana co'te' nac segur par ya cua'n gu' mbacxil' co' taa mdyuhuan axtaque' zyal gu' thib mbacxil'a, cà? Lìcque', lá' gu' rye mbacxil'a thìb lugar, ¿lé'? **5** No co'se' zyal gu' mbacxil'a, xo'f gu' mbacxil'a xís yen gu', tant ndyac lezo' gu' mzyal gu' mbacxil'a. No ndye'th no gu' mbacxil'a, ¿lé'? **6** No co'se' zin gu' liz gu', li gu' par queltàa mèn co' ndxàc amiu gu' no mèn co' ndxàc vecin gu' liz gu'. Sya, gab gu' loo mèna: Quede gu' par tyac lezo' gu' con daa tac daa mzyalle' mbacxil' daa co' mdyuhuan. **7** Na nii loo gu': Lomisque' mod más tyac lezo' angl co' nzo loo bé' por cón che'n thìb mbi' co' mcua'n xtol co'se' lyàa yéc mbi' no lyàa lezo' mbi' loo Diox leque tyac lezo' angl ñèe angl thap gal nzo si'n thap mèn co' ndli cuent nac mèn mèn ndac no mèn co' ndli cuent inquinte lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn loo Diox par zye' mod co' ndxàp mèn loo Diox. Thiba con' ndxè'.

Tad Jesús ngue tetac di's cón che'n mèn xal thìb billet co' mdyuhuan.

8 Le' tediba na, xá ñaa thìb xa'got co' ngue no si' billet no ntac thìb thib billeta thìb ayo pes. No mtuhuan xa'gota thìb billet co' ntac thìb ayo pes. ¿Ché' ngue li gu' cuent ne'quede xa'gota xnìi thìb brujit par cua'n xa' billeta abix ncan' no lo'f xa'gota le'n nyòo liz xa' lilleque' axta li xa' gan zyala? Zyalque' xa'i, ¿lé'? **9** No co'se' ngolo mzyal xa' billet co' mdyuhuan co' ntac thib ayo pes, xa'got li par queltàa mèn co' ndxàc amiu xa'gota no mèn co' ndxàc vecin xa'gota. No gab xa'gota loo mèngota: Ndlyazen tyac lezo' gu'

con daa tac mblin gan mzyal pes bchò co' mdyuhuana. **10** Na nii loo gu': Tataa tyac lezo' angl loo Diox loo bé' por cón che'n thìb mbi' co' ngòp xquin no co' ngòp xtol co'se' ngulàa yéc mbi' no ngulàa lezo' mbi' loo Diox par mzye' mod ye'rsin' co' ngòp mbi' loo Diox.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n xtol mèn xal ngòca loo thìb mbyòo co' ngro' gundee.

11 Jesús ndxab loo mèna, ne: —Ngo thìb mbi' co' mque no chop xgan'. **12** Per mbyòo co' ngòc mbyòo bluz loo hues mbyòo, mbyòoa ndxab loo xud mbyòo: Pay, fta' U' herens co' mbez U' nac chenen par càan. Sya, xud myen' mblí rol herens myen' par càa thìb thìb myen' herens myen'. **13** Per pláte huiz ndxàc mcàaya' mbyòo bluza herenspe' mbyòo, mtlo mbyòo, mthop mtaa mbyòo rye con' ngòc che'n mbyòo par tho' mbyòoi. Mtho' mbyòo xyòn mbyòo, ne. Ngoloa, mxen mbyòo ned. Nda mbyòo tedib nación más tith loo làaz mbyòo. Tya, mteluxxi' mbyòo tmi mbyòo co' mque no mbyòoa. No mda' mbyòo gust lezo' mbyòo axta plóthe loo con' ye'rsin' con tmi mbyòo co' mtho' mbyòo che'n mbyòoa no co' mtho' mbyòo xyòn mbyòo. **14** Per co'se' ngolo mblíxù' mbyòo gast tmi mbyòo, ngulàa thìb huin tín' le'n naciona. Le' mbyòo na, mtlo mdén' huin. **15** Sya, mcua'n mbyòo zin' liz mèn co' nac mèn naciona par li mbyòo zin'. Mzyalque' mbyòo zin'. Per mbi' co' mda' zin' mblí mbyòo, mbi'a mque no thìb partid nguch. Mtel' mbi' mbyòo co'te' ngòc ranch mbi' par ngua queno mbyòo nguch no ta' mbyòo con' hua nguch. **16** Per prob mbyòo izlyo!. Axta mbly'a's mbyòo nguhua mbyòo tá' che'n yaa yis tá' co' nguua mbyòo nguch par zyè lezo' mbyòo con tá' che'n yaa yis tá' tac patrón mbyòo anze'f tazad mda' co' ndxuhua mbyòo por huin co' ngulàa naciona. **17** Axta

syare' mdub xnìi yéc mbyòo no mdub xnìi lezo' mbyòo no ngulàa yéc mbyòo no ngulàa lezo' mbyòo loo con' ye'rsin' co' mbli mbyòo. Ndxab mbyòo loo lezo' mbyòo: Napló moz ngue zin' liz xuden. No nzo cóñ hua moz axta plóthe axta ndxan' xo'f con' ndxuhua moz. Per daa ndxath huin trè'. ¹⁸Más huen beren, ndyàan co'te' nac liz xuden. No gaben loo xuden: Pay, daa mcuan xtol daa no xquin daa loo Diox no mcuanen xtol daa no xquin daa loo U'. ¹⁹Ya indliden cuent nac daa xin' U'. Más huen li U' cuent nac daa xal thib moz U', ndyaquen. ²⁰Sya, mxen mbyòo ned. Mbere mbyòo, ndye'th mbyòo par liz xud mbyòo. Tatabe' tithe' ndye'th mbyòo, gunèe xud mbyòo mbyòo. Sya, mblyat lezo' xud mbyòo gunèe xud mbyòo mbyòo. Mque' xud mbyòo carre. Ngua càa ned xud mbyòo mbyòo. Mde's mcàa xud mbyòo mbyòo. No msoro xud mbyòo ro mbyòo.

²¹Sya, ndxab mbyòo loo xud mbyòo: —Pay, daa mcuan xtol daa no xquin daa loo Diox. No mcuanen xtol daa no xquin daa loo U'. Ya indxàalte daa gab U' le' daa nac xgan' U'.

²²Per xud mbyòo ndxab loo moz: —Jer, huàa lo' gu' xab huen mbyòo. No ftegoc gu' mbyòo xab mbyòo. No blo gu' thib ani cuen ya' mbyòo. No fque' gu' yilid nii mbyòo. ²³Huàa xi gu' thib laa tor co' más nacha!. Beth gu' tora par hua na!. No li na' thib lni loo mbyòo. ²⁴Tac mbyòo co' nac xgan'en ndxè' ngòc xal thib mèn co' nguth loon. No ale ndyaquen xgan'en ndxè' ngòc xal thib xa' co' ngro xban loon. Mdyuhuan xgan'en ndxè' loon per nalle' ngro xo'f xgan'en ndxè' loon.

Sya, mtlo mèn guliz xud mbyòo. Mbli mèna lni loo mbyòo.

²⁵Láth ndxàc lnia, mbyòo ndlyoa ngue zin' huan. Co'se' mzyèl' izlyo' huiza, ndye'th mbyòo ndlyoa par liz mbyòo. No co'se' nde zin gax mbyòo

ndlyo liz mbyòo, ndxòn mbyòo ndlyoa ndxol' musc. No ngüi' mbyòo nzi yol' nii mèn. ²⁶Sya, ngurez mbyòo ndlyoa thib moz co' nzo làth mèn co' nzir'i'a. Mnibdi's mbyòo loo moza. Ndxab mbyòo loo moz: ¿Chó lni nzo lizen, cara? ¿Cón ndxàc? ²⁷Moza ndxab loo mbyòo: Huesl mzin, yey. No mbli xudl mandad mbeth nu' thib tor co' más nacha' par hua no xudl huesl. Tataa mbli xudl tac huesl huenque' mzin tedib vez. ²⁸Per mbyòo co' nac mbyòo ndlyoa mdèn. No ngocloo mbyòo. Ale indlya'ste mbyòo yòo mbyòo liz mbyòo. Sya, ngro xud mbyòo ned. Ngua xi xud mbyòo mbyòo par ngòo mbyòo liz mbyòo tac mbyòo ndub tèn tyá. ²⁹Ndxab mbyòo loo xud mbyòo:

—Pay, U' nda'que' cuent napló zin' mblin loo U' huax líñ!. No thidteneque' ndyubdizquen loo U'. Per U' ne'nglatte lezo' ngnèe U' daa par nda' U' mase thib chiv par nglin thib lni chu'th par hua non myen' co' ndxàc amiú daa.

³⁰No nalle' mzin xgan' U' ba!. No mda' xgan' U' ba' gust lezo' xgan' U' con myen'got co' ndxòo lezo' li con' ye'rsin!. No ale mbli U' mandad mbeth moz thib laa tor co' más nacha' par mbli U' lni. ¿Ché' ndyac U' anze'f huen nac co' ngue li U' ba', cà? Yende xàa.

³¹Sya, ndxab xud mbyòo loo mbyòoa: Ryete con' co' ndxàpen, le'i nac che'n'l. ³²Per nalle' ndxàalque' li na' thib lni par tyac lezo' na' tac huesl co' ngòc xal mèn nguth loo na', ngòc huesl xal mèn co' ngro xban loo na' nalle!. Ngòc huesl mèn co' mdyuhuan loo na' per nalle' yub huesl mzin loo na!. Ya' ndyàa na!. Ne'yecloodel.

Tad Jesús ngue tetac di's loo
mèn cóñ che'n thib mbi' co' ngòc
mandador ye'rsin' co' mdyee
ya' loo cóñ che'n patrón.

16 Ndxab Jesús loo myen' xin'
mté'th Jesús:

—Myen', nde niin thìb con' loo gu': Ngo thìb mbi' ric co' mque no thìb mandador. Mzin thìb huiz ngòo ndxep mèn co' mda' cuent loo mbi' ric cón che'n mandador le' mandador indyoode altant loo rsin' che'n mbi' rica. ²Sya, ngurez mbi' ric mandador. Ndxab mbi' rica loo mandador: Ndlyazen ta'l cuent loon. ¿Xá mod nac cuent co' mda' mèn loon cón che'n'l, cara? Fta' cuent loon xal nac zin' co' ngue lili. Tac lùu ya ne'tolode gác mandador loo rsinen. ³Sya, mbli mbi' co' ngòc mandadora xtùuz. Ndxab mbi' loo lezo' mbi': Per nalle' na, ¿cón lin? Patrón daa teche zin' loon. Más de cona, yende fuerz daa par que'en zin' huiz con barret no con yi'l f yaa. No chele' daa ga na'b gòn, thyon daa ñaa'ben gòn. ⁴Neequen xá ñaa co' lin par que non mèn co' ta' sa yèth huan no ta' mèna liz mèna par góon plá huiz co'se' ne'ta'de patrón más zin' lin trè'. ⁵Sya, ngurez mandador thìb thìb mèn co' ndeb loo mbi' rica. Mnibdi's mandador loo ner mbi' co' ndeba. Ndxab mandador: ¿Plál ndebl loo patrón daa, à'? ⁶Mbi' co' ndeba mcàb. Ndxab mbi' loo mandador: Daa ndeb thìb ayo barril aceit loo patrón. Sya, ndxab mandador loo mbi' co' ndeba: Ye's co' nac val lùu ndxè!. Ftub loo asient no xax xax toxcua' tedib val. No ftub loo val le' lùu ndeb cho' psi' barril aceit no maste. ⁷Ngoloa, mnibdi's mandador loo tedib mbi' co' ndeb loo patrón mandador, ne. Ndxab mandador loo mbi'a: ¿Lùu, à'? ¿Plál ndebl loo patrón daa? Mbi' co' ndeba ndxab: Daa ndeb thìb ayo almud triu loo patrón. Sya, ndxab mandador loo mbi' co' ndeba: Ye's co' nac val lùu ndxè!. Nalle' ftoxcua' tedib val. Ftub cuent loo val co' toxcua'l ba' le' lùu ndeb thap gal almud triu no maste loo patrón daa. ⁸iPer máa mbi' ric! Lueg mdén' lezo' mbi' ric no mda' mbi' rica cuent le' mandador ngòc lijerle' xal nac

mod co' ndxàp mandador loo zin' co' ndyoo naa mandador. iNe'yila'ste gu' con' nde niin loo gu'! Más nalaas nac mèn co' alithe nabán loo izlyo' ndxè! loo mod co' ndxàp mèn li mèn loo thìb xtàa mèn no loo tedib xtàa mèn leque mèn co' mblá'l le' ryethe cón che'n xab izlyo' no mèn co' ndyub xnii yéc no co' ndyub xnii lezo' loo cón che'n Diox loo rsin' che'n Diox.

⁹Por cona, ngue tan'en di's ndxè! loo gu' le' gu' co' nac xal mandador che'n Diox, nalaas gure gu' loo izlyo' ndxè! loo interes co' ncàb con' ye'rsin' loo mèn par li zin' gu' che'n gu' co' ndxàp gu' par tataa mod gác amiu gu' con huax mèn loo izlyo' ndxè!. Le' sya, lomisque' mod, gácà loo gu' co'se' gath gu' ndoo líte ta' Diox lugar loo gu' yòo gu' loo Diox co'te' ban gu' thidtene tac altant mdoo gu' loo zin' che'n Diox xal thìb mandador ndac.

¹⁰Mèn co' altant ndyoo no co' ñee rsi' ñee rso par quenap mèna co' nac che'npe' mèna con' co' ngue note mèna, mèna altantleque' tyoo no ñee rsi' ñee rso mèna par quenap mèna taamas huax con' chele' Diox li par que no mèna taamas con!. Le' mèn co' nqedìi xtàa loo ndxepte con', mèna quedìi xtàa loo huax con' chele' mèna li gan. ¹¹Cona, ngue niin loo gu'! Chele' gu' indyoode altant no iñee rsi'de gu' no iñee rsode gu' yalgon' co' nthop gu' no co' ndxàp gu' loo izlyo' ye'rsin' ndxè!, ¿chó mèn gáp yalxla's loo gu' no chó mèn yila's le' gu' tyoo altant no ñee rsi' gu' no ñee rso gu' zin' ndac co' nac cón che'n Diox, à'? Yende mod gácà tataa, ¿lé'? ¹²No chele' gu' indyoode altant loo con' co' nac che'n taamas mèn, ¿chó ta' con' càa gu', con' co' gác che'npe' gu', sya? Yende mod gácà tataa, ¿lé'?

¹³Nde niin thìb con' loo gu': Yende mod li thìb moz sirv loo chop patrón. Bien li moz cas loo thìb patrón. Le' loo tedib

patrona yecloo moz ñèe moz patrona. Bien más altant tyoo moz loo thib patrón. Le' loo tedib patrón na, tyoo xà' lezo' moz ñèe moz tedib patrona. Cona, ngue niin loo gu': Yende mod xo'f zin' mèn zin' co' nac cóñ che'n Diox chele' mèn más nde yath nde lux ñèe yalgon' che'n izly' ndxè'.

¹⁴ Per mèn xley' farise, co' más nde yath nde lux ñèe yalgon', nzi yòn di's co' ndxbab Jesú. Sya, ndxáp nxyán' mèna no mxíis nxyán' mèna ñèe mèna Jesú. ¹⁵ Jesú ndxbab loo mèna:

—Anze'f thib con' ndli gu' par ndxàc gu' mèn ndac loo mèn. Per Diox non no nanee Diox xá nac con' co' ndli gu' xtùuz le'n lezo' gu'. Tac ryete con' co' ndli mèn cuent nac más con' roo con' xèn loo mèna, Diox ndxòo xyàn lezo' ñèe Diox mèn co'se' ndli mèn con'a.

Trè' ndlu' cóñ che'n mod co' mblu'
Tad Jesú loo mèn cóñ che'n xá
mod ndxòo mèn loo cóñ che'n
Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁶ Ndoore' gác tiemp co' mbi'th Juàñ Bautist, nzo'fle' ley che'n Diox co' mxo'f Moisés loo mèn no nzole' libr co' mque' mèn ye's, mèn co' mde'th di's co' ndxbab Diox. Per axta tiemp co' mbi'th Juàñ Bautist, mtlo mbyath mbyèn cóñ che'n di's ndac co' ndlu' xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No ryete mèn co' mbìn di'sa nguátbèe par mbli mèn co' nzote mod li mèn par ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁷ Más inagànte naca lyux no lith no izly' no bé' leque ne'gàcte con' co' nac más be'the' co' mcàbgòn Diox li Diox loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Aa. Gàcpe'i.

Trè' ndlu' cóñ che'n mod co' mblu'
Tad Jesú loo mèn cóñ che'n con' co'
ndxàc co'se' selya' mèn tedib vez
ndxelo mblá' mèn xa'got mèn tiempa.

(Mt. 19.1-12; Mr. 10.1-12)

¹⁸ Niin con' ndxè' loo gu', ne: Chele' thib xa'bi' negadi's tè'b no chobla'

xa'bi' sa'l xa' no selya' xa'bi' con tedib xa'got, sya, xa'bi'a ngue li yalburrid. Le' thib xa'bi' co' selya' con thib xa'got co' mtè'b sa'l no co' mchobla' sa'l, xa'bi'a ngue li yalburrid, ne.

Tad Jesú ngue ta' cuent loo mèn
cóñ che'n thib mbi' co' ngòc ric
no cóñ che'n thib mbi' co' ngro'
lèe Lars co' ngòc thib mbi' prob.

¹⁹ Jesú ndxbab loo mèn:

—Nde tan cuent cóñ che'n co' ngòc loo thib mbi' ric loo gu'. Mbi' rica mdoc xab mbi' co' nabe's mdyoxcua' no co' ante nít nayèe ñaa. No ryete huiz ndli mbi' lni liz mbi' axta mod co' mbyla's mbi' no xal nda' gust lezo' mbi' li mbi'. ²⁰ Ngo thib mbi' prob, ne. Mbi' proba ngro' lèe Lars. Mdoo thib loo yé's ya's dib lad Lars. Ndyee tub Lars ro ryo' liz mbi' rica.

²¹ Látha, ndyub bed Lars no ndyub quee lezo' Lars ña'b Lars pedaz yèth no nityèth co' ndxan' xo'f loo mes co' ndxuhua mbi' rica par hua Lars par be'te' que' ni'i lezo' Lars. Láth ndub bed Larsa, nde ley mbac loo yé's ya's co' ndoo lad Lars. ²² Mzin thib huiz nguth prob Lars. Per angl che'n Diox mbi'th. Mbe' angl xpii Lars no alm Lars par ngo no Lars Abraham co'te' ngo Abraham le'n paraís. Mzin huiz nguth mbi' rica, ne. Ngua ca's mèn thebol mbi' rica panteón. Le' alm mbi' no xpii mbi' na, ndoo lité ngulàa le'n ye'rbiil. ²³ Per láth nden' mbi' rica yaltii no ndxec nzyo mbi' le'n ye'rbiil co'te' mbii xpii no alm mèn ye'rsin' co' ndxath, gunèe mbi' rica tit nzo no Lars Abraham. ²⁴ Sya, ngrozèe mbi' rica. Ndxab mbi' ric loo Abraham: Tad Abraham, gulat lezo' U' gunèe U' daa. Ftel' U' Lars ya tegaz Lars cuen ya' Lars con nít no yi'th tegaz Lars looz daa trè' tac anze'f nèe nac co' nden'en loo quíi no loo bëel co'te' nzon ndxè'.

²⁵ Abraham ndxbab loo mbi' ric co' nguth: Mbi', fte' lezo'l, lìuu anze'f huen ngua le'n rye tiemp co' ngo banl lada. Per prob Lars ndxè', anze'f thib con' ye'rsin' no

con' nalyat ngòc loo prob Lars. No nalle', ale ndxe'l que', ndyac lezo' Lars co'te' nzo Lars trè'. Le' lùu na, ale ndxe'l que', nden'l ndxec nzyol loo quìi no loo bëel co'te' nzol ba'.

²⁶Más de cona, ndri'th thib ftee co' anze'f na's tñin' trè' co' ntau' loo nu' no co' ntau' lool. No chele' lùu lya's riid co'te' nzo nu' ndxè', yende mod riidl. No chele' nu' lya's riid co'te' nzol ba', yende mod riid nu'. ²⁷Sya, ndxab mbi' rica loo Abraham: Daa ña'b loo U', Tad Abraham, ftel' U' Lars ya Lars liz xuden ²⁸co'te' ngue non ga'y myen' huesen, par ta' Lars cuent loo myen' huesen par tataa mod ne'yil'the myen' trè' co'te' anze'f ndxàc yaltii loo mèn ndxè'. ²⁹Per Abraham ndxab loo mbi' rica: Myen' ngue noque' di's co' mque' Moisés ye's co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn. No ngue noque' myen' di's co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's loo libr. Loo di'sa nzoque' mod li myen' cas chele' myen' lya's tyubdi's. ³⁰Mbi' rica mcàb loo Abraham. Ndxab mbi': Lica xá nee U' ba', Tad Abraham. Yende cón niin loo U' cón che'n di's co' ngolo gunee U' ba'. Per más segur gàca chele' thib mèn nguth ryo xban par ya mèn ngutha loo myen' huesen par ta' mèn ngutha cuent loo myen' huesen, ndyaquen. Sya, lyàa yéc myen' no lyàa lezo' myen' no zye' mod co' ndxàp myen' par lyá' myen' loo ryethe con' ryes. ³¹Abraham ndxab loo mbi' rica: Chele' myen' indlide cas no indyubdi'ste myen' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn no loo di's co' mde'th mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, ne' ne' yila's myen' loo mèn co' yaa, mèn co' ryo xban làth mèn nguth.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n con' ryes co' ndxàc loo mèn co'se' ncua'n mèn xquin mèn no xtol mèn.

(Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42)

17 Jesús ndxab loo myen' xin'
mté'th Jesús:

—Thidteneque' nzoque' con' co' ndli par ncua'n mèn xtol mèn no xquin mèn. Per mandit mbi' too ze too yál', mbi' co' aseli par cua'n mèn xquin mèn no xtol mèn. ²Más huen ngàca nquedó' mèn thib quèe yees yen mbi' ye'rsin'a. No yiloa, cobii mèn mbi'a le'n nittó' leque li mbi' ye'rsin'a le' mèn co' be' nau' loo no mèn co' be' nau' yéc ncua'n mèna xquin mèna no xtol mèna, mèn co' nac mèn co' pente mtlo ndxela's loo cón che'n Diox. ³Anderhuen gu!. No gunee gu' xá nzi tee ban gu!.

Chele' chol hues xtàa gu' cua'n xtol cón che'n gu', gunii gu' loo hues xtàa gu'a no bco'x gu' ndxep loo hues xtàa gu'a. No chele' hues xtàa gu'a lyàa yéc no lyàa lezo' loo con' mbli hues xtàa gu'a, fteri'th ftecan' gu' xtol no xquin co' mcua'n hues xtàa gu' loo gu'. ⁴Mastale' cua'n hues xtàa gu'a xtol no xquin hues xtàa gu'a loo gu' gaz vez thib huiz, no chele' hues xtàa gu' yi'th loo gu' gaz vez no ñee hues xtàa gu' loo gu' gaz vez: Ya ne'bereden cuanen xtol daa lool, hues, le' sya, gu' co' ndxàc hues xtàa por cón che'n Crist, fteri'th ftecan' gu' xtol no xquin co' ndli hues xtàa gu' loo gu'.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n con' co' ndli mèn co'se', lìcpe', ndxela's mèn loo cón che'n Diox.

⁵Myen' xin' mté'th Jesús co' ne' tedib lèe apostl, co' nee di's, mèn co' ndxe' di's cón che'n Tad Jesús, myen'a ndxab loo Tad Jesús:

—Tad, bli U' par tolo yila's nu' no tolo gáp nu' más yalxla's loo ryethe con' cón che'n U'.

⁶Sya, ndxab Tad Jesús loo myen':

—Chele' gu' pente ndxela's no, lìcpe', ndxela'spe' gu', nzoque' mod gab gu' loo yaa sicomr ndxè': Na nii lool, yaa sicomr, yi'fl trè'. No leque lùu ya ro nittó' par tyool ro nittó'. Na nii loo gu' le' yaa sicomr ndxè' gòn ro gu'.

Trè' ndlu' leque mèn ta' cuent
inacte mèn arid mèn ndac loo zin'
co' nxo'f zin' mèn cón che'n Diox.
7 Nde niin thib con' loo gu': Chele'
chó gu' ngue no thib moz, no ndye'th
moz ngua moz zin' huan, bien ngua
gan' moz ngon, o bien ngua queno
moz ngon, ¿ché' tab gu' loo moz co'se'
ndye'th moz ngua moz zin': Moz, quede.
Ftub loo mes par bequen con' hua rsèl,
ndee? 8 Yende xàa. Ndxel'leque', gu' gab
loo moz: Jer toxcua' con' hua rsè'en
no altant ftoo par lil mandad loon láth
ngue yuhuan no láth ngue yun. Sya,
co'se' ngolo nduhuan no co'se' ngolo
ngun, sau' tyubl hual. 9 ¿Ché' ndyac gu'
le' patrón gab loo moz: Diox quixl, moz,
tac mttxcua'l con' nduhua rsè'en, ndee?
ijaa! Pà gab patrón tataa loo moz, ¿lé'?
10 Cona, ngue niin loo gu', ne: Co'se'
yilo li gu' ryete con' co' mnibe' Diox loo
gu' par li gu'i, ndxàal gab gu' loo Diox:
Nu' nac moz co' yende cón ntac no co'
yende chó juis tac mbli nu' ante con' co'
mnibe'te U' loo nu' par li nu'i.

Tad Jesús mteyac si' mèn
co' mxac thìb yíiz co' nteya's
no co' nteyèe yid lad mèn.

¹¹Co'se' tolo mdoo Jesús ned, nda
Jesús par ned ciuda Jerusalén, ngua
riid Jesús rye yèezya' che'n làaz
mèn samari no che'n làaz mèn galile.
¹²Texal ngòo Jesús ro thìb yèez, ngua
sál' si' xa'bi' co' ndyac yíiz ndxa's, yíiz
co' nteya's no co' nteyèe yid lad mèn,
loo Jesús. Tith ngure prob mèna loo
Jesús. ¹³Cabii ngrozèe mèna loo Jesús.
Ndxab mèna loo Jesús:

—Jesús, U' co' nac maistr, gulat lezo!
U' gunèe U' nu', yey.
¹⁴Co'se' gunèe Jesús mèna, ndxab
Jesús loo mèna:
—Huàa gu'. Huàa lu' gu' gu' loo
nguley'.

Sya láth ndoo mèna ned nda mèna, mbembìi lad mèna xalque' thib mèn huen. ¹⁵Sya, thib mbi' co' ndxòo cuent si' mèn co' mbyaca, co'se' gunèe mbi' mbyac mbi', mbere mbi', ndye'th mbi' loo Jesú. Cabii mbez mbi' di's natu' loo Diox. Ndxab mbi':

—iAy, Dio's! Con' roo con' xèn mbl
U' loon.

Tac mteyac Jesús mbi!. ¹⁶Mdub xib
mbi! loo Jesús. No xex xex mcotloo mbi!
xàn! nii Jesús. Ndxab mbi! loo Jesús:

—Diox quix U!, Tad.

No ngòc mbi'a mèn gulàaz mèn
samaritan.

17 Sya, ndxab Jesús loo mèn co' nziri
loo Jesús:

—¿Ché! iryede si' mèna mbyac, cà'?
¿Máa taayè' mèna? ¹⁸ ¿Ché! angoloxule
mbi' co' nac mèn tith ndxè' mbere
ndye'th loon par ndxab mbi': Diox quix
U', Diox, loo Diox, cà'? ¿Xá nee gu'?
¿Ché! huen nac co' mbli mèna, cà'?
Yende xàa.

19 Jesíis ndxah loo mbi'a

—Goo too, ndee. Fxen ned. Byàa. Lùu
mbvacle! tac ngola'sque'l loon.

Mèn xley' farise mnibdi's loo Tad
Jesús: ¿Xá mod gàca co'se' tlo ñibe'
Diox loo mèn?

(Mt. 24.23-28, 36-41)

20 Leque sya, mèn xley' farise
mniibdi's loo Jesús. Ndxab mèna loo
Jesús:

—¿Pólxe gàc tiemp co'se' tlo ñibe'pe'
Diox loo mèn, à'?

Jesús mcàb loo mèna. Ndxah Jesúis:

—Co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn,
ne'yú'da loo mèn xal co'se' ñibe'pe'
chol rey loo mèn loo izlyo' ndxè!

21 Ne'gabte mèn loo xtàa mèn: Trè' nac co'te' ñibe'pe' Diox loo mèn. O tua' nac co'te' ñibe'pe' Diox loo mèn. Aa. Diox ngue ñibe'pe' loo mèn co' ndyubdi'sque loo Diox làth gu'.

22Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Zin thib huiz no zin thib ze co' lya's gu' hui' gu' mase thib huiz láth co'se' ngue ñibe'pe'en loo izlyo' ndxè', daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn. Per ndxe'leqe', ya inabante gu' axta co'se' zin huiza. **23**No zin thib huiz no zin thib ze co'se' ñee mèn co' nac mèn gutyè'a loo gu': Mzinle' Jesús loo izlyo' tedib vez. Trè' nzo Jesús. O ñee mèn gutyè'a loo gu': Tua' nzo Jesús. Per na ngue nii loo gu': Ne'yila'ste gu' ro mèna. Ne' ne' ta' gu' lugar tyoo nque gu' xís mèna co'se' zin huiza. **24**Tac texal co'se' ndlyàa bëel gundii loo izlyo', chàa, ndxà'x xnìi bëel gundii thib lad ro izlyo' axta tedib lad ro izlyo'. Tataa gàca loo mèn co' nziri' dib athu loo izlyo' co'se' gàc huiz co' galen loo izlyo' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn. Huiza rye mèn co' nziri' dib athu loo izlyo' nonque' cón chenen. **25**Per ndore' zin huiza naquinque' ner gàc huax yaltìi loon. Le' mèna tè'b daa thib lad. No chobla' mèn daa, mèn co' nzi ban le'n tiemp ndxè!. **26**Xalque' ngòca le'n huiz co' mque tee ban Noé, tataa gàca le'n huiz co' gàc huiz co' galen loo izlyo' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn. **27**Tiemp co'se' ngo ban Noé loo izlyo', alithe ngure yuhua mèn. No alithe ngure yu mèn. No alithe mbli mèn di's nselya' xin' mèn. Ndyee na'b mèn xiix mèn. Nda' mèn xgan' mèn nda buuz axta co'se' mzin huizpe' co'se' ngòo Noé con rye famil Noé le'n yòoyaa. Le' Diox na, mbli ngulàa thib yuu axta ngòc lal nít loo rye yii par tataa mod nguth rye mèn co' ne'ngala'ste loo di's co' ndxab Noé. Ale nguth mèna. **28**Ndxab Tad Jesús, ne:

Tataa ngòca le'n huiz co'se' ngo ban thib mbi' co' ngro' lèe Lot, ne. Alithe ngure yuhua mèn. No alithe ngure yu

mèn. Alithe ngure ndi' mèn. No alithe ngure ntho' mèn. Alithe ngo mèna bin. No alithe mtoxcua' mèna liz mèn. **29**Per leque huiz co'se' mxon' mbi' co' ngro' lèe Lot con famil mbi', ngro' mbi' le'n ciuda Sodom. Ngoloa, mbli Diox, chàa, ngulàa quií no bëel no asufr loo bë' loo mèn ciudaa xal co'se' ndlyàa yuuxò!. No mbeth quií no bëel ryete mèna.

30Tataa gàca, ne, co'se' gàc huiz co'se', chàa, galen no yú' daa loo mèn, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn.

31Huiza, chele' chó mèn ngue tee loo zote yéc yòo, no ngue no mèna che'n mèn co' nzosua' le'n nyòo, más huen ne'lyàade mèna loo yòo par co' mèna che'n mèna le'n nyòo. No chele' chó mèn ngue zin' huan, más huen ne'berede mèna par liz mèna tac ya ne'zin'te bere mèna liz mèna huiza.

32Fte' lezo' gu' con' co' ngòc loo xa'got che'n mbi' co' ngro' lèe Lot par ten' gu' di's co' ngue niin loo gu' no li gu' cas loo con' ngue niin loo gu'. **33**Mèn co' alithe nque tee ban loo izlyo' par que no mèna ante con' co' ndryo' ndlyen' lezo' mèna, loo mèna ne'gàcte con' ndac co' nac cón che'n yahnaban par ban no mèna Diox thidtene yiloa. Per mèn co' too lezo' tuhuan mèn ryethe con' ndryo' ndlyen' lezo' mèn cón che'n mèn loo izlyo' ndxè' ante por cón chenen, mèna ban noque' xuden Diox thidtene.

34Ndxab Jesús loo mèna, ne: Ngue niin loo gu': Leque hor co' galen, que naca ze, que naca yál', chop mèn nzi yàt loo thib lun!. Hora daa li, chàa, yáp thib xa' par ya sál' xa' daa loo bë!. Le' tedib xa' na, taate yan!. **35**Leque hora, ne, gàca chop xa'got thidte ngue yu'. Thib xa'gota, chàa, lin par yáp xa'gota loo bë' par ya sál' xa' daa. Le' tedib xa'gota na, taate yan!. **36**Lomisque' ne, leque hora, gàca chop xa'bi' ngue zin' huan. Thib xa', chàa, lin par ya sál' xa'

daa loo bé!. Le' tedib xa'bi'a na, taate yan!.

³⁷ Co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jesús, mnibdi's mèna loo Jesús. Ndxab mèna:

—¿Pá gàc con'a, Tad?

Jesús mcàb. Mtetac Jesús thìb di's loo mèna. Ndxab Jesús:

—Pues, gu' nda' cuent co'te' nax nde'f thìb má' ya's, anze'f thìb ngool ndlyàa loo má' ya's tya, ¿l'é?'

**Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn
cón che'n thìb mbi' co' ngòc juez
no cón che'n thìb xa'got viud.**

18 Jesús mtetac tedib di's loo mèna, ne, par mblu' Jesús loo mèn xá mod ndxàalque' thidteneque' cuez mèn Diox no par ne'yitacte lezo' mèn cuez mèn Diox. ²Ndxab Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu': Ngo thìb mbi' co' ngòc juez le'n thìb ciuda. Mbi'a ne'ngzebte ngnèe Diox ne' ne' indyóo mbi' ngnèe mbi' chol mèn. Ne' ne' yen chó import nzo lezo' mbi' ñièe mbi' chol mèn. ³Leque le'n ciudaa ngo ban thìb xa'got viud. Xa'got viuda seguid nda li xol mbi' co' ngòc jueza par li mbi' justis no tub rez mbi' cón che'n thìb yalgyoo co' mbyoo xa'got viuda con mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n xa'got viuda. ⁴Nguri'th huax huiz no nguri'th huax mbe', mbi' co' ngòc jueza ne'nglide cas xa'gota. Per ngoloa, mbli mbi' xtùuz cón che'n xa'got viud co' mbli xol mbi' co' ngòc jueza. Sya, ndxab mbi' loo lezo' mbi': Neequen cón lin teeca. Daa inzyebte ñièen Diox ne' ne' yen chó import nzo lezon ñièen nec thib con'.

⁵Per mastale', guneei xá go tee, na nda li justis cón che'n xa'got viuda par ya ne'tolode yi'th ta' xa' xyàn lezon tré!. Tac ya ngo dible' lezon ñièen xa'got viuda. No ya ne'tolode xec daa ñièen xa'gota.

⁶Tad Jesús ndxab loo mèna, ne:

—Bìn gu' di's co' ngòc di's co' gunii mbi' co' ngòc juez ye'rsin'a. ⁷Cona,

ngue niin di's ndxè' loo gu': ¿Ché' ngue li gu' cuent le' Diox ne'tí'de no ne'làade Diox mèn, mèn co' Diox mcui, mèn co' mbez Diox ze no yál', cà? ¿Ché' ndli gu' cuent ndlyen' Diox par lyath no Diox mèna, cà? Yende xàa. ⁸Daa nii loo gu' le' Diox setilte lyath no mèna. No nibdizen thìb con' loo gu': ¿Xá nee gu'? Co'se' galen loo izlyo' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, ¿ché' ndyac gu' nzoque' mèn loo izlyo' co' be' nzi yila's loon huiza, cà? Chele' gu', lìcqwe', tolo yila's loon no tolo gáp gu' yalxla's loon thidtene, le'i gàcque' le' mèn be' ndxela's loon co'se' galen loo izlyo' tedib vez.

**Tad Jesús ngue lu' loo mèn cón
che'n mod co' ngòp thìb mbi' co'
ngòc mèn xley' farise no cón che'n
mod co' ngòp tedib mbi' co' ndli
cobrar cón che'n contribución.**

⁹Jesús mtetac tedib di's loo mèna cón che'n mèn co' nzo làth mèna, mèn co' ndyac nac mèna anze'f mèn ndac. No leque mèna indlide cas xtàa mèna. Ndxab Jesús:

¹⁰—Nde niin thib con' loo gu': Ngua chop xa'bi' le'n templ par cuez xa' Diox. Thìb xa' nac xa' che'n xley' farise. Le' tedib xa' na, nac xa' co' ndli cobrar cón che'n contribución. ¹¹Mbi' co' nac mbi' xley' farise mdoo. No ngurez mbi' Diox taandxè!. Ndxab mbi': Tad Diox, na nii loo U', Diox quix U' tac inacte daa xal taamas mèn; mèn co' ndli huan'; mèn ye'rsin'; no mèn co' ndli yalburrid. Ne' ne' inac daa xal mbi' ba', mbi' co' ndli cobrar cón che'n contribución. ¹²Chop vez ndlin ndxàc yalxlat loon le'n thib sman. No ndan centav co' nac diezm cón che'n rye yalgon' co' ndxàpen no cón che'n zin' co' ndlin.

¹³Per ndxe'leque', prob mbi' co' ndli cobrar cón che'n contribución, tit mdoo mbi'. Ne'ngòode valor loo mbi' mase ngüi' mbi' loo bé!. Ndxe'leque', mbez mbi':

—iAy, Dio's!

No taa nguin mbi' ya' mbi' pech mbi'.
No tolo mbez mbi':

Gulat lezo' U' gunèe U' daa, Tad.
Daa nac thib mbi' co' ndxap xtol no co'
ndxap xquin.

¹⁴Mbere Jesús, ndxab Jesús loo
mèna:

—Na nii loo gu' le' Diox mton' xtol
no xquin mbi' co' ndli cobrar cón
che'n contribución. No ngòo lezo' Diox
mod co' ngòp mbi'. Ngoloa, ndyàa
mbi' par liz mbi'. Per ndxe'leque', Diox
ne'ndon'te xtol mbi' no xquin mbi' co'
nac mbi' xley' farise. Tac chol mèn co'
ndye's, loo mèna Diox li gác mèna mèn
be'the. Le' loo mèn co' nac mèn nado'
na, loo mèna Diox li gác con' guryath
no con' guryèn loo mèna.

**Tré' ndlu' le' Tad Jesús ngue bez loo
myen' bix: Ngue lin gác con' ndac
loo gu', ey.**

(Mt. 19.13–15; Mr. 10.13–16)

¹⁵Le'n huiza, mbi'th no mèn myen'
bix loo Jesús par que's càa Jesús myen'
bixa. Per co'se' ñièe myen' xin' mté'th
Jesús con' co' ndxàc, mbyoo myen' xin'
mté'th Jesús mèna. ¹⁶Jesús ngurez
myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús
loo myen':

—Bla' gu' tetee myen' bix ba' loon con
xna' myen'. Ne'tau'te gu' loo myen' no
loo mèn co' nde no myen' loon. Tac mèn
co' ndyal par ñibe'pe' Diox loo mèn,
mèna ndxap mod no nac mèna xal myen'
bix ba!. ¹⁷Licpe' ba'i, na nii loo gu': Mèn
co' ne'tyalte gáp mod xal thib myen' bix
ndxè' par ñibe'pe' Diox loo mèn loo cón
che'n Diox, mèna yende mod yòo loo cón
che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna.

**Tré' ndlu' le' thib mbyòo ric
mdoodi's no Tad Jesús.**

(Mt. 19.16–30; Mr. 10.17–31)

¹⁸Làth mèn co' nziri' ngo thib mbi'
co' ngòc jef co' ndyoo ner, no co' ndyoo

naa, no co' ñibe' loo mèn nación Israel.

Mnibidi's mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

—Maistr Ndac, ¿cón ndxàal lin par
gàpen yalnaban thidtene, à?

¹⁹Jesús ndxab loo mbi':

—¿Chonon mbezl Maistr Ndac nac
daa, à? Yende chó mèn nac xa' ndac.
Ante thib xa' co' nac Diox nac xa' ndac.
Chele' lùu indlide cuent no inden'te lùu
le'n lezo lùu nac daa Diox, ne' ne' ñiel
loon Maistr Ndac. ²⁰Lùu ndxác di's co'
ndlu' loo mèn cón ndxàal li mèn, ¿lé'?,
di's co' ndxab: Ne'lide gu' yalburrid;
ne'guthe gu' xtàa gu'; ne'li huan'te gu';
ne'tyéde gu' loo nec thib mèn; gòp gu'
mod loo xud gu' no loo xna' gu'!

²¹Mbi' ndxab loo Jesús:

—Ryete con'a ndyubdzquen no
ndliquena axta co'se' ngòc daa myen'
bix no axta mtlon mdoo xènen.

²²Co'se' mbìn Jesús tataa ndxab mbi'
loo Jesús, ndxab Jesús loo mbi':

—Tatabe' ndxàc falt lil thib con', cara.
Huàa tho' rye con' ndxapl par ryo' tmi
loo con' ndxapl. Sya, qui'thl tmia par
càa mèn prob co' nquin tmi. Tataa mod
gàpl más yalgon' loo bé!. Yiloa, yi'thl,
tyoo nquel xísen. Nda na', ndee.

²³Co'se' mbìn mbi' tataa ndxab Jesús
loo mbi', anze'f mxí lezo' mbi' tac mbi'
ngòc thib mbi' co' anze'f ngòp che'n.

²⁴Per co'se' ñièe Jesús nalyat nde'f ro
mbi', Jesús ndxab loo taamas mèn co'
nziri' loo Jesús:

—Anze'f nagàn naca par yòo thib mèn
ric loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox
loo mèn ric. ²⁵Más inagànte naca riid
thib má' co' lee' camell le'n ye'r co' nac
ngudloo thib aguj leque yòo mèn ric
loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo
mèn ric.

²⁶Co'se' mbìn mèn co' nziri' di'sa,
ndxab mèna loo xtàa mèna:

—Chele'i tataa nac, ¿chó mèn gác lyá'
loo con' ryes, sya?

²⁷Jesús ndxab loo mèn co' nzi yòn
di'sa:

—Con' co' ne'gácte li mèn, Diox ndxácque' li Diox con'a.

28 Pedr ndxab loo Jesús:

—Tad, nu' mblá'ya' ryete con' co' ngòp nu' par ndoo nque nu' xís U'.

29 Sya, mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Lícepe' ba'i, le' chol mèn co' lá'ya' liz; no co' lá'ya' xud; no co' lá'ya' hues; no co' lá'ya' sa'l; no co' lá'ya' xin' par tyal mèna yòo mèna loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèna loo cón che'n Diox, **30** Diox li par gáp mèna masre' con' ndac loo izlyo' ndxè'. No más de cona, gáp mèna yalhaban thidtene co'se' cue tedib cua' izlyo' le' n tiemp co' nde nque.

Tad Jesús mbere ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Tad Jesús le' Tad Jesús gathque'.

(Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34)

31 Ngoloa, xà' ngurez Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Nase nda na' ciuda Jerusalén, cara, co'te' tyaa ryete con' xal ndub di's loo libr co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's cón chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'. **32** Líca, mèn ta'xù' daa loo mèn co' nac mèn tith. No xìis no mèna daa. No yáp xyán' mèna ñèe mèn daa. No aseli mèna ta' mèna xyàn lezon. No ale suc mèna rloon. **33** Ta' mèna chenen. No yiloa, guth mèna daa. No co'se' yilo son huiz mbeth mèna daa, daa ryo xban làth mèn nguth.

34 Per myen' xin' mté'th Jesús ne'nda'de cuent cón nee di's co' ndxab Jesús. Axta ne' ne' ñee myen' no axta ne' ne' nden' myen' cón ndxab Jesús loo myen'. Di'sa ngòc di's co' ne'gácte myen' nda' myen' cuent.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús mteyac thib mbi' sieu co' ngòc mèn yèez Jericó.

(Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52)

35 Co'se' yamerle' yòo Jesús ro ciuda Jericó, gunèe Jesús ndub thib mbi' sieu

ro ned. Ndub na'b mbi' sieu gòn loo mèn. **36** Co'se' ndub yòn prob mbi' sieua ndoo riid mèn ned, mnibdi's mbi' loo mèn. Ndxab mbi':

—¿Cón ndxàc? iSusque' thib mèn ndoo riid!

37 Mèna ndxab loo mbi' sieua:

—Jesús che'n yèez Nazaret nde riid par nedrè'.

38 Sya, cabii ngurez mbi' Jesús. Ndxab mbi':

—iJesús, U' co' nde bin che'n David co' ngòc rey pólá, gulat lezo' U' gunèe U' daa, yey!

39 Per mèn co' nda ner delant loo Jesús, mèna mbyoo mbi' sieua par cued, ya ne'tolode li mbi' ruid.

Per ale ndxe'leque', sate más cabii mbez mbi' Jesús. Ndxab mbi':

—iJesús, co' nde bin che'n David, gulat lezo' U' gunèe U' daa, yey!

40 Sya, nguled Jesús ned. Mnibe' Jesús loo mèn ya xi mèn mbi' sieua. Co'se' mzín gax mbi' loo Jesús, mnibdi's Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

41 —¿Cón ndlya'sl li nonl, à!, ey?

Mbi' sieua ndxab loo Jesús:

—Tad, ndlyazen ftub U' xnìi ngudloon par hui'en, yey.

42 Ante ndxab Jesús loo mbi' sieua:

—Ngudloon ngo nìile!. Mdublen xnìi ngudloon tac lùu ngola'sque' loon.

43 Leque hora, mbi' sieua mbui'. No mdoo nque mbi' xís Jesús. Nda no mbi' Jesús. No mbez mbi':

—iAy, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U' loon.

Lomisque', ryete mèn co' gunèe ngòc con'a loo mbi', mbez mèna:

—iAy, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U' loo mbi' ba'!

**Jesús mdoodi's no thib
mbi' co' ngro' lee Zaque.**

19 Láth ndoo Jesús ned con taamas mèn, nda Jesús par

ciuda Jerusalén. Thìb lì nguri Jesús le'n ciuda Jericó. Co'se' yamerle' riid Jesús tedib lad ro ciuda Jericó, |² tya ngro' thìb mbi' ric co' ngro' lée Zaque par ngua sál' mbi' Jesús. Le'xque' le'n tiempa ngòc mbi' jef loo mèn co' ndli cobrar cóñ che'n contribución.

³ Anze'f mbly'a's Zaque hui' Zaque loo Jesús par libe' Zaque Jesús. Per yende mod bii gax Zaque loo Jesús par hui' Zaque loo Jesús. Nde nxon', anze'f chut'h Zaque. Nde nxon', anze'f thìb mèn mtau' loo Jesús, ne.
⁴ Sya, mque' Zaque carre. Mner Zaque loo mèn. Ngua quée Zaque loo thìb yaa co' lée yaa sicomr par gác hui' Zaque loo Jesús láth nde riid Jesús.
⁵ Co'se' nda riid Jesús xàn' yaa co'te' mquée Zaque loo yaa, Jesús mbui' ndub Zaque loo yaa. Ndxab Jesús loo Zaque:

—Zaque, jer bilàa loo yaa ba' tac nalze ta'l posad loon par yan' daa lizl, ey.

⁶ Sya, yende izlyo', mbilàa Zaque loo yaa sicomr. No axta gust mbyan' lezo' Zaque mbe' Zaque Jesús liz Zaque.

⁷ Co'se' gunèe rye mèna ngòo Jesús liz Zaque, ryete mèn co' nde no Jesús, xexte mbez mèna loo xtàa mèn co'te' nziri' mèn:

—Hui' gu' nexa xal ngòo Jesús liz mbi' co' ndxàp xtol ba' par yan' Jesús liz mbi'. Nazab nac con' ngue li Jesús, ¿lé?

⁸ Sya, xi'tha mdoo Zaque, nague's ya' Zaque loo Jesús. Ndxab Zaque loo Jesús:

—Hui' U' nexa, Tad. Na ta rol yalcon' co' ngue non loo mèn co' ndyac yaltii no loo mèn prob. No chele' daa mbli huan' tmi loo ndxep mèn por yalgutye' co' mtoxcuan, chele' mèna ñeei loon, seren thap tant co' mblin gan loo mèna.

⁹ Jesús ndxab loo Zaque:

—Nalze mzin huiz lyá'l con rye xin'l loo con' ryes. Ngoloa, ndxab Jesús loo rye mèn co' ngure no Jesús: Taandxé' ndxaben loo Zaque tac Zaque, ne, nac bin che'n Abraham co' mbloj msi' bin co' ngòc mèn nación Israel.

¹⁰ Tolo ndxab Jesús loo mèna:

—Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa ndal cuanque' mèn co' ndxàp xtol no mèn co' ndxàp xquin, no par telá'en mèn co' nzi tee huan loo xquin mèn no loo xtol mèn loo Diox loo con' ryes par yòo mèn loo cóñ che'n Diox.

Tad Jesús mtetac di's loo mèn cón che'n thìb mbi' co' mtan' no si' biller co' ntac huax mil pes loo si' moz.

¹¹ Ngoloa, láth nda no Jesús mèna par ned ciuda Jerusalén, Jesús mtetac thìb di's loo mèn co' nzi yòn di's co' ndyoodi's Jesús. Co'se' nde zin' gaxle' Jesús ciuda Jerusalén, mèna mbli xtùuz le' tiemp co' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn mzinle' leque hora.

¹² Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—Nde niin thìb con' loo gu': Ngo thìb mbi' co' ngòc bin che'n thìb famil ndac co' ngòc mèn roo no mèn xèn. Mbi'a ngro' tee. Nda mbi' tedib nación co' nziri' tith par li mèn naciona le' mbi' gác rey loo mèn làazpe' mbi'. No yiloa bere mbi', ye'th mbi' tedib vez par làaz mbi'.

¹³ Ndoore' ryo' mbi' par ya mbi' le'n tedib naciona, ngurez mbi' si' moz mbi'. Mda' mbi' gal bga'y mil pes loo thìb thìb moz. No ndxab mbi' loo thìb thìb moz: Aa. Bli zin' loo tmi ndxè' axta co'se' galen ñeene' máai. ¿Ché' ngue lii gan xin'a ó ché' ingue lida gan xin'a?

¹⁴ Per mèn co' nac mèn gulàaz mbi' anze'f ngòo xyàñ lezo' gunèe mèna mbi'. Mtel' mèn gulàaz mbi' mèn co' nda nque xis mbi' par gab mèna loo mèn nación co'te' nda mbi': Le' nu' indlya'ste gác mbi' ba' rey par ñibe' mbi' ba' loo nu'.

¹⁵ Per te' ñeel tataa mbli mèn gulàaz mbi', ngòcque' mbi' rey. No mbereque' mbi', ndye'th mbi' par làaz mbi'. Co'se' mzin mbi' làaz mbi', mtel' mbi' mandad, ngua càa moz co' mtan' no mbi' tmia par ñee mbi' pló xin' tmi nde teele' ndli thìb thìb moz

gan. ¹⁶Mbi'th ner moz loo mbi' co' ngòc reya. Ndxab moz loo mbi' co' ngòc rey: Tad, tmi U' co' mtan' U' loona, le'i mbli gan taasi' tant tmi loo tmi co' mtan' U' loon. ¹⁷Mbi' co' ngòc reya mcàb loo moz: iHuen zyax! Lùu nac thìb moz ndac. Lùu altantque' mdoo no gunee rsi'que'll no gunee resoquell loo ndxepte con' ngòpl. Cona, daa li le' lùu gàc gobernador loo si' yèez. ¹⁸Ngoloa, ndye'th tedib moz loo mbi' co' ngòc reya. Ndxab moz loo mbi': Tad, tmi U' co' mtan' U' loona, le'i mbli gan taaga'y tant tmi loo tmi co' mtan' U' loon.

¹⁹Mbi' co' ngòc reya mcàb loo moz. Ndxab mbi': Lùu, ne, gàc gobernador loo ga'y ciuda. ²⁰Ngua tedib moz loo mbi' co' ngòc reya. Ndxab moz loo mbi' co' ngòc reya: Tad, tmi U' co' mtan' no U' daaa, le'i ndxè!. Na mblosua'i loo thìb panid. ²¹Tac daa nzyeb ñèen U' tac U' nac thìb mbi' co' anze'f nanguib. No anze'f nde yath U!. Más de cona, ale nthop U' cosech co'te' ne'nglide U' zin!. No nthop U' cosech co'te' ne'ngode U' bin.

²²Sya, ndxbab mbi' co' ngòc reya loo moz: iAa moz zab! iMoz ye'rsin!. Co'se' tubl razon cón che'nl, con leque di's co' ndyoodil'spe'l ba' quexù'enl. Chele' lùu nanee le' daa, lìcque', nac thìb mbi' nanguib no thìb mbi' co' nde yath, no chele' lùu non le' daa nac thìb mbi' co' nthop cosech co'te' indlidén zin' no nac daa mbi' co' nthop cosech co'te' ingoden bin, ²³chele' lùu ñee tataa nac daa no tataa ndlin, iChonon ne'nga lodel tmi daa loo banc, le' sya, par co'se' ngyalen par lizen ya ri'then no nga lo'en tmi daa loo banc con tod xin'a co' ngue lii gan?

Per moza yende cón ngab.

²⁴Sya, ndxbab mbi' co' ngòc reya loo mèn co' ngureri'a: Fteche gu' tmi loo mbi' ba!. No fta' gu' tmi ba' loo mbi' co' mbli gan taasi' tant tmi. ²⁵Mèna ndxbab loo mbi' co' ngòc reya: Tad, per mbi'

ba' ngue nole' si' tant tmi. iCópe' li no mbi' tant tmi, à? ²⁶Mbi' co' ngòc reya ndxbab: Na mii loo gu' le' mèn co' ndxàp con' no nalas mèn, mèna gàpre' mas. Per mèn co' indxàpta, loo mèna biiche rye con' ndxàp mèna. ²⁷Le' cón che'n rye mèn co' nac ngolo ngola's chenen, mèn co' ne'ndalte gàc daa rey par ñibe'pe'en loo mèna, huàa xi gu' mèna, yi'th mèna ndxè!. Beth gu' mèna loon.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús nda le'n ciuda Jerusalén.

(Mt. 21.1–11; Mr. 11.1–11; Jn. 12.12–19)

²⁸Ngolo mdoodi's no Jesús mèna, mbere Jesús, mxen Jesús ned. Nda Jesús con taamas mèn par ciuda Jerusalén. ²⁹Co'se' yamerle' zin no Jesús mèna yèez Betfagé no yèez Betani gaxte co'te' ndub thìb yii co' ngro' lèe yii che'n yaa oliv, mtel' Jesús chop myen' xin' mté'th Jesús par ngua myen' le'n yèeza. ³⁰Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Huàa gu' le'n yèez ba!. Texal zin gu' ro yèez ba! ñèe gu' thìb burr co' ndoo quedó' ro yèez ba!. Yende chó mèn tar tyub burra. Fxac gu' burra no ye'th no gu' burra trè!. ³¹No chele' chó mèn ñibdi's loo gu', ñee mèn loo gu': iChonon ngue xac gu' burr? guuz gu' loo mèna: Tad Jesús naquin burr.

³²Sya, mxen myen' xin' mté'th Jesús ned, nda myen!. Co'se' nde zin gax myen' ro yèeza, gunèe myen' ndoo burr xalque' ndxbab Jesús loo myen'.

³³Sya, ngua xac myen' burr. Per co'se' gunèe mbi' co' ngòc xuan' burra ngue xac myen' burr, mbi'th nibdi's mbi' loo myen!. Ndxab mbi' loo myen':

—iChonon ngue xac gu' burr daa ba!, à?

³⁴Myen' xin' mté'th Jesús mcàb loo mbi' co' ngòc xuan' burr. Ndxab myen' loo mbi':

—Nu' ngue xac burr tac Tad Jesús naquin burr.

Sya, mblá' mbi' burr ndye'th no myen' burr.

35 Sya, mbe' myen' burr loo Jesús.

No par ne'tyubte Jesús burr taate burr, mxo'f myen' xab myen' xís burr. Ngoloa, mquée Jesús burr. Mdub Jesús burr.

36 No texal nda tee Jesús ned, tataa nda sil myen' xin' mté'th Jesús xab myen' ned nda Jesús par riid Jesús loo xab myen' tant ndyac lezo' myen' ñee myen' Jesús. **37** Co'se' nda zin gax Jesús con mèn co' ndxela's loo Jesús con myen' xin' mté'th Jesús loo yii co' ngro' lèe yii che'n yaa oliv, mèn co' ndxela'sa mtlo, mbez yèe mèna de gust. Mbez mèna: Diox roo Diox xèn nac Diox, por gunèe mèna rye yalguzye' no con' roo con' xèn co' mbli Jesús loo chol mèn.

38 Mbez mèna, ne:

—Anze'f ndyac lezo' rey no huen nzo lezo' rey, rey co' nde por lèe Tad Diox, rey co' mtel' Tad Diox loo na!. Por cón che'n rey ba' mbyu' mbyàlle' lezo' Tad Diox no ngo nagàlle' lezo' Tad Diox gunèe Tad Diox mèn. Por cona, ndxàc con' roo no con' xèn loo Diox co' nac thidte Diox por cón che'n rey ndxè'.

39 Láth mbez mèna tataa, ndxep mèn xley' farise co' nzo làth mèna ndxab loo Jesús:

—Maistr, byoo ndxep mèn co' ndxela's lool ba' par ne'gabte mèna arid di's ba'.

40 Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—Na nii loo gu': Chele' mèn ba' yau' ro, quèe co' nziri' ned ndan ndxè' cozèe no ñee quèe leque di's ba'.

41 Co'se' mzín gax Jesús ro ciuda Jerusalén no gunèe Jesús ciuda Jerusalén, mbín' Jesús gunèe Jesús ciuda Jerusalén por cón che'n mèn ciuda Jerusalén. **42** Cabii ndxab Jesús loo mbii loo mèn ciuda Jerusalén:

—Huen ngàca loo gu', mèn ciuda Jerusalén, oj ché' co' ta' gu' cuent mase le'n lult huiz co' nac huiz nalze, co' nac con' ndac co' ndlya's Diox li Diox

anggàc loo gu!. Per nalle', ndxe'leque', yende mod gàc con' ndac loo gu!. Nac con' ndaca xal thib con' co' ngo casloo loo gu! nalle!. No yende mod ta' gu' cuent no non gu' cón che'n con'a nalle!.

43 Per zin thib huiz no zin thib ze co'se' gàc con' ye'rsin' loo gu!. Le' mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu'a na, mèna toxcua' thib ftoo dib vuelt ro ciuda gu' rye lad xal co'se' ngo mèn thib yaaloo quèe dib vuelt xis yòo liz mèn par tataa mod yende mod ryo' gu' par tataa mod cua'n mèna xó' loo gu!. **44** Tùub mèn co' nac ngolo ngola's gu' ciuda gu!. Guth mèna rye gu' co' nabán ciuda gu!. No ne'tan'te mèna nec thib quèe loo xtàa quèe loo ftoo ciuda gu!. Tataa gàca loo gu' tac gu' ne'nda'de cuent cón che'n tiemp co' mbi'th que tee Diox làth gu' no mbi'th too naa Diox gu!.

Trè' ndlu' le' Jesús ngue go' che mèn co' ntho' no mèn co' ndi' le'n templ.

(Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22)

45 Ngolo ndxab Jesús di'sa, tolo nda Jesús axta mzín Jesús co'te' mdub templ tiempa. Sya, ngòo Jesús le'n templ. Mtlo Jesús, mblo' Jesús mèn par fuer, mèn co' ntho' no mèn co' ndi' le'n templ. **46** Ndxab Jesús loo mèna:

—iAa mèn izlyo!! Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Lizen nac co'te' cuez mèn lèen no ña'b mèn con' loon. Per gu' le'lé' ndli ndxàc liz xuden co'te' ndli huan' mèn xtàa mèn.

47 Ryete huiz ndlu' Jesús le'n templ. Per mèn co' ngòc jef che'n nguley' tiempa, no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa, no mèn co' ngòc mèn nac zin' che'n ciuda Jerusalén, ryete mèna mqueltàa par mcua'n mèna mod guth mèna Jesús. **48** Per ne'fieede mèna xá mod li mèn con'a tac ryete mèn co' nziri' no Jesús, xèe nziri' mèna. Ndxòn mèna di's co' mbez Jesús.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn le' Tad Jesús ndxàp con' la's nii Tad Jesús no con' la's ya' Tad Jesús par ñibe' Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 21.23–27; Mr. 11.27–33)

20 Thìb huiz Jesús nzo le'n templ. Ngue lu' Jesús mèn, no ngue te'th Jesús, no ngue go Jesús yalbàn cóن che'n dí'l s ndac loo mèn xá mod lyá' mèn loo con' ryes. Látha, mzin mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley' no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Thidte mqueltà rye mèna con rye mèngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel loo Jesús. ²Ndxab mèna loo Jesús:

—Gunee loo nu! ¿chó mnibe' lool ndlil rye con' ndlil? No ¿xá mod ndxàpl con' la's niil no con' la's ya'l par ndlil tatuá!, à!

³Sya, mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—Na, ne, ñibdiz thìb con' loo gu'. No ndlyazen fcàb gu' loon: ⁴¿Chó mnibe' loo Juàn Bautist par mbli Juàn bautizar mèn, à? ¿Ché' Diox mnibe' loo Juàn mbli Juàn bautizar mèn o ché' chol mèn mnibe' loo Juàn mbli Juàn bautizar mèn, cà?

⁵Lugar de càb mèna loo Jesús, ale mtlo mèna, mdoodi's mèna con xtàa mèna. Ndxab mèna:

—¿Xá nee gu'? ¿Cón gab na' loo mbi' ba'? Chele na' gab: Diox mnibe' loo Juàn, sya, ñee mbi' loo na': ¿Chonon ne'ngala'ste gu' con' mbli Juàn, sya?

⁶No chele' na' gab: Juàn mbli bautizar mèn tac ngo chol mèn co' mnibe' loo Juàn li Juàn con'a, sya, ryete mèn co' nziri' no Jesús, tlo mèna, gàa'd quèe mèna na' no guth mèna na' con quèe.

Tac ryete mèn nación Israel nonque' no naneepe' mèna le' Juàn Bautist ngòc thìb mbi' co' mbi'th lo yalbàn xal mnibe' Diox loo Juàn.

⁷Sya, mèna mcàb loo Jesús. Ndxab mèna:

—Ne'ñeede nu' chó mnibe' loo Juàn par mbli Juàn bautizar mèn. ⁸Sya, mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—Ne' ne' daa nii loo gu' chó mnibe' loon mblin con'a no chó mnibe' loon ngue lin con' ndxè'!

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' ngòc moz ye'rsin'.

(Mt. 21.33–44; Mr. 12.1–11)

⁹Mtlo Jesús, mdoodi's Jesús loo mèn. Ndxab Jesús:

—Tetaquen thìb con' loo gu': Ngo thìb mbi' co' mque no thib le' xyòn mbi'. Mdo mbi' lus uv loo xyòn mbi'. Ngoloa, mda' mbi' xyòn mbi' cuent rol loo ndxep mèn co' ndli zin' loo lus uv. Ngoloa, ngro' mbi' liz mbi'. Mblá' mbi' xyòn mbi' huax línl' loo mèna. ¹⁰Per co'se' mzin tiemp co' tlo làa mèn uv, mtel' mbi'a thìb moz mbi' par gab moz loo mèn co' ngue li zin' cuent rol gàc rol xlè uv co' gàc che'n mbi'. Per mèn co' ngue li zin' cuent rol loo yðoa, ale le'le' mxen mèna prob moza. Mbuaa'd ya' mèna prob moza. No mtel' mèna prob moza, ndyàa moza, nague's ya' moza. ¹¹Ngoloa, mbere mbi' co' nac che'n yðoa. Mtel' mbi' tedib moz loo mèna. Mtetii mèna moza no mda' mèna xyàn lezo' moza, no mbuaa'd ya' mèna moza. No mtel' mèna moza, ndyàa moza, nague's ya' moza. ¹²Mbere mbi' co' nac che'n yðo lus uva, mtel' mbi'a tedib moza. Per mèn co' ndli zin' cuent rol loo lus uva, mèna mda' che'n moza. Mtehuí' mèna moza no mchobla' mèna prob moza.

¹³Por lult, ndxab mbi' co' nac che'n yðoa loo lezo' mbi': ¿Per nal na? ¿Cón lin? Neequen xá ñaa thìb con' lin. Tel'en xgan' daa co' anze'f nque' lezon ñèen loo mèna. Ne'stolque', co'se' ñèe mèna zin xgan'en loo mèna, gàp mèna mod ñèe mèna xgan'en. ¹⁴Co'se' gunèe mèn co' ndli zin' cuent rol loo yðoa nde

xgan' mbi'a, ndxab mèna loo thìb xtàa mèna no loo tedib xtàa mèna: Mbyòo co' nde go' nac mbyòo co' yan' no xyòn mbi' co' nac che'n yòo ndxè!. ¿Xá nee gu'? Nda yuth na' mbyòo par gàc che'n na' yòo lus uv ndxè!. ¹⁵Sya, mxen mèna mbyòo. Mblo' mèna mbyòo thìb lad ro yòo lus uva. Mbeth mèna mbyòo.

Sya, mnibdi's Jesús loo mèn co' nzi yòn di'sa:

—¿Xá nee gu'? ¿Cón li mbi' co' nac che'n yòo lus uva loo mèn ye'rsin'a, à? ¹⁶Na nii loo gu' cón li mbi'. Mbi' ya no moz mbi'. No ñibe' mbi' loo moz guth moz rye mèn ye'rsin' co' mbli zin' cuent rol loo xyòn mbi'. No yiloa ta' mbi' xyòn mbi' loo tedib ned mèn co' li más zin' ndac.

Co'se' mbìn mèn di's co' mdoodi's Jesús, ryete mèna ndxab:

—iAy, Dio's! iNe'neede Diox conax!

¹⁷Per Jesús xèe mbui' loo rye mèna. Sya, ndxab Jesús loo mèna:

—¿Cón nee di's di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox, à? Di'sa nac di's ndxè!:

Quèe co' mblobii mèn co' nac albañil, co' mbli mèn albañil cuent yende chó juis quèea, leque quèea ngòc quèe scaudr co' más ntac. Quèea ngòc quèe co' ndub squin yòo.

¹⁸Leque sya, ndxab Jesús di's ndxè! loo mèna, ne:

—Chol mèn co' yixud loo quèea, lyé' zith lad mèna no huí' lad mèna. No loo mèn co' lyàa quèea, quèea lé' mèna no to' quèea mèn thidtene.

**Mèn mnibdi's loo Tad Jesús: ¿Ché'
huen naca quix na' cón che'n
contribución?**

(Mt. 21.45–46; 22.15–22; Mr. 12.12–17)

¹⁹Mèn co' ngòc jef che'n nguley' tiempa no mèn co' ngòc maistr co' mbli' cón che'n ley co' mxof Moisés loo mèn nación Israel tiempa, mèna mblyia's leque hora nden mèna Jesús.

Tac mèna mda' cuent cón che'n mèna ngòc di's co' mtetac Jesús loo mèn. Per mzyeb mèna ngli mèna con'a por nziri' mèn co' nziri' no Jesús. ²⁰Sya, mtel' mèn co' ngòc jef che'n nguley' no mèn co' nac maistr che'n ley mèn ye'rsin' co' asembli par ngòc mèna mèn guryath no mèn guryèn loo Jesús par mbi'th la's mèna loo Jesús. Látha, mque di's mèna con Jesús par bel'que' tataa mod gol' Jesús di's con mèna par tataa mod li mèna gan yigaa Jesús loo mèna. Yiloa, ta' mèna Jesús loo gobernador. ²¹Por cona, mnibdi's mèna taandxè! loo Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:

—Maistr, nu' nanee no non nu' le' U' ndyoodi's no ndlu' U' ante con' co' nac con' lìcpel'. No indyu'de thìb mèn más loo U' leque tedib mèn. Ndxe'leque', non nu' no nanee nu' le' U' ndlu' loo mèn xá mod ndlya's Diox cue ban mèn no xá mod ndlya's Diox que tee ban ndac mèn loo Diox. ²²Gunee U' loo nu': ¿Ché' ndxàal quix nu' tmi co' nac cón che'n contribución co' ña'b gobiern co' ndub ciuda Rom o ché' indxàalte quix nu'i, à?

²³Per Jesús nonque' no naneeque' Jesús xá nac xtùuz ye'rsin' co' ngue li mèna xtùuz. Jesús ndxab loo mèna:

—¿Chonon ngue gàal di's gu' daa par tyenxù' gu' daa por di's co' càben loo gu', à? ²⁴Blu' gu' thìb pes plat loon par hui'en ñeene' chó che'n gunab co' ngue loo pes ndxè! no chó lèe mbi' co' nac che'n gunab co' ndub loo pes ndxè!, à?

Sya, mblu' mèna thìb pes plat loo Jesús. Jesús ndxab loo mèna:

—¿Chó che'n gunab ngue loo pes ndxè!, à?

Mèna ndxab:

—Gunab che'n Ces co' nac gobiern na.

²⁵Jesús ndxab loo mèna:

—Aa. Pues, fta' gu' con' co' nac che'npe' Ces co' nac gobiern loo Ces. No fta' gu' con' co' nac che'npe' Diox loo Diox.

26 Mèna ne'nglide gan par mtec mèna Jesús xal ngòc di's co' mnibdi's mèna loo Jesús loo rye mèn co' nziri' loo Jesús. Ndxé'leque!, más mbui' mèna no más gunaa mèna loo Jesús co'se' mbìn mèna tataa mdoodi's Jesús no co'se' gunee mèn xal nac di's co' mcàb Jesús loo mèna. No yende chó ngabte mèna loo Jesús.

**Mèn mnibdi's loo Tad Jesús: ¿Cón
gàc loo mèn co'se' gàc huiz co'se' ryo
xban mèn, à?**

(Mt. 22.23–33; Mr. 12.18–27)

27 Ngoloa, mbii gax ndxep mèn xley' saduce loo Jesús. Mèn xley' saduce idxela'ste le' mèn nguth ryo xban. Ale ndxab mèna loo Jesús:

28 —Maistr, Moisés mtan' di's loo na' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn pôla chele' thib xa'bî' nguth no mbyan' xa'got xa'bî'a no ne'ndante xa'gota xin' xa'gota, hues thebola selya' con xa'got viuda par bel'que' tyan xa'gota xin' xa'gota par gàc myen' bix co' gáala xin' thebol. **29** Pues, ngòc thib con!. Ngo ban gaz hues myen!. Mselya' mbyòo co' ngòc mbyòo ndlyo con sa'l mbyòo. Per pente mdub no mbyòo sa'l mbyòo plâte lín' no maste. Làth xtau'a, mzin huiz nguth mbyòo ndlyo. Le' xa'got mbyòo ndlyoa na, ne'ndante xin' mbyòo.

30 Sya, mdoole' mbyòo ropa tee selya' con xa'got co' mbyan' viud. Lomisque', ale nguth mbyòo ropa. Ne'ndante xa'got viuda xin' mbyòo ropa. **31** Látha, ndoole' mbyòo yona tee selya' con xa'gota. Lomisque', ale nguth mbyòo yona, ne.

Por lult, ale ryete gaz myen' mselya' con xa'gota. No nguth ryete gaz myen!. Nec thib myen' ne'ndante xin' con xa'gota.

32 Por lult, nguth xa'gota. **33** Cona, ngue nibdi's nu' loo U', co'se' gàc huiz co' ryo xban mèn nguth, èchó myen' gàc sa'lpe' xa'gota tac ryete gaz hues myen' mselya' con xa'gota, à?

34 Sya, mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo mèna:

—Loo izlyo' ndxè' nselya' mènbi' no nselya' mèngot. **35** Mèn co' ngòo Diox cuent yòo tedib izlyo' co' nac yòoba' co'te' ban no mèn Diox thidtene co' nde nque, mèna ngòo Diox cuent ryo xban làth mèn nguth. Mèna ne'selya'de ne' ne' ta' mèna xgan' mèna no rsap mèna par selya' myen'a tya. **36** Mèna ya ne'gathte tya tac mèna gàc xal angl. No gàcpe' mèna xin'pe' Diox por ngro xban mèna làth mèn nguth huiza. **37** Axta Moisés mblu' le' mèn, líque', ryo xban làth mèn nguth xal ndub di's co' nda' cuent loo libr co' nac xti's Diox co'se' gunèe Moisés ndoo yol yaa yis sars. Leque loo libra ndlu' loo na', ne, le' Diox nac Diox che'n Abraham, no nac Diox Diox che'n Isaac, no nac Diox Diox che'n Cob. **38** Diox inacte Diox che'n mèn co' mbez gu' nguth no mblyux co' mbez gu' ne'ryo xban. Tac co'se' ndxath mèn, inacta mblyux mèna thidtene. Ndxé'leque!, Diox non le' mèn nabanke' co'te' ndyàa mèn co'te' ñibe' Diox ndyàa mèn co' nguth. Tac Diox ndli idxelode no idxeluxte mèn thidtene xal ndli gu' cuent nguth mèn no mblyux mèn.

39 Sya, ngro nxon!, ndxep mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn ndxab mèna loo Jesús:

—Huenque' gunee U', Maistr. Ndxàp U' razon. Yende chó ñeede nu' loo U'.

40 Mèna ya ne'tolode ngli ryes ngnibdi's taamas con' loo Jesús.

**Tad Jesús mnibdi's loo mèn: ¿Chó
che'n xgan' nac Crist, à?**

(Mt. 22.41–46; Mr. 12.35–37)

41 Jesús ndxab loo mèna:

—Èxá mod mbez mèn le' Crist nac xgan' David co' ngòc rey pôla, sya?

42 Con que yub David co' ngòc rey ndxab xalque' mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' nac libr che'n Salmos:

Yub Tad Diox ndxab loo Tad daa:
 Ftub cuaten co' nac ladli
43 axtaque' lin le' ryete mèn co'
 ngòc ngolo ngola's lìu gàc mèn nado'
 lool.

44 ¿Xá mod ndlya's gu' ale gàc Crist
 xgan' David co' ngòc rey co'se' leque
 yub David mbez le' Crist nac Tad David,
 sya? Yende yob yéc gu' co' taate mbeza,
 élé?

**Tad Jesús mqueyèepe' mèn co' nac
 maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co'
 mxo'f Moisés loo mèn tiempa.**

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54)

45 Ryete mèn co' nziri' loo Jesús nzi
 yòn di's co'se' ndxab Jesús loo myen'
 xin' mté'th Jesús:

46 —Anderhuen gu'. Chó Diox chó nee
 gu'. Nee gu' xal nzi tee gu' loo mèn co'
 nac maistr co' ndlu' cóñ che'n ley co'
 mxo'f Moisés loo mèn tac mèna anzef'
 ndyubla's que tee noc lar' nol' co' nac
 xab mèna. No ndlya's mèna le' gu' gáp
 mod ñii gu' Diox loo mèna co'se' nzyál'
 gu' mèna loo xbi'. No ndxòo lezo' mèna
 tyub mèna loo ner asient co'te' más
 ndyu' mèna le'n sinagog. No lomisque',
 ndxòo lezo' mèna ndyub mèna loo
 mèn co'te' más ndyu' mèna par hua
 mèna co'se' ndli mèn convid mèna ya
 mèna loo thib yahua. **47** Lomisque' ne,
 ale nde yath mèna ndyenxù' mèna no
 ncàaxù' mèna liz prob mèngot viud por
 pláte pes no maste. No par ndli mèna
 xalque' mèn co' ne'neede, ale asendli
 mèna nteyol' mèna di's co'se' mbez
 mèna Diox. Per, licpe' ba'i, na nii loo
 gu': Por con' ndli mèna, gàc más yalquì
 tìn' loo mèna co'se' gàc huiz tub rez
 Diox cóñ che'n mèna loo mèna.

**Trè' ndlu' cóñ che'n thib xa'got viud
 co' mda' ofrend ò gòn.**
 (Mr. 12.41-44)

21 Láth ngue lu' Jesús mèn le'n
 templ, ñiè Jesús ngo mèn, co'

ngòc mèn ric, tmi le'n alcansi co'te'
 ngo mèn ofrend tiempa. **2**Látha, gunèe
 Jesús thib xa'got viud prob co' mblo
 chop co' ga'y charud le'n alcansi, ne.
3Sya, ndxab Jesús loo mèn co' nziri':

—Part cóñ che'n Diox, Diox ngò
 cuent más huax tmi mblo prob xa'got
 viud ba' le'n alcansi leque tmi co' mblo
 taamas mèn ric ba!. **4**Tac ryete mèn ric
 ba' co' mblo tmi le'n alcansi ba!, mèn
 ric mblo tmi co' mbyan' xo'f loo con'
 mxi mèn co' nac co' naquin mèn le'n
 alcansi. Per prob xa'got viud ba' mblo
 tmi co' be'te' ngue no xa' par ti' xa' gast
 xa' le'n alcansi.

**Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn le'
 mèn telux templ co' ndub le'n ciuda
 Jerusalén.**

(Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2)

5Látha, ngure ndxep mèn co' nda
 ndye'th, nzi tee yot mèna rye lad le'n
 templ. No ndyoodi's mèna cóñ che'n
 templ. Mbez mèna:

—Susque' nabe's ñaa templ con rye
 loo quèe co' natoxcua' templ ba' no
 con rye loo con' huen co' natoxcua' le'n
 templ por cóñ che'n ofrend co' mda'
 mèn loo Diox, yoo.

Látha, ndxab Jesús loo mèn co' nzi
 tee yot le'n templo:

6—Nde niin thib con' loo gu': Zin
 thib huiz no zin thib ze co'se' ryete con'
 nzi hui' gu' ba' lyux. Yé' huize' yi'l'h
 mèn, sil mèn ftoo ba' no làare' mèn
 ftoo ba'. Ya ne'tan'te mèn nec thib quèe
 loo xtàa quèe co' nac ftoo ba!. Yende
 chó ftoo yan' co' ne'silte mèn.

**Trè' ndlu' cóñ che'n co' tlo gàc
 ndoore' lyux izlyo' ndxè'.**
 (Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23)

7Sya, mnibdi's mèna loo Jesús.
 Ndxab mèna loo Jesús:

—Maistr, épol gàc con'a, sya? No ćón
 tlo yú' loo mèn co'se' tlo gàc con'a?

8Jesús ndxab loo mèna:

—Anderhuen gu'. Nee gu' xá nzi tee gu'. Ne'lá'de gu' quedì chol mèn gu'. Tac anze'f huax mèn yi'th. No ñee mèna loo gu': Daa nac merpe' Crist. No ñee mèna loo gu': Nalle' mzin huiz co' yi'th Crist. Per mastale' tataa ñee mèna loo gu', ne'tyoo nquede gu' xís mèna.⁹ No co'se' gòn gu' tyoodi's mèn cóñ che'n xó' no cóñ che'n revuelt, ne'zyebte gu'. Tac naquin ner gàc con'a. Per mastale' tlo gàc con'a, tarte gàc huiz co'se' lith no izlyo' tiempa.

¹⁰ Jesú斯 tolo mdoodi's loo mèna.

Ndxab Jesú斯 loo mèna:

—Tiempa tlo mèn thib nación cue yoo mèna con mèn co' nac che'n tedib nación. Cue yoo mèn thib nación contra mèn tedib nación.¹¹ Le'n tiempa huin xòo brut huax lugar no lyàa yilíiz huax lugar. Huiza tlo gàc no tlo yú' con' roo con' xèn loo bé' co' tarte hui' mèn. Co'se' hui' mèn gàc señ co' tarte hui' mèn gàc loo bé', tlo mèn zyeb mèn, por derech.

¹² Per ndoore' co'se' tlo gàc ryete con'a, mèn ye'rsin' tlo tyenxù' gu' no tub ngu's mèna gu'. Hue' mèna gu' co'te' nac sinagog mèna par tub rez mèna cóñ che'n gu'. Yiloa, que' mèna gu' lezif'. Hue' mèna gu' loo mèn co' nac rey mèn co' ñibe' no hue' mèna gu' loo mèn co' nac gobernador no loo mèn nac zin' yoolau. Ryethe con'a li no mèn gu' por cóñ chenen.¹³ Gàc con'a loo gu', ey, par tataa mod negadi's ta' gu' cuent cóñ chenen loo mèna.¹⁴ Bli yéc gu' no bli lezo' gu' par ne'tyóode gu' no par ne'llide gu' xtùuz cóñ gab gu' no cóñ tyoodi's gu' loo mèna, par tub gu' razon cóñ che'n leque gu' loo mèna huiza.¹⁵ Tac daa ne'lá'ya'de gu' hora. Na li par tyoodi's gu'. No lin par gácp'e' gu' hora par nec thib mèn co' nac ngolo ngola's gu' ne'gácte mèna ñii mèna ngòc nguàal con' loo gu' huiza.

¹⁶ Le'n huiza, ne, axta xud gu', no huespe' gu', no mèn guliz gu', no mèn

co' ndxàc amiu gu' bixyath contra gu'. Ta'xù' mèna gu' loo mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu' axta guth mèna ndxep gu'.¹⁷ Ale rye mèn chol lugar yòo xyàn lezo' ñiè mèna gu' ante por cóñ chenen no maste.¹⁸ Per mastale' tataa li no mèn gu', gáca loo gu' axta ne' ne' thib yis yéc gu' ne'tyuhante.¹⁹ Chele' gu' thidteneque' cue nèe loo cóñ chenen no xec yèe gu' loo cóñ chenen, le' sya, tataa mod gu' que noque' yalnaban, co' nee di's, ban no gu' Diox thidtene.

²⁰ Niin con' ndxè' loo gu', ne: Co'se' ñiè gu' le' solndad mtaul'e' dib vuelt ro ciuda Jerusalén, sya, ta' gu' cuent no li la's gu' yamerle' tlo solndad par setilte telux solndad mèn ciuda Jerusalén no tûub solndad ciuda Jerusalén.²¹ Co'se' gàc huiza, mèn co' naban rye yèezya' co' nac yèezya' che'n làaz mèn jude, más huen xyon' mèna par yii den par casloo mèna le'n yix no le'n huan. Le' mèn co' nac mèn ciudape' Jerusalén na, más huen xyon' mèna, ryo' mèna le'n ciuda Jerusalén. Lomisque' ne, mèn co' ngue quenap ranch huan, más huen ne'berede mèna par ye'th mèna le'n ciuda Jerusalén.²² Tac huiza gàc huiz co'se' tub rezpe' Diox loo mèn ciuda Jerusalén cóñ che'n con' ye'rsin' co' mbli mèna par gàcque' ryete con' loo mèna xal ndub di's loo libr co' nac xtí's Diox.²³ Ay, prob rye xa'got co' nzi nac xin' le'n huiza no rye xa'got co' diz ngóol xin' le'n huiza. Tac le'n huiza cue xi lezo' mèn no gàc yalquìi loo mèn dib anax le'n nación Israel. No nzyalque' mèna tataa tetìi Diox mèna axta plóthe.²⁴ Mèn co' nac ngolo ngola's che'n mèn ciuda Jerusalén guth huax mèn ciuda Jerusalén loo xó'. Chó mèn gath loo xó'. Chó mèna hue' mèn co' ngòc ngolo ngola's mèn co' ngogaaa axta le'n taamas nación co' nziri' loo izlyo'. No gàca le' mèn co' nac mèn chol nación gàc che'npe' mèna ciuda Jerusalén. No ñibe'pe' mèna loo ciuda Jerusalén axta

tyaa huiz co'se' ta' Diox lugar gàc ciuda Jerusalén che'npe' mèn nación Israel tedib vez. No ñibe'pe' mèn nación Israel loo ciuda Jerusalén tedib vez.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn xá mod yi'th mbi' co' ne' tedib lèe Xgan' Mbi' co' nac leque yub Tad Jesús.

(Mt. 24.29–35, 42–44; Mr. 13.24–37)

25 Sya, ndxab Jesús:

—Nde niin con' ndxé' loo gu', ne:

Huiza tlo yú' yalguzye' co' li Diox co' gàc loo huiz no loo mbe' no loo mbyáaz. Le' loo izlyo' ndxé' na, anze'f huax mèn ya ye'th lezo'. No zyeb mèn co'se' gòn mèn ruid che'n ol níttó' co' yitoo loo níttó'. **26** Huiza, alux mèn yo no lezo' no ne' ne' ñee mèna pá ndoo mèn no pá nziri' mèn tant nzyeb mèn co'se' li mèn xtùuz cóن gàc loo izlyo' tiempa. Huiza no zea huin huiz co'te' ndub huiz. No huin mbe' co'te' ndub mbe'. No huin mbyáaz co'te' nzi'f mbyáaz. **27** Axta syare' hui' mèn dib athu loo izlyo' loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn. No co'se' galen le'n tiempa, galen le'n thìb le' xcuau. No ndxàpen rye loothe con' la's niin no la's yan co' yú' loo mèn co'se' galen. Tiempa mèn ta' cuent no non mèn cón che'n con' roo no con' xèn co' nac cón che'npe'en. **28** Co'se' tlo gàc con'a, bli gu' par ye'th lezo' gu'. Bdi'x xnii yéc gu' no bdi'x xnii lezo' gu' tac huiza non gu' no ta' gu' cuent ya nde zin' gaxle' lyá' gu' thidtene loo con' ryees.

29 Mtetac Jesús thìb di's loo mèna.

Ndxab Jesús:

—Nde niin thìb con' loo gu': Hui' gu' loo yaa ngudyuug no loo chol taamas yaa nayèe. **30** Co'se' ñee gu' ngòble' laa loo yaaa no nde xìis tedib cua' laa yèn' loo yaaa, leque gu' non no nda' gu' cuent nde zinle' tiemp co'se' más nguìn bée loo izlyo'. **31** Lomisque' ne, co'se' ñee gu' ndxàcle' con'a, leque gu' nda' cuent no non gu' nde zin' gaxle' tiempa

co'se' tlo Diox, ñibe'pe' Diox loo mèn xal ndlya's Diox.

32 Lícpe' ba'i, na nii loo gu': Ryete con'a gàcque' ndoore' lyux no lith no mèn nación Israel. **33** Con' co' nac cón che'n bé' no con' co' nac che'n izlyo' lyuxque' no lith noque'. Per di's co' ndyoodizen inacte di's co' angndyoodizen. Gàcque' no tyubque' di's co' ndyoodizen ndxé' xal ngue toodizena loo gu'.

34 Anderhuen gu'. Leque gu' hui' xá nzi tee gu'. Ne'ta'de gu' lugar tyub yo'f lezo' gu' par lyàa gu' loo chol con' ye'rsin' par tataa mod yitac lezo' gu' loo cón chenen. Tac látha, chàa, lyàa gu' loo yalguy no tlo gath lyux gu' loo yalgon' che'n izlyo' ndxé'. Nalas gure gu' loo cón chenen par ne'gàcta loo gu' huiza xal co'se' mzin thìb amiu gu' thìb hor co' ne'ta'de gu' cuent no co' inonte gu'. **35** Huiza gàca loo mèn co' naban dib athu loo izlyo' xal thìb tramp co', chàa, ndlyàa par yigaa má' loo tramp. Tataa gàca loo mèn huiza. **36** Nalas gure gu'. Ne'cuedte gu' no ne'yathla'ste gu' thidteneque' gure rez gu' Diox par gàca loo gu' tataa mod li gu' par lyá' gu' loo ryethe con' ryees co' gàcque' huiza. No par tataa mod li gu' gan par yòo gu' loo cón chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxé' xalque' ndxáal chol mèn.

37 Ndxáal ze ndlu' Jesús mèn le'n templ. Le' ndxáal yál' na, ndyee Jesús co'te' ndub thìb yii co' lèe yii che'n yaa oliv par li Jesús descans tya. **38** Le' ryete mèn co' ndyee yòn di's co' ndlu' Jesús le'n templ na, mèna ndxechegà par zingà mèna le'n templ par gòn mèna di's co' ndlu' Jesús loo mèna.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mqueltàa par mxenxù' mèna Tad Jesús.

(Mt. 26.1–5, 14–16; Mr. 14.1–2, 10–11; Jn. 11.45–53)

22 Nde nxon', nde zin gax huiz co' ngòc huiz lni co' ndli mèn

nación Israel co'se' ndxuhua mèna pan co' indxòde dii levadur. Mbez mèn nación Israel lni pasc loo lnia. ²Le' mèn co' nac jef che'n nguley' no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel na, mèna mcua'n mod xá mod guth mèna Jesús. Per mzyeb mèna guth mèna Jesús por cón che'n mèn co' ngureri', mèn co' mbi'th lni co' nziri'.

³Látha, ndoole! Mebizya. Ngulàa Mebizya le'n lezo' Jud co' ne' tedib lée Iscariot. Juda ngòc thib myen' xin' mté'th Jesús, ne, co' ndxòe cuent nac si' fchop myen' xin' mté'th Jesús. ⁴Ngua nee Jud loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley' tiempa no loo mèn co' mxo'f zin' cón che'n templ tiempa. Mdoodi's no Jud mèna. Ndxab Jud neeque' Jud xá mod li Jud par ta'xù' Jud Jesús la's ya' rye mèna. ⁵Co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jud loo mèna, axta con gust ndxab mèna loo Jud ta' mèna ndxep tmi càa Jud cuent li Jud con'a. ⁶Jud mda' lugar. No mblec lezo' Jud li Jud con'a tataa. Sya, mtlo Jud, mcua'n Jud mod par ta'xù' Jud Jesús loo mèna thib tiemp co'se' ñee Jud yende chó mèn nziri' no Jesús.

Trè' ndlu' xá mod nduhua rsè no Tad Jesús myen' xin' mté'th Tad Jesús.

(Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25;
Jn. 13.21-30; 1 Co. 1.23-26)

⁷Le'xque' le'n huiza mzin huiz lni co'se' ndxuhua mèn nación Israel pan co' indxòde dii levadur. Huiza ndxuth mèna mbacxil' co' mbez mèn nac lni pasc. ⁸Le' Jesús na, mtel' Pedr ryop Juàn. Ndxab Jesús loo Pedr ryop Juàn:

—Huàa li nab gu' con' hua rsè na' par li na' lni pasc.

⁹Myen' mnibdi's. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿pá ndlya's U' ya toxcua' nu' con' hua rsè na', à?

¹⁰Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen':

—Co'se' yòo gu' ro ciuda Jerusalén, tyá zyál' gu' thib mbi' co' ne' thib rre nít. Ftoo nque gu' xís mbi' axta zin mbi' liz mbi'. ¹¹Co'se' zin gu' co'te' zin mbi'a, gab gu' loo mbi' co' nac gundan che'n yòoa: Maistr mtel' nu' par ñee nu' loo U': ¿Pá ndub cuart co'te' hua rsè'en, par lin lni co' nac pasc con myen' xin' mté'th daa, à? ¹²Sya, lu' mbi' thib cuart roo co' nac chop pis loo yòo loo gu'. Cuarta natoxcua'le'. Tya toxcua' gu' con' par hua rsè na' par li na' lni pasc.

¹³Mxen Pedr ryop Juàn ned. Nda Pedr ryop Juàn. No mzyál' myen' mbi' xalque' ndxab Jesús. Mtlo Pedr ryop Juàn, mtoxcua' Pedr ryop Juàn con' hua rsè no myen' Jesús par li myen' lni pasc con Jesús.

¹⁴Co'se' ngóol hor hua rsè Jesús con myen', mdub Jesús con myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús loo mèn loo mes. ¹⁵Jesús ndxab loo myen':

—Ne' pól ndxàc anze'f ndryo' ndlyen' lezon hua rsè na' sa pan par li na' lni pasc ndore' zin huiz gath daa. ¹⁶Daa nii loo gu': Ya ne'bereden lin tedib yalhua ndxè' xal ngue li na' nalle'. Lin yalhua ndxè' tedib vez axta co'se' gác tiemp co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁷Sya, mxen Jesús thib vas nít uv. Ndxab Jesús: Diox quix U', Diox, loo Diox. Ngoloa, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Fteri'th gu' vas ndxè' loo thib thib xtàa gu' par gu gu' thib ro chu'th nít uv ndxè'. ¹⁸Na nii loo gu': Ya ne'bereden gun nít uv ndxè' xalque' ngue lina nalle'. Na gu nít uv ndxè' tedib vez axta co'se' gác huiz tlo ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁹Ngoloa, mxen Jesús pan. Ndxab Jesús:

—Diox quix U', Diox, loo Diox.

Sya, mchì'x Jesús pana thib le' chu'th, thib le' chu'th. Ngoloa, mda' Jesús pana loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Pan ndxe' nee di's nac cóñ che'n bél'yòo ladpe'en co' tyenxù' mèn par tetìi mèn bél'yòo laden por cóñ che'n gu'. Taandxè' ñibe'en loo gu' hua gu' pan ndxe'. No taandxè' ñibe'en loo gu' gu' gu' nít uv ndxe' par te' lezo' gu' cóñ chenen.

20 Tataa mbli Jesús, ne, co'se' mxen Jesús thib vas nít uv, no co'se' ngolo nduhua rsè no Jesús myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Nít uv co' nzo le'n vas ndxe' nee di's cóñ che'n conveñ cub co' li nèen thidtene por cóñ che'n ren laden co' xyo co'se' gath daa por cóñ che'n xquin mèn no xtol mèn.

21 Per nalle' mbi' co' ta'xù' daa loo mèn, mbi' ndub loo mes ndxe' con na'.

22 Cona, ngue niin loo gu': Daa mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn par gathxù' daa xal ndlu' xti's Diox cóñ chenen. Per part cóñ che'n prob mbi' co' ta'xù' daa loo mèn, iay, prob mbi' izlyo!', tac mbi' thidtene nac thib mbi'dèe loo Diox too ze too yál'.

23 Sya, mtlo myen' xin' mté'th Jesús, mnibdi's myen' loo xtàa myen'. Mbez myen:

—¿Chó nac na' co' ta'xù' Jesús loo mèna, cara?

Myen' xin' mté'th Tad Jesús noo noo mdoodi's chó myen' gác myen' co' más ñibe' loo xtàa myen' yiloa.

24 Leque xhuina mque di's myen' lath xtàa myen'. Mbez myen':

—¿Chó na' gác co' más ñibe' loo xtàa na' yiloa, à?

25 Jesús ndxab loo myen':

—Hui' gu' nexa. Mèn co' ndxàc rey co' ñibe', mèna ñibe' loo mèn nación xal loo moz. Le' mèn co' ndxàc jef na, mbez anze'f mbi' mèna por con' co' ndli mèna loo mèn co' nac mèn nación mèna.

26 Per part cóñ che'n gu', indxàalte li gu' tatua' no xal nzi li gu' xtùuz lath gu' nalle'. Ne' ne' indxàal gab gu' tatua'.

Ndxe'leque', chol gu' co' nzo lath gu' co' mbez nac más mbi' roo no más mbi' xèn, leque gu'a li par gác gu' xal thib mbyòo yen' co' más be'the lath gu'. Le' gu' co' lyas ñibe'a na, gu'a ndxàal gác xal thib moz co' li mandad loo gu' lath gu'. **27** Nde niin thib con' loo gu' xal ndli mèn loo xtàa mèn co' más ñaare' taachu'th loo xtàa mèn loo izlyo' ndxe': ¿Xá nee gu'? ¿Chó mèn ndli gu' cuent más ntac loo xtàa mèn co'se' ñibe' mèn loo xtàa mèn? ¿Ché' más ntac mèn co' ndyub loo mes par cuec mèn con' hua mèn co' ndub loo mes o ché' más ntac mèn co' mbec con' hua mèn co' ndub loo mes, cà'? ¿Xá nee gu'? ¿Ché' ngue li gu' cuent ilicte masque' ntac mèn co' ndyub loo mes co' mbed huaa, cà'? Masque' ntac mèna, ¿lé'? Per daa, ale ndxe'leque', ndal xi'th gu' par lin sirv loo gu'.

28 Gu' nda'que' cuent no ngo noque' gu' daa. No gunèe gu' ryethe con' nde teele' ndli no mèn daa. **29** Por cona, tan lugar no lin le' gu', ne, ñibe' loo thib baan mèn xal mnibe' xuden Diox loon par ñibe'en loo ryethe con!. **30** No tan lugar par hua no gu' daa no par gu no gu' daa loo mes daa co'se' gác huiz co' ñibe'pe'en loo ryethe con' no tyub ñibe' gu' par tub rez gu' loo si' fchop ned mèn co' ngòc bin thib mbi' co' ngro' lèe Israel co' mbloj msi' bin co' nac mèn co' lèe mèn nación Israel nalle'.

Tré' ndlu' le' Tad Jesús ngue ta' cuent loo Pedr le' Pedr cà di's Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38)

31 Ndxab Jesús loo Mon Pedr, ne:

—Mon, gunee xá ngue teel tac Mebizya ndlya's li preb loo gu'. No ngue li Mebizya par ñee Mebizya ñeene' ché' ta' gu' lugar cuee ca' Mebizya gu' no co' xà' Mebizya gu' loo cóñ chenen xal nzib mèn nzob triu par co' mèn yix loo nzob triu. **32** Per daa mna'ble' loo

Diox no ngurezen Diox por lùu le! lùu
toloque' yila's loon. No co'se' berel,
lyàa yécl no lyàa lezo'l loo con' lil loo
cón chenen, lyazen le! lùu tegán lezo'
myen' co' ndxàc huesl no xtàal loo có
chenen par tolo ye'th lezo' myen' loo
cón chenen huiza.

³³Mon mcàb loo Jesús. Ndxab Mon:
—Tad, na ne'lá'de U'. No daa ga lezi'f
con U'. Co'te' gath U', tya gath daa, ne.
Daa inzyebte.

34 Jesús ndxab loo Mon Pedr:
—Pedr, na nii lool: Leque nalxhuin
ndoore' cozèe nguividtee lé' nguividtee
yá!', lùu cà di's daa son vez loo mèn.
Gabl loo mèn ne'libe'del daa.

Trè' ndlu' co'se' ngòc tiemp
co'se' mzin gax ngòc ryethe
con' ye'rstin' loo Tad Jesús.

³⁵Sya, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Co'se' mtel'en gu', ngua gu' le'n
nación che'n mèn Israel, daa mnibe' loo
gu' ne'hue'de gu' yex lua' gu'; ne'hue'de
gu' billeter co'te' ngosua' gu' tmi gu';
no ne'hue'de gu' tedib ned yilid gu'.
Co'se' mnibe'en loo gu' mbli gu' tataa,
¿ché' ngotub con' mquin gu' ned ngua
gu' sya, cà?

—Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:
—Yende xàa, Tad.

36 Jesús ndxab loo myen':

—Pesea, mnibe'en loo gu' ne'hue'de
gu' con'. Per nase, lyazen le' gu' co'
ngue no yex lua' gu', be' gu' yex lua'
gu'. Le' gu' co' ngue no billeter gu' na,
be' gu' billeter gu'. Le' gu' co' ingue
node spad gu' na, ftho' gu' chamar
gu' par ti' gu' thib spad par que no gu'
thib spad.³⁷ Tac daa nii loo gu': Nase
mzinle' hor gacque' con' loon xal mbez
di's co' ndxab cón chenen, di's co' ndul
loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Thidte mde'th mèn di's no mbli
mèn cuent nac daa mbi' ye'rsin' làth
mèn ye'rsin'!

Cona, ngue niin loo gu': Le' di's co'
ndub loo libr co' nac xti's Diox ndlu'
cón chenen le'i naquinque' tataa gáca
loon le'n huiz ndxè'.

38 Sya, ndxbab myen' loo Jesús:
—Tad, trè' ngue no nu' chop spad.
Jesús mcàb. Ndxab Jesús:
—Con sobr chop spad ba!, ¿Cón más?

Làth xtau'a, Tad Jesús ngua rez Diox
thìb lugar co' ngro' lèe Getsemaní.

(Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42)

39 Ngoloa, ngro' Jesús, nda Jesús co'te' ndub yii co' lèe yii che'n yaa oliv xalque' nac mod co' ndxàp Jesús. Per myen' xin' mté'th Jesús ne'nglá'de Jesús. Mdoo nque myen' xís Jesús.

40 Co'se' mzin Jesús co'te' ndub yia,
ndxab Jesús loo myen':

—Gurez gu' Diox, ndee gu', par
ne'ta'de gu' lugar leque gu' li chol con'
ye'rsin' co'se' cobya' Mebizya gu' naba'

41 Tya mtan' Jesús myen' xin' mté'th Jesús. Le' Jesús na, ngua taachu'te más tith loo myen' xal thìb distans co' ndlyàa thìb quèe co' ngobii mèn con ya mèn. Tya mdub xib Jesús par ngurez Jesús Diox. **42** Ndxab, Jesús loo Diox:

—Pay, yey, chele' U' ndly'a telá' U' daa
co'se' gác hor ye'rsin' loon, nzoque' mod
li U' par ne'gácte yaltii co' gác loon co'se'
le'le' daa quix loo U' cóñ che'n xquin no
xtol ryethe mèn. Per Pay, indlyasten gáca
xal neete lezon. Ndxe'leque', ndlyazen
gáca xal neepe' lezo! U'.

⁴³ Látha, chàa, ngro' too thìb angl co' ngulàa loo b' loo Jesús. Angla mbli par ngòp Jesús fuerz no ngo valor loo Jesús. ⁴⁴ Láth co'se' mden' Jesús mxí lezo' Jesús axta plóthe, látha sate más nalyat ngurez Jesús Diox. No nen mdub xib Jesús. Ngurez Jesús Diox. No cabii ngurez Jesús Diox axta ante bel'yòo Jesús nít tant ndyoo nít Jesús mbez Jesús Diox. No axta ren nos nít co' ndyoo nít Jesús. No axta gos gos ngòb nít co' mdoo nít Jesús loo yòo.

45 Co'se' ngolo ngurez Jesús Diox, mdyàa Jesús co'te' nziri' myen' xin' mté'th Jesús. Per co'se' mzin Jesús co'te' nziri' myen', ale mxen mcal'guth myen' tant mdyóo myen' no tant mxi lezo' myen' cóñ che'n con' co' gac loo Jesús. **46** Sya, mblo' Jesús mcal' loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Bla' gu' mcal' loo gu', yey. ¿Chonon susque' ndxat' gu'? Goo che gu'. Gurez gu' Diox par ne'ta'de gu' lugar li gu' chol con' ye'rsin' co'se' cobya' Mebizya gu' naba'.

Trè' ndlu' le' mèn mxenxù'le' Tad Jesús xal ndyen mèn thib huan' co' nda pres.

(Mt. 26.47–56; Mr. 14.43–50; Jn. 18.2–11)

47 Jesús tatabe' ndoo toodi' co'se' mzin huax mènléy' loo Jesús. Le' mbi' co' ngro' lèe Jud co' ngòc xin' mté'th Jesús co' ndxòo cuent ngòc si' fchop myen' xin' mté'th Jesús na, ndoo ner loo mèna. Mbii gax Jud loo Jesús par sero Jud loo Jesús. **48** Sya, ndxab Jesús loo Jud:

—Jud, ¿ché'! con thib besit co' nda'l loon taandxe' mod mda'xù'l daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, cà'? ¿Ché' tatua' mod mblila, cà!, Jud?

49 Per co'se' ñee myen' xin' mté'th co' nziri' con Jesús ndxàc con'a, ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿xá nee U'? ¿Ché' tlàa nu' spad rloo mèn ba!, à?

50 Láth ndxàc con'a, thib myen' xin' mté'th Jesús co' nzo làth taamas myen' con Jesús mblàa thib ya' spad nza thib mbi' co' ngòc moz che'n jef co' más ñibe' loo nguley!. Mblo nde'f myen'a nza moz co' nac ladlì. **51** Per Jesús ndxab loo myen'a:

—Bla' gu' tee nzirí' mèn ba!. Con sobr con' mblí no gu' mèn ba!. Con con' ba'te ya gunela.

Sya, mblít Jesús nza mbi' co' ngo nde'ba loo yòo. Nzi huite mèn, mdub

Jesús nza mbi' lad quèe yéc mbi' tedib vez. Chàa, mbyac nza mbi' xalque' thib nza mèn co' yende con' mxac. **52** Ngoloa, ndxab Jesús loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley!, no loo mèn co' ngòc mèn nac zin' co' nquenap templ tiempa, no loo mèngool, mèn co' mbi'th par hue' mèna Jesús:

—¿Ché', por derech, ngro' gu' con spad no con yaa par tyen gu' daa xal ndyen mèn thib huan!, cà'? **53** Co'se' ngo non gu' le'n templ huax vez, ne'nglide gu' ryes ngàal gu' daa. Per nase mzinle' hor che'npe' gu' co' nac tiemp co'se' Mebizya ngue ñibe' loo gu' par li no gu' daa cóñ ndlya's gu'.

Mon Pedr mcà di'sle' Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 26.57–58, 69–75; Mr. 14.53–54, 66–72; Jn. 18.12–18, 25–27)

54 Sya, mdub dò' mèna ya' Jesús. Mbe' mèna Jesús liz mbi' co' nac jef co' más ñibe' loo nguley!. Le' Pedr na, titi titi ndoo nque xís Jesús. **55** Ngoloa, mtol' mèna quíi xtau' the loo lue! liz mbi' co' nac jefa. No mdub mèna dib vuelt ro dii. Nzi biiz mèna tant nàl. Ale note Pedr mdub biiz ro dii xi'th mèna. **56** Co'se' gunèe thib criadgot che'n jefa no Pedr ndub ro dii làth mèna, xèe mbui' criadgota loo Pedr. Ndxab criadgot loo taamas mèn co' nziri' ro dii:

—Mbi' ba!, ne, mque tee noque' Jesús, ndyaquen.

57 Per prob Pedr mcà di's. Ndxab Pedr: —Criad, indlibeden mbi'a.

58 Pente ndxàc gunii criadgot loo Pedr, gunèe tedib mbi' Pedr. Ndxab mbi' loo Pedr:

—Lùu, ne, nac thib mbi' co' naquetlataa no mèna, ¿lé'?

Per prob Pedr ndxab:

—Yende xàa. Ne'ngòoden làth mèna.

59 Pente ndxàc thib hor nguri'th con'a, tedib mbi' mblí née loo mèn co' nziri' ro diia. Ndxab mbi' loo mèna:

—Lìcpe' ba'i, mbi' ba' ngo no Jesús, ne, tac mbi' ba' nac mbi' che'n làaz mèn galile.

60 Per Pedr ndxab loo mbi'a:

—Mbi', ne'needen cón ngue bezl.

Leque hor co' be' ngue toodi's Pedr loo mbi'a, chàa, ngrozèe nguidtee mblé' nguidtee yál'. **61** Leque hora, Tad Jesús mbere loo, mbui' Tad Jesús loo Pedr. Chàa, mbui' Pedr loo Tad Jesús, ne. Sya, mte' lezo' Pedr dí's co' ndxab Tad Jesús loo Pedr: Lùu cà dí's daa son vez nalyál' ndoore' co'se' tlo cozèe nguidtee lé' nguidtee yál'. **62** Sya, ngro' Pedr lath mèna. Ne'tí' ne'ñee lezo' Pedr, mbín' Pedr axta plóthe tant mxi yéc Pedr no mxi lezo' Pedr por mcà dí's Pedr Jesús.

Mèn ye'rsin'a asemblí ngòc nguàal con' loo Tad Jesús.

(Mt. 26.67–68; Mr. 14.65)

63 Le' mèn co' ngue no Jesús na, ngue li ngòc nguàal con' loo Jesús. No nzi tin mèna Jesús xal mblyá's mèna. **64** Mtau' mèna ngudloo Jesús con thib panid. No be' taa nguis mèna thib lad tedib lad rloo Jesús par nda' mèna xyàn lezo' Jesús. No ale mbez mèna loo Jesús:

—Bli divin chó mda' che'nl.

65 No asemblí mèna mbez mèna huax con' co' nac ngòc nguàal con' loo Jesús par mda' mèna xyàn lezo' Jesús.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús mdoo loo mèn co' mdyoo ner, no co' mdyoo naa, no co' mnibe' loo mèn loo ley co' nac xley' che'n mèn nación Israel.

(Mt. 26.59–66; Mr. 14.55–64; Jn. 18.19–24)

66 Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, ryete mèngool co' ñibe' loo mèn nación Israel, no ryete mèn co' nac jef co' más ñibe' loo nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn mqueltàa par mbe' mèna Jesús loo rye mèn co' mqueltàa no mèna. Tya mnibdi's mèna loo Jesús. Ndxab mèna loo Jesús:

67 —Gune loo nu' iche', lìcque', lùu nac Crist, à?

Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—Chele' daa nii loo gu' daa nacque' Crist, ipà yila's gu' co' ngue niin loo gu'! **68** Más de cona, chele' daa ñibdi's thib con' loo gu', ne'càbte gu' loon, ndyaquen. No ne' ne' lá' gu' daa par biin. **69** Per desde nalle' par delant, daa co' mbal yáal lath gu' xalque' ndxáal chol mèn, daa nduble' cuat Diox co' nac ladli che'n Diox, Diox co' ndxàp ryethe con' roo no con' xèn la's nii Diox no la's ya' Diox.

70 Co'se' mbín mèna tataa ndxab Jesús, mnibdi's mèna loo Jesús. Ndxab mèna:

—¿Ché' nacque' lùu xgan'pe' Diox, sya, cà?

Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús:

—Nacque' daa xgan'pe' Diox, pues. Yub gu' ngolo gunee loon. ¿Cón más ndlya's gu' niin loo gu'?

71 Sya, thidte ndxab mèna no thidte gunii mèna loo xtàa mèna:

—¿Cón li más mèn co' ta' cuent loo na' cón che'n mbi' ba'? Ya mbínle' na' cón che'n mbi' xal nac di's co' ngro' rope' mbi' co' ngolo gunee mbi' loo na' nalle'.

Tad Jesús mdooxù' loo Pilat co' nac gobernador le'n ciuda Jerusalén tiempa.

(Mt. 27.1–2, 11–14; Mr. 15.1–5; Jn. 18.28–38)

23 Sya, ryete mèna nguátbèe. Mbe' mèna Jesús loo Pilat co' ngòc gobernador loo ciuda Jerusalén tiempa. **2** Mtlo rye mèna, mquexù' mque' fals mèna Jesús loo Pilat. Mbez mèna loo Pilat:

—Mbi' ndxè' ngogaa loo nu'. Ngue lu' mbi' xley' mbi' loo mèn gulàazz nu' par se' mèn mod co' ndxàp mèn. No ale mbez mbi' loo nu' indxàalte quix nu' cón che'n contribución loo mbi' co' lèe Ces co' nac gobier co' ndyub ciuda Rom. No ale yende cón ndxòn mbi'.

Mbez mbi' le' mbi' nac Crist, co' nee di's, nac mbi' rey.

³Sya, mnibdi's Pilat loo Jesús. Ndxab Pilat:

—¿Ché!, lícque!, lùu nac rey co' ñibe! loo mèn nación Israel, cà?

Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo Pilat:

—Aa. Lùu yub ngue beza loon nalle!

⁴Ngoloa, sya, ndxab Pilat loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe! loo nguley! no loo rye mèn co' ngureri!:

—Indxegaade nec thìb xquin mbi' ndxè! loon, cara.

⁵Per mèna sate más mbli par ngola's Pilat di's co' mbez mèn. Mbez mèna loo Pilat:

—Mbi' ndxè! ngue lu' xley' mbi' loo mèn par mtlo mèn, mbos xtùuz mèn no mse! mèn mod co' ndxàp mèn, mèn co' nac mèn rye yéezya! che'n làaz mèn jude, por cón che'n con' co' ngue lu' mbi' loo mèna. No nalle! mtbole! mbi', ndlu! mbi' mèn par ned le'n yéezya! co' nac ned yéezya! che'n làaz mèn galile. Más de cona, mtbole! mbi', ngue lu' mbi' xley' mbi' loo mèn par nedrè!, ne.

Tad Jesús mdooxù! loo thìb mbi' co' ngro! lèe Herod.

⁶Co'se' mbìn Pilat di'sa, mnibdi's Pilat loo mèna:

—¿Ché! nac mbi' ba' mèn che'n làaz mèn galile, cà?

⁷Co'se' ndxab mèn loo Pilat: Aa, nacque! mbi' mèn che'n làaz mèn galile, mtel! Pilat mèn par mbe' mèn Jesús loo Herod tac Herod ngòc gobernador co' mnibe' loo mèn yéezya! che'n làaz mèn galile. No le'xque! le'n huiza ngo Herod le'n ciuda Jerusalén. ⁸Co'se' gunèe Herod Jesús, anze'f mdyac lezo' Herod. Tac ndxàcle! tiemp anze'f mblyas' Herod hui' Herod loo Jesús. Ante ndxòn Herod cón che'n Jesús no maste. No mbez Herod ndoore!: ¿Pól zin thìb huiz no zin thìb ze hui'en loo Jesús no li Jesús thìb yalguzye' loon? ⁹Herod

mnibdi's huax con' loo Jesús. Per Jesús yende cón mcàb. ¹⁰Ngure mèn co' ngòc jef co' más ñibe! loo nguley! no mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiemps loo Herod. Mèna sate más mquexù! mque! fals Jesús thìb mod tedib mod loo Herod. ¹¹Sya, mtlo Herod, no mtlo solndad co' mque no Herod, mbli Herod ngòc nguàal con' con Jesús con solndad co' ngure no Herod. Ale asempli Herod, mnibe' Herod loo solndad par mtegoc solndad Jesús thìb ned lar' co' nabe's natoxcua! xal xab rey. Ngoloa, mbere Herod, mtel! Herod solndad, mbe' solndad Jesús loo Pilat tedib vez con mèna. ¹²Leque huiza mbere Herod, ngòc amiu Herod con Pilat tedib vez tac ndoore! gác con'a yende mod ñèe Herod loo Pilat tac ngòc Pilat ngolo ngola's che'n Herod.

Mèn mquexù! mque! fals Tad Jesús par guth mèn Tad Jesús.

(Mt. 27.15–26; Mr. 15.6–15; Jn. 18.39—19.16)

¹³Sya, mbli Pilat mandad mqueltàa rye jef co' más ñibe! loo nguley!, no mèn nac zin!, no taamas mèn co' nziri' loo Pilat. ¹⁴Ndxab Pilat loo rye mèna:

—Gu' mbi'th no mbi' ba' loon. Mbez gu' le' mbi' ngue li le' mèn ndxos xtùuz no ndli mbi' nzi yátbèe mèn par nzi li mèn ngòc nguàal con'. Per gu' nonque' no nda'que' gu' cuent le' daa mbral nole' cón che'n mbi' ba' loo gu'. Gu' ñee yende chó xquin mbi' no yende chó xtol mbi' co' ndli par yigaa mbi' loon xalque' nac con' co' mbez gu' ndli mbi'. ¹⁵No ne' ne' loo Herod ngagaa mbi' loo xquin mbi' no xtol mbi'. Ndxel'que!, mtel! Herod mbi' loon tedib vez. Ngolo gunee gu' yende cón tar li mbi' par naquinque' gath mbi' no zyál'que' gath mbi'. ¹⁶Per nalle!, daa ñibe! loo solndad ya ta' solndad che'n mbi'. Yiloa, la'en bii mbi'.

¹⁷Cad lin' co'se' ndli mèn nación Israel lni pasc, mque no mèna thìb costumbr. Le'n

huiz lnia ntelá' gobiern thib pres. Cona, le'n huiz lnia mnibe' mèna loo Pilat telá' Pilat thib pres co' ngue lezi'f co' ndlya's mèna lyá'. Pilat mbly'a's ntelá' Pilat Jesús loo mèna. ¹⁸Per ryete mèna thidte mcàb, ngrozèe mèna. Ndxab mèna loo Pilat:

—Fcàa mbi' ba!. Beth thidtene. Más huen bla' ryo! Barrabás par bii Barrabás.

¹⁹Mèn nac zin' mque' Barrabás lezi'f por thib revuelt co' mbli Barrabás le'n ciuda Jerusalén no por thib mèn co' mbeth Barrabás.

²⁰Pilat mbere ndxab loo mèna:

—Na ndlyazque' làan Jesús.

²¹Per mèna sate más cabii mbez yèe loo Pilat. Mbez mèna:

—Fque' U' mbi' ba' loo cruz. Fque' U' mbi' ba' loo cruz.

²²Sya, mbyon vez ndxab Pilat loo mèna:

—¿Chonon ndly'a's gu' ñibe'en loo mèn par que' mèn Jesús loo cruz? ¿Chó con' ye'rsin' mbli Jesús, à? Yende chó xquin no xtol Jesús ndxegaa loon par, con provech, ñibe'en loo mèn guth mèn Jesús. Xalque' niin loo gu'a, na ñibe' loo solndad ya ta' solndad che'n Jesús. Yiloa, ñibe'en loo gu': La' gu' bii Jesús.

²³Per mèna thidte ngòc. Tolo mbli nèe mèna mna'b mèna di's loo Pilat par ñibe' Pilat loo mèn que' mèn Jesús loo cruz. No axta con gust ngrozèe mèna, no mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley!, tac mblique' Pilat con' co' mbly'a's mèna. ²⁴Ale mnibe' Pilat lezo' Pilat li Pilat co' lya's mèna li Pilat. ²⁵Sya, mnibe' Pilat loo mèn par ngua lo' mèn Barrabás lezi'f, Barrabás co' ndxab mèn ryo' lezi'f. Barrabás mque' lezi'f por revuelt co' mbli Barrabás no por mèn co' mbeth Barrabás. Ngoloa, mda' Pilat Jesús loo mèna. Nee mèna cón li no mèna Jesús.

Trè' ndlu' le' mèn nda que'le' Tad Jesús loo thib cruz.

(Mt. 27.32–44; Mr. 15.21–32; Jn. 19.17–27)

²⁶Co'se' nda no mèna Jesús par que' mèna Jesús loo cruz, ale mbree mcà

mèna thib mbi' co' ngòc mèn che'n làaz mèn ciren. Mbi'a ngro' lèe Mon. Le'pe' ndxàc con'a ndye'th mbi', ngua mbi' huan. Ale asal too mbi' mèn co' nda nque Jesús loo cruz, mnibe' yèe mèna loo mbi' par hue' mbi' cruz che'n Jesús no tyoo nque mbi' xís Jesús ned nda Jesús.

²⁷Anze'f thib mènbi' nda nque xís Jesús. No anze'f huax mèngot nda nque xís Jesús. Mèngota mbín' no mbez yèe yath mèngota gunèe mèngota Jesús tant nxi lezo' mèngota ñèe mèngota cón gàc loo Jesús. ²⁸Per Jesús mbui' loo mèngota. Ndxab Jesús:

—Mèngot che'n ciuda Jerusalén, ne'gón'te gu' no ne'tyóode gu' por cón chenen, ey. Más huen ften' gu' no bín' gu' por cón che'n con' co' gàc loo gu' no por cón che'n con' co' gàc loo xin' gu' yiloa. ²⁹Tac zin thib huiz no zin thib ze co'se' gab mèn: Huen nda mèn co' ne'gácte tyan xin!. No huen nda mèn co' thidteneque' ne'nquée loode xin!. No huen nda mèn co' thidteneque' ne'ngàazte xin!. ³⁰Huiza tlo mèn, gab mèn loo yii no loo den: ¿Cón ngàc yii no den ba'? ¿Cón gàc huan ba'? Ale huen gàc lyàa yii ba' no den ba' loo na' par guth yii ba' no den ba' na' leque yigaa na' loo mèn ye'rsin' co' yi'th yé' huize!. ³¹Tac chele' mèn guthxù' daa, daa co' nac xal thib xan' yaa nayèe, ale'que' gu', mèn ciuda Jerusalén, masre' con' ye'rsin' ne' gàc li mèn loo gu', gu' co' nac xal thib xan' yaa biiz.

³²Nda no mèna chop mbi'guth mèn con Jesús par thidte junt guth mèna ryop mbi'a con Jesús. ³³Co'se' mzin mèna con Jesús loo thib dèn co' mbez mèn tiempa lèe quèe yéc mèn, tyá mque' mèna Jesús loo thib cruz. Mque' mèna ryop mbi'guth mèna loo cruz cuat Jesús, ne. Thib mbi' mquée loo cruz ladli cuat Jesús. Tedib mbi' mquée loo cruz ladrebes cuat Jesús. ³⁴Láth ngue que' mèna Jesús loo cruz, ndxab Jesús loo Diox:

—Pay, fton! U' xquin mèn ndxè' no xtol mèn ndxè' tac prob mèn ndxè' ne'ñeede no ne'ta'de mèn cuent cóngue li no mèn ndxè' daa.

Le' solndad na, mdith no dad loo xab Jesús par ñee solndad ñeene' chó solndad li gan gàc che'n solndad xab Jesús. ³⁵ Huax mèn ngure tya. Nzi hui' mèn xal ndxàc mèna ngue que' mèna Jesús loo cruz. No axta mèn nac zin' che'n ciuda Jerusalén mxìis no Jesús hora. No ngòo xyàn lezo' mèna ñèe mèna Jesús. Mbez mèna loo xtàa mèna:

—Mbi' ba' mtelá' chol mèn loo yaltii no loo con' ryes. Per nase ndlya's na' hui' na' leque mbi' li par lyàa mbi' co'te' ngue mbi' ba'. No leque mbi' li par lyá' mbi' loo con' ryes chele' mbi', lìcque', nac Crist co' Diox mcui par xo'f zin' mbi' thìb zin' co' ñibe' Diox loo mbi'.

³⁶ Ale note solndad co' nziril tya, mxìis no Jesús. Ale mbii gax solndad loo Jesús. No mda' solndad thìb loo vin co' nac vin nala par ngu yèe Jesús.

³⁷ No mbez solndad loo Jesús:

—Chele' lìu nac rey co' ñibe' loo mèn nación Israel, leque lìu bli par lyàal co'te' nguel ba'!

³⁸ No mbli Pilat mandad par mque' mèn plá di's loo thìb le' ye's loo cruz gáp loo yéc Jesús co' ngòc di'stèe grieg no di'stèe latin no di'stèe hebre co' mbez: Mbi' ndxè' nac rey co' mnibe' loo mèn nación Israel.

³⁹ Làth xtau'a, thìb mbi'guth mèn co' mque' loo cruz cuat Jesús, asembli mbi', mbez mbi' ngòc nguàal di's loo Jesús. Ndxab mbi':

—Chele' lìu, lìcque', nacpe' Crist, leque lìu bli par lyá' loo bli par lyá' nu', ne. ⁴⁰ Per tedib mbi' co' ngue tedib lad cuat Jesús mbyoo xtàa mbi'. Ndxab mbi' loo xtàa mbi':

—Tua'le' nguel co'te' nguel ba'. No ñbe' ncàb rol loo Jesús, cà'? Inzyebtel ñeel Diox, ndee. ⁴¹ Part cóngue che'n na', mzyalque' na'i, ngue na' trè!. Ngue guix

na' xquin na' por cóngue che'n con' ye'rsin' co' mbli na!. Per prob mbi' ba' yende chó con' ye'rsin' mbli mbi!. No ngue mbi' co'te' indxàalte quée mbi'.

⁴² Sya, ndxab mbi' ropa loo Jesús:

—Tad Jesús, fte' lezo' U' cóngue chenén co'se' gàc tiemp co' ñibe' U' loo mèn loo izlyo' ndxè', ndee U'.

⁴³ Jesús ndxab loo mbi'a:

—Lìcpe' ba'i, na ngue nii lool: Leque nalze yòo nol daa co'te' nac paraís.

Tad Jesús nguthle' loo cruz.

(Mt. 27.45–56; Mr. 15.33–41; Jn. 19.28–30)

⁴⁴ Hora casque' nde yáal rol huiz. Leque hora, dib athu loo izlyo' mcuau tac mcuau loo huiz. No axta hor mquée guyon bzyè mbembìi loo huiz. Mtenìi huiz loo izlyo' tedib vez. ⁴⁵ Leque hor co' mcuau loo huiza, Diox mbli ale mbryed grolthe vel co' ngue le'n templ tiempa. ⁴⁶ Sya, ngrozèe yath Jesús. Ndxab Jesús loo Diox:

—Pay, yey, nase fcàaya' U' alm daa no xpíi daa.

Ngolo ndxab Jesús di'sa, chàa, nguth Jesús.

⁴⁷ Co'se' gunèe capitán che'n ciuda Rom ngòc con' ryes tín'a, ndxab capitana:

—iAy, Dio's! Licpe' ba'i, mbi' ba' ngòc mbi' na'lì no mbi' nambii loo U', Diox.

⁴⁸ Ryete mèn co' ngure tya, mèna gunèe rye con' ngòc. Mxen mèna ned, ndyàa mèna. No taa nguin mèna ya' mèna pech mèna. Mbez mèna: iAy, Dio's! ⁴⁹ Xá ñaaa con' ngòcle'? tant nzyeb mèna. Per ryete mèn co' mblibe' Jesús, no mèn co' huen huen mda' cuent cóngue che'n Jesús, no ryete mèngot co' mdoo nque xís Jesús axta co'se' ngro' Jesús le'n yèezya' che'n làaz mèn galile, mèna ngure titl loo Jesús par mbui' mèna con' co' ngòc loo Jesús.

Trè' ndlu' le' mèn ngua ca's thebol

Tad Jesús.

(Mt. 27.57–61; Mr. 15.42–47; Jn. 19.38–42)

⁵⁰ Ngolo ngòc ryethe con'a, mbi' thìb mbi' co' ngro' lèe Chè. Mbi'a ngòc

mbi' yèez Arimate co' nac thìb yèez che'n làaz mèn jude. Ngòc mbi'a thìb jef loo mèn nación Israel. Ngòc mbi' mbi' ndac no mbi' nalì no mbi' nambii loo Diox, ne. ⁵¹ Chèa ndub quee lezo' pól gác tiemp co'se' ñibe'pe' Diox loo mèn. Por cona, ne'ngòode lezo' Chè thidte ngàc Chè con mèn co' mqueltàa co' thidte ngòc par mbli mèn con' ye'rsin' loo Jesús. ⁵² Ngolo nguth Jesús, negadi's ngua Chè loo Pilat par mna'b Chè loo Pilat ta' Pilat lugar teche Chè thebol Jesús loo cruz. Mda'que' Pilat lugar loo Chè. ⁵³ Ngolo mteche Chè thebol Jesús loo cruz, mchi'x Chè thìb sab lad thebol Jesús. Ngoloa, ngua lo Chè thebol Jesús le'n thìb ye'r quèe co' mden' mèn ndoore!. Le'n ye'r quèea yende chó thebol tarte ca's mèn. ⁵⁴ Huiz co'se' ngòc ryethe con' tín'a loo Jesús, huiza ngòc huiz vispr co' ngòc huiz yub lni che'n pasc. Hora, casque' ndub bix huiz no nde zèle' izlyo'.

⁵⁵ Ryete mèngota co' ngro' no Jesús le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile, ryete mèngota ngua tee hui' ro ye'r quèe. No mbui' mèngota xá mod mchi'x Chè sab lad thebol Jesús no xá mod mblo Chè thebol Jesús le'n ye'r quèea. ⁵⁶ Co'se' mbere mèngota, ndye'th mèngota par liz mèngota, mbli nab mèngota perfum no te perfum. Ngoloa, mbli mèngota descans huiz sabda tac huiza ngòc huiz co' ndli mèn descans xal mnibe' ley co' mxof Moisés loo mèn nación Israel tiempsa.

Trè' ndlu' cóñ che'n con' co' ngòc co'se' ngro xban Tad Jesús.

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

24 Co'se' nde yinìi izlyo' huiz doming co' nac ner huiz che'n sman, tatabe' ñaa mbe'th izlyo' ngua rye xa'gota ro ye'r quèe lyo' co'te' mca's mèn thebol Jesús. ² Mbe' mèngota te perfum co' mtoxcua' mèngota ro ye'r quèe lyo' a par tà mèngota tea lad

thebol Jesús. Co'se' mzín mèngota ro ye'r quèe lyo', ale ndoo xal' ro ye'r quèe lyo'. ³ Mèngota ngò le'n ye'r quèe lyo' par hui' mèngota máa thebol Tad Jesús. Per co'se' ngò mèngota le'n ye'r quèe lyo', ya yende thebol Jesús le'n ye'r quèe lyo'. ⁴ Ale mzyeb mèngota no mbos xtùuz mèngota axta ne' ne' ñee mèngota cóñ li mèngota co'se' gunèe mèngota ndoo chop xa'bi' loo mèngota. Noc xab xa'bi'a thìb xab co' ante nquée xnìi. ⁵ No de tant mzyeb mèngota co'se' gunèe mèngota xa'bi'a, mblàa quèe mèngota yéc mèngota par loo yòo. Sya, ndxab xa'bi'a loo mèngota:

—¿Chonon nde cua'n gu' Tad Jesús co' ngue tee banle', à!, yey? ⁶ Yende Tad Jesús trè!, ey. Tad Jesús ngro xbanle'. Fte' lezo' gu' xal ngòc di's co' mda' Tad Jesús cuent loo gu' co'se' ngo no Tad Jesús gu' le'n yèezya' che'n làaz mèn galile thìb cua'a, ⁷ co'te' mda' Tad Jesús cuent loo gu' le' Tad Jesús co' mbi'th yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, Tad Jesús yígaaque' ya' mèn ye'rsin!. No que'que' mèna Tad Jesús loo cruz. No yilo son huiz ryo xban Tad Jesús lath mèn nguth.

⁸ Axta syare' mte' lezo' mèngota di's co' mdoodi's Jesús loo mèn le'n yèezya' co' nac yèezya' che'n làaz mèn galile. ⁹ Co'se' mbere mèngota, ndye'th mèngota, ngua mèngota ro ye'r quèe co'te' ngua ca's Chè thebol Tad Jesús, mda' mèngota cuent con' ngòc loo mèngota loo rye si' fthìb myen' xin' mté'th Jesús co' hue' di's no co' te'th di's cóñ che'n Tad Jesús loo mèn loo izlyo' no loo taamas mèn co' ne'nqueltàa node myen' xin' mté'th Jesús hora. ¹⁰ Mèngot co' ngua ta' cuent no co' ngua te'th loo ryete si' fthìb myen' xin' mté'th Jesús, mèngota ngòc Mari che'n yèez Magdala, no tedib xa'got co' ngro' lèe Juan, no tedib Mari co' ngòc xna' Cob, no taamas mèngot co' mqueltàa no

mèngota. ¹¹ Per ndxe'leque', myen' xin' mté'th Jesús mxac ale mquée mbii yécmèngota, cona, tataa mbez mèngota. No ale ne'ngala'ste myen' di's co' mda' mèngota cuent loo myen'.

¹² Mastale' ne'ngala'ste rye myen' di's co' ndxbab mèngota loo myen', per Pedr ngro', mxen Pedr ned. Ngua tee hui' Pedr ro ye'r quèe lyo!. Co'se' mzin Pedr ro ye'r quèe lyo!, huen huen mbui' Pedr. Gunèe Pedr ante sab co' mchi'x Chè thebol Jesús nax thib lad le'n ye'r quèea. Ndye'th Pedr par liz Pedr. No ante mbui' no ante gunaa Pedr. No anze'f ndyoo Pedr cón che'n con' co' ngòc.

Chop mbi' nda toodi's cón che'n xá mod nguth Tad Jesús co'se' mdoo ryop mbi' ned, ndyàa ryop mbi' par ned yèez Emaús.

(Mr. 16.12-13)

¹³ Leque huiza mdoo chop myen' xin' mté'th Jesús ned. Ndyàa myen' par thib yèez co' ngro' lèe Emaús. Yèza nziri' thib distans co' ne' s'i' fchop kilometr par co'te' nziri' ciuda Jerusalén. ¹⁴ Nda toodi's ryop myen' cón che'n con' co' ngòc loo Jesús. ¹⁵ Láth ndyoodi's ryop myen'a thib con' no tedib con' cón che'n con' mbli no mèn Jesús, chàa, ngro' too yub Jesús loo ryop myen'a. Nda no Jesús ryop myen'. ¹⁶ Mastale' ngüi' ryop myen' loo Jesús, ale ngòc tont myen'. Ne'nglibe'de myen' no ne'nda'de myen' cuent le' Jesús nac mbi' co' nda no myen'. ¹⁷ Láth nda tee no Jesús myen', mniabdi's Jesús loo myen'. Ndxab Jesús:

—¿Chó cuent ndyoodi's gu' láth ndoo gu' ned, ndye'th gu', yey? ¿Chonon nalyat nde'b ro gu', à?

¹⁸ De loo ryop myen'a, thib myen' co' ngro' lèe Cleof mca'b loo Jesús. Ndxab Cleof loo Jesús:

—Ryete mèn non cón che'n con' co' ngòc le'n ciuda Jerusalén le'n huiz

ndxè' no maste. ¿Ché' angoluxte lùu nac mbi' co' ngo tyo co' inonte cón che'n con' co' ngòc, cà?

¹⁹ Sya, ndxbab Jesús loo ryop myen': —¿Cón ngòc, yey?

Cleof ndxbab loo Jesús:

—Cón che'n con' ngòc loo Jesús co' ngòc mbi' yèez Nazaret, yey. Jesús ngòc thib mbi' co' mde'th di's co' ndxbab Diox. No ngòc Jesús thib mbi' roo mbi' xèn loo Diox no loo mèn loo ryethe con' mbli Jesús no ryete di's co' mdoodi's Jesús. ²⁰ No ale mbli rye mèn co' nac nguley' no mèn co' nac gobiern loo nación na' par mcua'n mèna mod mda'xù' mèna Jesús leque loo xtàa mèna. No mquexù' mque' fals mèna Jesús. Ngoloa, ngua que'xù' mèna Jesús loo cruz axta nguth yub Jesús loo cruz. ²¹ Nu' ngure quee lezo' le' Jesús li par co' Jesús no teche Jesús mèn nación Israel la's ya' mèn co' nac ngolo ngola's che'n mèn nación Israel. Per más de cona, nalze ngolo son huiz ngòc con'a. No mca's mèn Jesús. ²² Nalxtil', tatabe' fñaa mbe'th izlyo!, ndxep mèngot co' mqueltàa no nu' ngua ro ye'r quèe lyo' co'te' mca's Chè thebol Jesús. Mèngota mzeb nu' goze xtil'a. No mbli mèngota ante mbui' nu' no ante gunaa nu'. ²³ Mda' mèngota cuent loo nu' le' mèngota ne'ngnèede thebol Jesús le'n ye'r quèe lyo'. Más de cona, mda' mèngota cuent loo nu' mxyo'f loo chop angl loo mèngota. No ndxbab angl loo mèngota le' Jesús nabán. ²⁴ Ngoloa, lueg lueg mxen plá myen' co' ndxàc xtàa nu' ned. Ngua tee hui' myen' ro ye'r quèe lyo'a. No gunèe myen', licque', naca xal mda' mèngota cuent loo nu'. Per ne' myen' ne'ñèede máa Jesús.

²⁵ Sya, ndxbab Jesús loo ryop myen'a:

—Aa que naad gu'se. Inda'de gu' cuent cón che'n di's co' mbin gu'. Tarte ya'x xnìi yéc gu' no tarte ya'x xnìi lezo' gu'. Tatabe' naad gu' no nguud gu' par yila's gu' rye di's co' mde'th mèn co' ndxbab

Diox pólá cóñ che'n Jesús. **26** ¿Ché' ndli gu' cuent inaquinte tataa ndactií Crist ryethe con'a ndoore' yòo Crist loo bé' par gác con' roo con' xén loo Crist, cà'?

27 Sya, mtlo Jesús, mda' Jesús cuent cóñ che'n di's co' ndub loo rye libr co' nac xti's Diox co' nda' cuent cóñ che'n Jesús. Mtlo Jesús con libr che'n Moisés. Be' taa be' taa tolo mda' Jesús cuent loo ryop myen' xal mda' rye libr co' mque' mèn ye's, mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox cuent cóñ che'n Jesús.

28 Co'se' nda zin gax myen' ro yèez co'te' zin myen', Jesús mbli xal mèn co' be' tyoo ned nda. **29** Per ryop myen'a mbli fuerz mbyan' Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Byan' no nu', mbi'. Izlyo' mzyèlè'. No ndele' yál' izlyo', yey.

Sya, mbyan' no Jesús myen' liz myen'. **30** Láth ndub no Jesús ryop myen' loo mes par hua rsé no Jesús myen' sa yèth, mxen Jesús yèth. Ndxab Jesús loo Diox:

Diox quix U', Diox, nu' hua rsé sa yèth.

Sya, mbli rol Jesús yètha. Mda' Jesús rolgà yètha loo ryop myen'a. **31** Leque hora, ale chàa, mdyub xnìi yéc myen' no, chàa, mdyub xnìi lezo' myen'. Syare', mda' myen' cuent le' mbi'a nac Jesús. Texal mda' myen' cuent le' mbi'a nac yub Jesús, chàa, mdyon' Jesús loo ryop myen'. **32** Sya, ndxab thib myen' loo xtàa myen':

—¿Ché' ndyac! ne'ngda'de gust lezo' na' no ne'ngye'the lezo' na' co'se' mbìn na' mda' mbi' cuent loo na' no ngue go xo'f mbi' cóñ che'n di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox loo na' co'se' mdoodi's no mbi' na' ned ndye'th na', cà'? Lícke', axta gust mbyan' lezo' na' co'se' mbìn na' di'sa, ¿lé'?

33 Le' sya, leque hora, yende izlyo', mxen ryop myen' ned. Mbere ryop myen' nda myen' par ciuda Jerusalén par ngua sál' myen' taamas myen' xin' mté'th Jesús tya. No ngua ta' myen' cuent loo ryete si' fthib myen'

xin' mté'th Jesús no taamas mèn co' mqueltàa no myen' xin' mté'th Jesús le'n ciuda Jerusalén. **34** Sya, pente ngòo ryop myen' le'n nyòo co'te' nzo si' fthib myen' xin' mté'th Jesús. Sangmtlo myen' xin' mté'th Jesús, mda' myen' xin' mté'th Jesús cuent loo ryop myen'a:

—Lícke' ba'i, Tad Jesús ngro xbanle'.

No más de cona, Mon gunèle' Tad, cara.

35 Syare', noo noo mtlo ryop myen', mda' myen'a cuent loo myen' xin' mté'th Jesús xal ngòca loo myen' co'se' mdoo ryop myen' ned ndyàa myen' par yèez Emaús no xá mod mbliche' myen' Jesús. No mda' myen' cuent le' Jesús ngòc mbi'a co'se' mbli rol mbi'a yèth.

Ngoloa, Tad Jesús mblu' loo loo myen' xin' mté'th Tad Jesús.

(Mt. 28.16–20; Mr. 16.14–18; Jn. 20.19–23)

36 Tatabe' ngue ta' ryop myen'a cuent con' co' ngòc loo myen'a loo myen' xin' mté'th Jesús co'se', chàa, ngro' too Jesús loo rye myen'. No gunii Jesús Diox loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Ftac lezo' gu' axta plóthe no blec see tee lezo' gu', ndee gu', ey.

37 Per myen' xin' mté'th Jesús no mèn co' nziri' no myen'a anze'f mzyeb axta ne' ne' ñée myen' no axta ne' ne' ñée mèna cóñ li myen' no cóñ li mèna. Tac mbli ryete mèn xtùuz le' thib xpii mbyu' loo loo mèna co'se' gunèe mèna ngro' too Jesús loo mèna. **38** Per Jesús ndxab loo ryete mèna:

—¿Chonon nzyeb gu', ey? ¿Chonon nzi gàn lezo' gu' no ndxàc chop lezo' gu', à'? **39** Hui' gu' la's yan no hui' gu' niin. Yub daa ndoo loo gu'. Buàal gu' daa. No huen huen hui' gu' loon. Thib xpii ingue node bél'yòo. No ne' ne' ingue no xpii zith xal ngüü' gu' loon ndoon tré'.

40 Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mèna, mblu' Jesús la's ya' Jesús. No mblu' Jesús nii Jesús loo mèna.

41 Per co'se' ñée Jesús le' myen' xin' mté'th Jesús no mèna tarte yila's di's

co' ngue bez Jesús loo myen' no loo mèna tant ndyac lezo' myen', no tant ndyac lezo' mèna, no tant ngüi' no ñaa myen' no mèna cón che'n Jesús, Jesús ndxbab loo myen' xin' mté'th Jesús no loo mèna:

—¿Ché' nzo chó con' ngue no gu' co' mbyan' xo'f par huana trè', ey?

—Aa. Nzoca, ndxbab myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús.

42 Sya, mda' myen' thìb le' bél' mbèel mbye'x loo Jesús no mda' myen' thìb le' mcu's co' nzo mzin loo Jesús par nduhua Jesús. **43** Mxen Jesús mbèela no mcu'sa. Nduhua Jesús con'a loo myen'.

44 Ngoloa, ndxbab Jesús loo mèna:

—Con' co' mxaclen ndxè' co' gunèele' gu', le'i ngòc loon xal mdoodizlen loo gu' co'se' be' ngo non gu' ndoore' gàca loon. Ngòc con'a loon par ngòcque' no mdyaaque' no mdybubque' di's ryete di's co' ndub loo libr co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn cón chenen. No mdyaaque' ryete di's co' mque' ryete mèn co' mde'th di's co' ndxbab Diox ye's cón chenen, no xal nac di's co' ndub loo libr che'n Salmos cón chenen. Le'i ngòcque' loon.

45 Axta syare' mbli Jesús gan nguàa'l d myen' xin' mté'th Jesús di's no mda' myen' cuent cón che'n di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox. **46** Ndxab Jesús loo myen', ne:

—Tataa ndub di's loo libr co' nac xti's Diox le' Crist mquinque' gath. No yilo son huiz co' nguth Crist, naquinque' ngro xban Crist làth mèn nguth.

47 Tolo ndxbab Jesús loo myen':

—No nalle', por derech, naquinque' te'h mèn no co mèn yalbàn cón chenen loo mèn rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo'. Tlo mèn te'h mèn cón chenen par ned ciuda Jerusalén. Gab mèn no te'h mèn cón chenen loo mèn co' ndxàp xquin no co' ndxàp xtol loo Diox par lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn par tataa mod zye' mod co'

ndxàp mèn loo Diox par ton' Diox xtol mèn loo mèn. **48** Gu' nac mèn co' ya te'h no co' ya ta' cuent cón chenen tac gu' nonque' no nda'que' gu' cuent ryethe con' cón chenen desde co'se' mtlo mque tee'en axta co'se' nguth daa no ngro xban daa. **49** Hui' gu' nexa. Daa ñibe' lyàa Xpii Natú' loo gu' co' mcàbgòn xuden Diox lyàa loo gu'. Per ndlyazen cued gu' le'n ciuda Jerusalén ndxè' axta zin huiz no zin ze co'se' gàc huiz co' lyàa Xpii Natú' loo gu'. Xpiia ryo' loo bél'. Xpii Natú'a lyath no gu' par gác li gu' con' roo no con' xèn loo mèn ned ya que tee gu' por cón che'n con' roo no con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox.

Tad Jesús nda quée loo bél' loo myen' xin' mté'th Tad Jesús.

(Mr. 16.19-20)

50 Ngolo mdoodi's Jesús ryete di'sa loo myen', mbe' Jesús myen' xin' mté'th Jesús thìb lad ro ciuda Jerusalén gaxte co'te' nziri' yèez Betañ. Tya, mblit Jesús ya' Jesús loo myen'. Mde'f Jesús ya' Jesús loo myen'. Tataa mbli Jesús par mblu' Jesús loo myen' le' Jesús lique' huen ya myen' ned ya myen' yiloa. **51** Láth mde'f Jesús ya' Jesús loo myen', xèegà xèega mquée Jesús gáp loo bél'. Mquée Jesús loo bél' loo myen'.

52 Le' myen' xin' mté'th Jesús na, mcò' yéc no mdub xib myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús láth nda quée Jesús loo bél'. No ngurez myen' Diox. Ngolo ngurez myen' Diox, ndyac tín' lezo' myen'. Ngoloa, mbere myen', ndye'th myen' par ned le'n ciuda Jerusalén tedib vez. **53** No toloque' nque tee myen' ndxòo ndryo' myen' le'n templ atate huiz par mbez myen' loo Diox: iAy, Dio's! Susque' con' roo con' xèn ndlu' U' no ngue li U' loo mèn dib athu loo izlyo'. Taandxè'que' gàca.